

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

וזה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת יתרו תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

נויר. הריני נויר - פרק שני דג עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" ר"ת

הפילה אשתו אוי - דרילמא האי דהפילה לא דהו בן קיימא, שלא כללו לו חדשה, ולא ולד דהו, וספק נזיר - להקל בן. רשמינו אומר - אין דרך זו ומציאות מרדו נזירות.

אלא אם היה בן קיימא היינו נזיר חובה ואם לאו הריני נזיר נגזר - דקסבר ספק נזירות לתחמיר. חובה וילדה - לארז שהפילה. הווי זה נזיר - דהשתא מיזא ולד דהו ארז דאית

ליה, ודרילמא עליה נזירות. רבי שמעון אומר - שבט הראשון הווי בן קיימא וזו עליו נזירות, והשתא כי לידה לא חיל נזירות, ואם כדברך

יעשה - נמצא זה מביא חזקן לעורה. אלא חזיר וימנה נזירות שניה, ויארבם אם הראשון שהפילה היה בן קיימא - נזירות הראשונה

חובה זה נרבה, ואם לא היה בן קיימא - נזירות הראשונה נרבה וזה חובה. גמרא אי מאי

למיטרא - וזו נרבה כל זה הווי לא הווי. מוה דתימא - האי דקאמר לאו משום בן דוקא,

והאי דאמר "בן" - לכשאבנה ממנה האי דשמעון, דאבן וזו אבנה גם אנכי ממנה" (בראשית

ל), וכו' נולד בת או טומטום ואנדרוניגוס נמי לידיו נזיר, קא משמע לן ולא. ולד דתישב בני איניש קאימא - הדיין בן ותו לא. קא משמע

לן דתו טומטום ואנדרוניגוס נמי איקרו "ולד" רבי יודנה - דאמר לעיל דספק נזירות להקל,

כדאמרנן בפרק קמא נזיר (תא, דנאי): "הריני נזיר על גנת שני סבבי זה מאה כור", והלך כן

רבי יודנה מתיח, שיהי נזירות להקל. הפשרי קרבן חובה וילדה מוה - מי דזו קדוש או לא.

אליבא דפאן - קמבעיא לך, אי אליבא דרבי שמעון - פשיטא דרזו קדוש, דהאמר ספק

נזירות להחמיר, וקודם שילדה אשתו נמי הווי נזיר. אלא אליבא דרבי יודנה דאמר ספק נזירות

להקל מאי - מי אמרנן: כיון שהפירשו בשהה שהפילה ולא חיללא עליה נזירות כלל - לא

הוי קדוש כלל, ומבעי ליה למהדר ולקדוש. מאי נפקא מינה - מי דזו קדוש או לא

דדא ילדה וחיללא עליה נזירות. נפקא מינה לעזוה ולקבד בו - והכי קא מבעיא ליה, אי

אמרת משעה שהפירש חתולה כשהפילה הוה ליה קדוש - דאיה ליה אסור בגיזה ועבודת

אלא אי אמרת דלא חיללא עליה נזירות אלא משעה שחורה וילדה - הוה ליה מותר בגיזה

ועבודתה. וילדה וזו יתקו, ושמן חבירו ואמר ועלי מאי, ודדואו גברא קאי,

ומשמעו ועלי ליהוה נזיר כשהיה ליה בן, או דלמא ארבעה משמעו. אנפשיה דהכי

משמעו בן קאמר, ואני נזיר כשהיה ליה בן, או דילמא - ארבעה דהכריה קאי, ומשמע

באילו אמר ואני דרשמנא ליה לאתון בן כוחך, ואזא נזיר לכשהיה לך בן, ואזא לעיל

נמי, כי קא מבעיא ליה "ועלי", מאי טעמא לא מבעיא ליה ברהא דלשמיא? הוה לא

אפשר, דלאו לישנא מתרנאן היא דילמא "ועלי" לארבעה כמותך. ואם תיעבי לומר כל

באנפיה - בין אמר "ועלי" בין אמר "ואני" - כסיפא ליה מילתא להחירו ליה למימר:

לכשהיה לך בן אהא נזיר, דאי ארתעא לקבל עליו נזירות כשהיה לך בן - למח לו לחירי

בפניו וזו, חזי בינו לבין עמי. אלא מוקאמר ליה באנפיה איבא למימר דהכי כשהיה ליה

אף אני אהא נמי נזיר כשהיה לך בן, ומכאן שייך לעמוד בן אפר הריני נזיר לכשהיה

"לעזי" בן ושמן חבירו ואמר ואני - והוא חזיר דקא מבעיא ליה "ועלי" ולאי מפי

התורה. מאי - מי אמר כיון דשלא בפניו דאבי הבן קא מחדרי ליה - לא כסיפא

חזרה וילדה - פירשו: מהירין אחר. חזר וזו דאי לרבי יודנה וילדה זו ולד קיימא, דמנה שהפילה חתולה - אפילו נזיר לא, ובאילו לא הפילה

כלל. רבי שמעון אומר יאמר וכו' - דלרבי שמעון מעת שהפילה הווי ספק נזיר. הילכך

יתנה עתה בלידה זו, ויאמר: אם וזה הראשון בן קיימא - נמצא שיצא נזיר מנזירות ראשון,

ונזירות של לידה אחרונה - נרבה, או שמא הראשון נפל היה, והנזירות הראשון היתה,

ותכשו בלידה זו מוטלת עליו נזירות של חובה שנזר בניו שיהיה לו ולד. לכך צריך לתרנו,

דלמא נזיר ליה בנזירות הראשון, דשמא נרבה היתה. לכשאבנה הוא הראשון - ולא בן

ממש קאמר, אלא לשון בן, כמו "ואבנה גם אני", וכו' האי גזא נזיר. ולד החשיב בני

דבת נמי לא מירשבא, וכל שכן טומטום ואנדרוניגוס, קמשמע לן. לרבי יודנה -

בברייתא דאיתא לעיל דקאמר ליה (תא, קאמר): נבנ - אינו נזיר, דאז דאז קאמר לעל נזיר דרבי

דלדו וזו נזיר מכל לרבי יודנה, אבל לא רצה לומר ידני יודנה הדפלאה הוא, דאם בן אפילו

הוה הולד בן קיימא אוי נזיר, חזר בדבשת הנזיר לא היה הולד בעולם, כן נראה לי.

והפילה אשתו והפירש קרבן - פירשו: לנזירות. וילדה - פירשו מנזות

הריון עצמו, ולד קיימא - והשתא שי כהוכח גזולה, מדיאי בר קיימא - הנפל (והוה נמי בר

קיימא, ובזלו לו חדשו, דיטפה היא תולקת לשתיים. הילכך חלה קדושה על קרבן שהפירש

כשהפירה, ששבו לא הקדוש אותם בהרבות. דאפילו לרבי יודנה, דאמר: לא מחית איניש

נפשיה לספיא, הבא דאיבא כהוכח גזולה - קדוש הקרבן ליאמר בגיזה ועבודתה, או דילמא

כי האי גזא דאיבא כהוכח, לרבי יודנה ולא מחית איניש לספיא - לא חלה הקדושה על

הקרבן כלל במחא הפשרי, דשמא מנצת הטיפה נקלטה מים, ומנצת הטיפה מנצת לא

נקלטה עד אחר שני ימים או ביום שלישי, והווא נפל (כך מסיק דהלמוד אויל לרבי יודנה

קמבעיא ליה, דאי אליבא דרבי שמעון - הא אמר ספק נזירות לתחמיר, ובלא לידה נמי הווי

קדוש מספק, והשתא נמי כי לידה - אינו אלא קדוש, אלא אפילו רבי יודנה, דאי לא ילדה - חזקן הוא. והשתא כי לידה ליה, מי הווי

קדוש מספק? ודפירשו: ונפקא מינה לזוהו ועבודתו ולא וליטקו אהאי, משום דליבא

כי דוך סבא דאזול אריון משי ליה בספק, דאי מספקא ליה להחמיר דשמא לילקו דבאי, מדשיני בר קיימא הראשון אינו נפל - אם בן לרבי שמעון נמי מנע למבעי דלקות, דאי

לא ילדה - לא כשהו קדושה דאית, אלא הוה ספק לרבי שמעון, והשתא דילדה - יקדש בראי, אלא כשמע נמנה בלא משמע ליה לתלמוד דילק, וקדושה איתא אין בו, כי נמי

ילדה, אפילו לרבי שמעון, עד כאן הגדה. ושמע חבירו ואמר - ועלי היבא דאמר "ואני ועלי" - מדבריה משמעו כלומר: גם אני נזיר בניו כשהיה לך בן, אם תמצ

לומר דך אנפיה משמעו - הואיל ואמר "ועלי", דאמר דאמר "ואני" נזיר? אנפשיה קאמר דלכומר אפילו כשאמר "ואני" - אנפיה משמעו, או דילמא: רומנאן לך כוחך

לכשהיה בן קיימא. אם תמצ לומר כל באנפיה כסיפא ליה מילתא - דילמא מסתמא דבר קאמר, דרומנאן לך כוחך. אמר - ראובן הריני נזיר כשהיה לזון בן, ושמן ששן

ואמר וזאי, מי שאמר שלא בפניו - אנפשיה קאמר, או דילמא הכי קאמר, דרומנאן ליה לפזנו כוחך. הריני נזיר נזיר כשהיה ליה בן - דהשתא (בשקיבל) נזירות דנפשיה

ברשא, והתחיל מונח את שלו, שהרי קבלו מתחילה קודם נזירות דבנו, ובמלאת בני נרדו מנצח ומביא קרבות לנזירות דנפשיה, ואחר כך מנח את של בנו, וכן כשילשת את נזירות בני

יגלה, וקרבן וליזוהו. הריני (נזיר) כשהיה ליה בן נזיר - והשתא קבל נזירות דבנו ברשות, ונזיר - מלכד נזירות דבנו קיבל עד נזירות. והתחיל מונח את שלו ועל

ולו בן, ופירשו: עד שלא שלשת מניניו, מאי טעמא לא מבעיא ליה ברהא דלשמיא? הוה לא אפשר, דלאו לישנא מתרנאן היא דילמא "ועלי" לארבעה כמותך. ואם תיעבי לומר כל באנפיה - בין אמר "ועלי" בין אמר "ואני" - כסיפא ליה מילתא להחירו ליה למימר:

לכשהיה לך בן אהא נזיר, דאי ארתעא לקבל עליו נזירות כשהיה לך בן - למח לו לחירי בפניו וזו, חזי בינו לבין עמי. אלא מוקאמר ליה באנפיה איבא למימר דהכי כשהיה ליה אף אני אהא נמי נזיר כשהיה לך בן, ומכאן שייך לעמוד בן אפר הריני נזיר לכשהיה "לעזי" בן ושמן חבירו ואמר ואני - והוא חזיר דקא מבעיא ליה "ועלי" ולאי מפי התורה. מאי - מי אמר כיון דשלא בפניו דאבי הבן קא מחדרי ליה - לא כסיפא

קצנ

חזרה וילדה - פירשו: מהירין אחר. חזר וזו דאי לרבי יודנה וילדה זו ולד קיימא, דמנה שהפילה חתולה - אפילו נזיר לא, ובאילו לא הפילה

כלל. רבי שמעון אומר יאמר וכו' - דלרבי שמעון מעת שהפילה הווי ספק נזיר. הילכך

יתנה עתה בלידה זו, ויאמר: אם וזה הראשון בן קיימא - נמצא שיצא נזיר מנזירות ראשון,

ונזירות של לידה אחרונה - נרבה, או שמא הראשון נפל היה, והנזירות הראשון היתה,

ותכשו בלידה זו מוטלת עליו נזירות של חובה שנזר בניו שיהיה לו ולד. לכך צריך לתרנו,

דלמא נזיר ליה בנזירות הראשון, דשמא נרבה היתה. לכשאבנה הוא הראשון - ולא בן

ממש קאמר, אלא לשון בן, כמו "ואבנה גם אני", וכו' האי גזא נזיר. ולד החשיב בני

דבת נמי לא מירשבא, וכל שכן טומטום ואנדרוניגוס, קמשמע לן. לרבי יודנה -

בברייתא דאיתא לעיל דקאמר ליה (תא, קאמר): נבנ - אינו נזיר, דאז דאז קאמר לעל נזיר דרבי

דלדו וזו נזיר מכל לרבי יודנה, אבל לא רצה לומר ידני יודנה הדפלאה הוא, דאם בן אפילו

הוה הולד בן קיימא אוי נזיר, חזר בדבשת הנזיר לא היה הולד בעולם, כן נראה לי.

והפילה אשתו והפירש קרבן - פירשו: לנזירות. וילדה - פירשו מנזות

הריון עצמו, ולד קיימא - והשתא שי כהוכח גזולה, מדיאי בר קיימא - הנפל (והוה נמי בר

קיימא, ובזלו לו חדשו, דיטפה היא תולקת לשתיים. הילכך חלה קדושה על קרבן שהפירש

כשהפירה, ששבו לא הקדוש אותם בהרבות. דאפילו לרבי יודנה, דאמר: לא מחית איניש

נפשיה לספיא, הבא דאיבא כהוכח גזולה - קדוש הקרבן ליאמר בגיזה ועבודתה, או דילמא

כי האי גזא דאיבא כהוכח, לרבי יודנה ולא מחית איניש לספיא - לא חלה הקדושה על

הקרבן כלל במחא הפשרי, דשמא מנצת הטיפה נקלטה מים, ומנצת הטיפה מנצת לא

נקלטה עד אחר שני ימים או ביום שלישי, והווא נפל (כך מסיק דהלמוד אויל לרבי יודנה

קמבעיא ליה, דאי אליבא דרבי שמעון - הא אמר ספק נזירות לתחמיר, ובלא לידה נמי הווי

קדוש מספק, והשתא נמי כי לידה - אינו אלא קדוש, אלא אפילו רבי יודנה, דאי לא ילדה - חזקן הוא. והשתא כי לידה ליה, מי הווי

קדוש מספק? ודפירשו: ונפקא מינה לזוהו ועבודתו ולא וליטקו אהאי, משום דליבא

כי דוך סבא דאזול אריון משי ליה בספק, דאי מספקא ליה להחמיר דשמא לילקו דבאי, מדשיני בר קיימא הראשון אינו נפל - אם בן לרבי שמעון נמי מנע למבעי דלקות, דאי

לא ילדה - לא כשהו קדושה דאית, אלא הוה ספק לרבי שמעון, והשתא דילדה - יקדש בראי, אלא כשמע נמנה בלא משמע ליה לתלמוד דילק, וקדושה איתא אין בו, כי נמי

ילדה, אפילו לרבי שמעון, עד כאן הגדה. ושמע חבירו ואמר - ועלי היבא דאמר "ואני ועלי" - מדבריה משמעו כלומר: גם אני נזיר בניו כשהיה לך בן, אם תמצ

לומר דך אנפיה משמעו - הואיל ואמר "ועלי", דאמר דאמר "ואני" נזיר? אנפשיה קאמר דלכומר אפילו כשאמר "ואני" - אנפיה משמעו, או דילמא: רומנאן לך כוחך

לכשהיה בן קיימא. אם תמצ לומר כל באנפיה כסיפא ליה מילתא - דילמא מסתמא דבר קאמר, דרומנאן לך כוחך. אמר - ראובן הריני נזיר כשהיה לזון בן, ושמן ששן

ואמר וזאי, מי שאמר שלא בפניו - אנפשיה קאמר, או דילמא הכי קאמר, דרומנאן ליה לפזנו כוחך. הריני נזיר נזיר כשהיה ליה בן - דהשתא (בשקיבל) נזירות דנפשיה

ברשא, והתחיל מונח את שלו, שהרי קבלו מתחילה קודם נזירות דבנו, ובמלאת בני נרדו מנצח ומביא קרבות לנזירות דנפשיה, ואחר כך מנח את של בנו, וכן כשילשת את נזירות בני

יגלה, וקרבן וליזוהו. הריני (נזיר) כשהיה ליה בן נזיר - והשתא קבל נזירות דבנו ברשות, ונזיר - מלכד נזירות דבנו קיבל עד נזירות. והתחיל מונח את שלו ועל

ולו בן, ופירשו: עד שלא שלשת מניניו, מאי טעמא לא מבעיא ליה ברהא דלשמיא? הוה לא אפשר, דלאו לישנא מתרנאן היא דילמא "ועלי" לארבעה כמותך. ואם תיעבי לומר כל באנפיה - בין אמר "ועלי" בין אמר "ואני" - כסיפא ליה מילתא להחירו ליה למימר:

לכשהיה לך בן אהא נזיר, דאי ארתעא לקבל עליו נזירות כשהיה לך בן - למח לו לחירי בפניו וזו, חזי בינו לבין עמי. אלא מוקאמר ליה באנפיה איבא למימר דהכי כשהיה ליה אף אני אהא נמי נזיר כשהיה לך בן, ומכאן שייך לעמוד בן אפר הריני נזיר לכשהיה "לעזי" בן ושמן חבירו ואמר ואני - והוא חזיר דקא מבעיא ליה "ועלי" ולאי מפי התורה. מאי - מי אמר כיון דשלא בפניו דאבי הבן קא מחדרי ליה - לא כסיפא

ניזיר. הריני ניזיר – פרק שני דף עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

רש"י

1 כספא ליה מילתא, ואנפשיה קאמר, דראה נזיר כבידה לן בן, או דילמא הכי אמר ליה
2 חינמא ליה לפלוגי בותרי – לכבידה לו בן אהא נזיר בנותק. ונקי **משנה אבד**
3 הריני נזיר מקבשיה נזיר כבידא ליה בן החתול מונח את שלו – ועד השלים את השלים את
4 שלו נגדלו לו בן, והלה עליו נזירות שהורו על בנו כבידה לו, **משיים את שלו** – לפי
5 שקיבלו עליו החילה, ואחר כך מונה נזירות

6 כספא ליה מילתא, ואנפשיה קאמר, דראה נזיר כבידה לן בן, או דילמא הכי אמר ליה
7 חינמא ליה לפלוגי בותרי – לכבידה לו בן אהא נזיר בנותק. ונקי **משנה אבד**
8 הריני נזיר מקבשיה נזיר כבידא ליה בן החתול מונח את שלו – ועד השלים את השלים את
9 שלו נגדלו לו בן, והואיל וקבל
10 נזירות של בנו תחילה – אחר כך מונה נזירות
11 את של בנו, ואינו מגלח, ואחר כך משיים את
12 שלו למקום שפסק מחתול, (גליון) ומפי מילתא
13 והואיל וקבל עליו נזירות שלו תחילה –
14 בספא דקביל נזירות שלו תחילה – מוקי לה
15 המזרח כפי הנזירות שלו וזהו של חמש, ומשם
16 הכי מוקי לה הכי, דאי לא חינמא הכי – לא הוי
17 נזירות כלל, כיון דהפסק את שלו ותחילת את
18 של בנו נגלח – וזא לא פשו ליה גידול שיער,
19 וקומא לו ונבבא דסיפא סותרת את הכל אם אן
20 שם כד גידול שיער, ואם התאר – דבר שמונה
21 של בנו לא ליגלחא דהואי מילתא ולא אפשה,
22 דוא – דקובילו, דהיה חלה שמו ש' הריני
23 נזיר ונזיר, שצריך לגלח בין זו לזו. ועוד: מראקמר דנמיח את שלו ומונה את של בנו,
24 תמאי את מילתא הווא קא מחילת את של בנו – לא ודליתין קרנבותיה ודליתין ביתיהם, וכי
25 לאמא את כד בבא לא מיירי בנזירות סתם, אלא בניור משמיש, למח לא דליתין אידך כבא
26 נזירות מאיז? (אם) משום דראת לאמנועין רעד שבעת לא הפסיד כלום, לדאור
27 שבעת סותר. עד כאן גליון, **גמרא** כע רבא הריני נזיר בן – כלומר, דאדא שפיטא
28 לי אמר שאמר "הריני נזיר לאחד שלשים יום ומעבשי נזיר סתם", כיון דבנזירות זו שאמר
29 "מעבשי" כולו להשלים קודם שיתחיל אותו נזירות שאמר "לאחד שלשים יום", דוא
30 דאמר "נזיר" סתם – הדיינו שלשים יום, הילכך חלה לנזירות דמעבשי' לאתרה, ומגלח
31 ליום שלשים, ועוב מונה נזירות שנדר לאחד שלשים, ומגלח ליום שלשים, אלא דא בעי
32 רבא: כיון דאמר הריני בן, כיון דהוין מאה בעשרין לא שלפין לא חילין. – מעבשי,
33 ומזרח לזכות יין, אלא מונה שלשים לאחד עשרים יום, ומגלח, ואחר כך כן מונה מאה, או
34 או דילמא כיון – דאילו מחתול למינני נזירות מאה מעבשי, אבתי מיתירי דהו בן גידול
35 שיער, דאדא ופזר חזק מנינא דאית בתי גידול שיער טובא. ודאביל מחתול מעבשי ומונה
36 עשרים יום, ואחר כך כן מונה שלשים יום, ואחר כך מונה עשרים יום, כד בנזירות
37 ראשונה, ותביעי ליה נזירות מוקפת – ואחר כך דאמר "הריני נזיר לאחד עשרים יום ומעבשי
38 נזיר סתם", ושלשים יומי בעשרים אל שלמא ואל חיליא, או דילמא לאתרה חיליא, (ומגלח)
39 ארת על כולן, או אבי קביעימא ליה אלא חרא מנו חרא קא מיבעיא ליה – כלומר,
40 נזירות מוקפת נזירות קא מיבעיא ליה, והכי קא מיבעיא ליה.

אם

1 כספא ליה מילתא, ואנפשיה קאמר, דראה נזיר כבידה לן בן, או דילמא הכי אמר ליה
2 חינמא ליה לפלוגי בותרי – לכבידה לו בן אהא נזיר בנותק. ונקי **משנה אבד**
3 הריני נזיר מקבשיה נזיר כבידא ליה בן החתול מונח את שלו – ועד השלים את השלים את
4 שלו נגדלו לו בן, והואיל וקבל
5 נזירות של בנו תחילה – אחר כך מונה נזירות
6 את של בנו, ואינו מגלח, ואחר כך משיים את
7 שלו למקום שפסק מחתול, (גליון) ומפי מילתא
8 והואיל וקבל עליו נזירות שלו תחילה –
9 בספא דקביל נזירות שלו תחילה – מוקי לה
10 המזרח כפי הנזירות שלו וזהו של חמש, ומשם
11 הכי מוקי לה הכי, דאי לא חינמא הכי – לא הוי
12 נזירות כלל, כיון דהפסק את שלו ותחילת את
13 של בנו נגלח – וזא לא פשו ליה גידול שיער,
14 וקומא לו ונבבא דסיפא סותרת את הכל אם אן
15 שם כד גידול שיער, ואם התאר – דבר שמונה
16 של בנו לא ליגלחא דהואי מילתא ולא אפשה,
17 דוא – דקובילו, דהיה חלה שמו ש' הריני
18 נזיר ונזיר, שצריך לגלח בין זו לזו. ועוד: מראקמר דנמיח את שלו ומונה את של בנו,
19 תמאי את מילתא הווא קא מחילת את של בנו – לא ודליתין קרנבותיה ודליתין ביתיהם, וכי
20 לאמא את כד בבא לא מיירי בנזירות סתם, אלא בניור משמיש, למח לא דליתין אידך כבא
21 נזירות מאיז? (אם) משום דראת לאמנועין רעד שבעת לא הפסיד כלום, לדאור
22 שבעת סותר. עד כאן גליון, **גמרא** כע רבא הריני נזיר בן – כלומר, דאדא שפיטא
23 לי אמר שאמר "הריני נזיר לאחד שלשים יום ומעבשי נזיר סתם", כיון דבנזירות זו שאמר
24 "מעבשי" כולו להשלים קודם שיתחיל אותו נזירות שאמר "לאחד שלשים יום", דוא
25 דאמר "נזיר" סתם – הדיינו שלשים יום, הילכך חלה לנזירות דמעבשי' לאתרה, ומגלח
26 ליום שלשים, ועוב מונה נזירות שנדר לאחד שלשים, ומגלח ליום שלשים, אלא דא בעי
27 רבא: כיון דאמר הריני בן, כיון דהוין מאה בעשרין לא שלפין לא חילין. – מעבשי,
28 ומזרח לזכות יין, אלא מונה שלשים לאחד עשרים יום, ומגלח, ואחר כך כן מונה מאה, או
29 או דילמא כיון – דאילו מחתול למינני נזירות מאה מעבשי, אבתי מיתירי דהו בן גידול
30 שיער, דאדא ופזר חזק מנינא דאית בתי גידול שיער טובא. ודאביל מחתול מעבשי ומונה
31 עשרים יום, ואחר כך כן מונה שלשים יום, ואחר כך מונה עשרים יום, כד בנזירות
32 ראשונה, ותביעי ליה נזירות מוקפת – ואחר כך דאמר "הריני נזיר לאחד עשרים יום ומעבשי
33 נזיר סתם", ושלשים יומי בעשרים אל שלמא ואל חיליא, או דילמא לאתרה חיליא, (ומגלח)
34 ארת על כולן, או אבי קביעימא ליה אלא חרא מנו חרא קא מיבעיא ליה – כלומר,
35 נזירות מוקפת נזירות קא מיבעיא ליה, והכי קא מיבעיא ליה.

אם

1 כספא ליה מילתא, ואנפשיה קאמר, דראה נזיר כבידה לן בן, או דילמא הכי אמר ליה
2 חינמא ליה לפלוגי בותרי – לכבידה לו בן אהא נזיר בנותק. ונקי **משנה אבד**
3 הריני נזיר מקבשיה נזיר כבידא ליה בן החתול מונח את שלו – ועד השלים את השלים את
4 שלו נגדלו לו בן, והואיל וקבל
5 נזירות של בנו תחילה – אחר כך מונה נזירות
6 את של בנו, ואינו מגלח, ואחר כך משיים את
7 שלו למקום שפסק מחתול, (גליון) ומפי מילתא
8 והואיל וקבל עליו נזירות שלו תחילה –
9 בספא דקביל נזירות שלו תחילה – מוקי לה
10 המזרח כפי הנזירות שלו וזהו של חמש, ומשם
11 הכי מוקי לה הכי, דאי לא חינמא הכי – לא הוי
12 נזירות כלל, כיון דהפסק את שלו ותחילת את
13 של בנו נגלח – וזא לא פשו ליה גידול שיער,
14 וקומא לו ונבבא דסיפא סותרת את הכל אם אן
15 שם כד גידול שיער, ואם התאר – דבר שמונה
16 של בנו לא ליגלחא דהואי מילתא ולא אפשה,
17 דוא – דקובילו, דהיה חלה שמו ש' הריני
18 נזיר ונזיר, שצריך לגלח בין זו לזו. ועוד: מראקמר דנמיח את שלו ומונה את של בנו,
19 תמאי את מילתא הווא קא מחילת את של בנו – לא ודליתין קרנבותיה ודליתין ביתיהם, וכי
20 לאמא את כד בבא לא מיירי בנזירות סתם, אלא בניור משמיש, למח לא דליתין אידך כבא
21 נזירות מאיז? (אם) משום דראת לאמנועין רעד שבעת לא הפסיד כלום, לדאור
22 שבעת סותר. עד כאן גליון, **גמרא** כע רבא הריני נזיר בן – כלומר, דאדא שפיטא
23 לי אמר שאמר "הריני נזיר לאחד שלשים יום ומעבשי נזיר סתם", כיון דבנזירות זו שאמר
24 "מעבשי" כולו להשלים קודם שיתחיל אותו נזירות שאמר "לאחד שלשים יום", דוא
25 דאמר "נזיר" סתם – הדיינו שלשים יום, הילכך חלה לנזירות דמעבשי' לאתרה, ומגלח
26 ליום שלשים, ועוב מונה נזירות שנדר לאחד שלשים, ומגלח ליום שלשים, אלא דא בעי
27 רבא: כיון דאמר הריני בן, כיון דהוין מאה בעשרין לא שלפין לא חילין. – מעבשי,
28 ומזרח לזכות יין, אלא מונה שלשים לאחד עשרים יום, ומגלח, ואחר כך כן מונה מאה, או
29 או דילמא כיון – דאילו מחתול למינני נזירות מאה מעבשי, אבתי מיתירי דהו בן גידול
30 שיער, דאדא ופזר חזק מנינא דאית בתי גידול שיער טובא. ודאביל מחתול מעבשי ומונה
31 עשרים יום, ואחר כך כן מונה שלשים יום, ואחר כך מונה עשרים יום, כד בנזירות
32 ראשונה, ותביעי ליה נזירות מוקפת – ואחר כך דאמר "הריני נזיר לאחד עשרים יום ומעבשי
33 נזיר סתם", ושלשים יומי בעשרים אל שלמא ואל חיליא, או דילמא לאתרה חיליא, (ומגלח)
34 ארת על כולן, או אבי קביעימא ליה אלא חרא מנו חרא קא מיבעיא ליה – כלומר,
35 נזירות מוקפת נזירות קא מיבעיא ליה, והכי קא מיבעיא ליה.

אם

1 ושיך למשנה ב דף טו,א, **הריני** נזיר כבידה לן בן – פירושו: וסתם נזירות דהוי שלשים
2 יום, ונזיר מאה יום נזירות דנפשיה, והשתייה יום קבל נזירות דבנו ברישא, והתחיל למנות
3 נזירות דנפשיה מאה יום, ועליו לו בן עד שבעים יום שבעת יום בכלל, לא הפסיד כלום.
4 פירושו: אחרי שזאת בנו של שלשים יום מומלעם הוך מנא יום עדיין דפירשי, ולא יוצרך
5 להזיח ולכפן דהי שזאת יום עילם לנזירות דבנו וגם

6 **כספא ליה מילתא, אבד** **הריני נזיר כבידה ליה לפלוגי**
7 **בן** **השמע הכירו ואמר** **ואני, מהו? מי אמרנין**
8 **שלא בפניו** – אנפשיה קאמר, או דילמא הכי קאמר
9 **ליה: הרימנא ליה פונודי? תיבעי. משנה** **הריני**
10 **נזיר, ונזיר כבידה ליה בן** **התחיל מונה את שלו,**
11 **ואחר כך נגדלו לו בן** – משלים את שלו, **ואחר**
12 **כך מונה את של בנו.** **הריני נזיר כבידה ליה בן,**
13 **ונזיר** **התחיל מונה את שלו, ואחר כך נגדלו לו בן** –
14 **מניח את שלו ומונה את של בנו,** **ואחר כך משלים**
15 **את שלו. גמרא** **כע רבא: אמר** **הריני נזיר לאחד**
16 **עשרים יום ומעבשי מאה יום** **מהו? ביין דהוין**
17 **מאה בעשרין לא שלפין** **לא חילין, או דילמא כיון**
18 **דיאת ליה גידול שער לבפוש** **חילין? ותביעי ליה**
19 **נזירות מוקפת!** – **הרא מנו הרא קא מיבעיא ליה;**
20 אב

21 **לאחר** שבעים – היינו שבעים ואחד, סותר. ולא גרסינן "סותר שבעים יום", דהא אינו
22 סותר שבעים, דהכי פירושו: מניח את שלו ומונה את של בנו, ולא ודאק סותר, כלומר מניח
23 את בנינו ומונה שלשים דבנו. שאן תגלח פחות משלשים יום, פירושו: לכך אין עולין שאר
24 הדימס שע בני מונה ימים למנות, וכן שאן נזירות בנות פחות משלשים יום, וליכא
25 שלשים יום עד מנה השלמת מאה. ואלו וקב להפסק מניניה, הואיל ומנשך רבנו על ימי
26 נזירות. ולשון תגלחת אין מנכין, דטפי היה ליה למינר: שאן נזירות פחות משלשים יום.
27 ונקט "שאן תגלחת" – למינר: מבכשעיה יום בן זחור לגמית, וישלם נזירות תגלחת יום.
28 יגלח בסוף כל המנך אחד כולו, אבל בסוף מנך רבנו אנו מגלח, דאם בן לא יוכל להשלים
29 אחר נזירות שלו, וליכא שלשים יום מנזירות. הנהיה: לאבזחא שבעת דברמשא דאחר
30 שירשם של בנו יחזור וישלם את שלו, כי ימי בנו אין עולין לנזירות מאה יום שלו, כמו
31 ברישא דקבני מניח את שלו, מדיא, שי בירושלמי: נולד ביום ששונט – סותר עשרה, ולול
32 ביום תשעים – סותר את עשרים, ולפי שיסת הירושלמי שנו שלדל הבן מונה של בן לגמרי,
33 ואותו מנין בו עולה לו לנזירות תגלחת יום, ושנא שי לפרש הירושלמי סותרת עשרים –
34 כלומר שבעת בניו קאמר, מונה עשרה של מאה, ועשרים אחר תגלחת יום, ולעולם יבני
35 קאמר – שאן עולה לנזירות תגלחת כלל, וחסר וישלם תגלחת כמו שהיה לו למנות בלידת
36 הבן, ובגמרא מביחא דאם נולד שבעים ואחד סותר, אף על גב דאיכא שלשים יום עד
37 תגלחת יום ליתת הבן, ותשעה יום ליתת הבן מנימת מילתא שלל, ולא תחשב לימי הבן
38 וליכא את עשרים ותשעה עד יום מוא, וצריך עיון, שפירש שיער על שאם נולד ביום
39 ראשון שהתחיל בו נזירות – שמונה שלשים ועולין לשניהם וצריך לתן חילוק דבר:

40 דרישא, והוא אוביב ליתת הבן עשרים יום ומעבשי מאה יום מהו, כיון דהוין מנא יום של שלמי בהך עשרים יום – אל חילא נזירות של מאה יום עליה מעבשי, דמסתאן אף דעת
41 דה איחש להפסקי קבית, שמונה עתה עשרים יום בן תגלחת יום, ואחר עשרים יום מנא יום של שלמי נזירות שלשים יום שקבל עליו לאחד עשרים יום, ועוב מונה מנינים יום להשלים תגלחת יום, אלא
42 אחרי שאינו יכול להשלים נזירות של מאה יום בהלך עשרים – דעתא שאלו עשרים יום יהיו פנויים, והיה חסור בין ובתגלחת בהך עשרים יום, ואחר כך מונה עשרים יום לגלח, וביא
43 קרב, ומונה מאה יום רצופין, ויגלח וקבית מאה יום, ומה שאמר "מעבשי מאה יום", רצה למר: דמעבשי כמו כי אני קבילא מסתא יום אבא בנפשיה דאית תגלחת מאה יומי, ואם
44 תמאר: ובאובי אל שיעט מתנתיקין, ויהי מנא יום של מונה של בנו, ועוב משלים את שלו – לאמא לא איחש את מאה עשרים יום, ואחר כך מונה שלשים יום, ואחר כך מונה עשרים יום לגלח, וביא
45 למנות נזירות סבור לתשלומיא, שאן ידע שיוולד לו בן הוך ימי נזרו. וגם אפשר להיות שפעמים ישלם נזרו קודם שיוולד לו הבן, הילכך גמור נזיר, ואפילו יולד הבן מפסקי נזירות
46 ומנח דרו ומונה את של בנו, ולא פסקי דבפסק נזירות. אבל אבי אפשי בכלל, אם תחיל נזירות של מאה יום צריך להפסקי שיבערו עשרים יום – הילכך לא ודליל עליו נזירות של
47 מאה יום לאתרה, אלא דילמא כיון דאתי ליה גידול שיער לבסוף חילא – פירושו: כיון שנושאר לו שלשים יום נזירות, כיון דגידול שיער, היינו נזירות שלם – חילא, ולא איחש
48 בהפסקי נזירות. והכי נשאר לו חילי מנינים יום, והכי מנא עשרים יום וללול לנזירות תגלחת יום, ויפסקי, ומונה שלשים יום ויחלו וקבית מאה יום, ואחר כך מונה ששונט יום ושלמתיא את
49 יום, והכי ימי אמרנין כברייתא דמיתין לקבן: אחרי שנמנה עשרים יום אינו מונה קא מנינים יום להשלים תגלחת יום על העשרים שנמנה קודם שלשים יום, ואף על גב דתגלחת סותר – היינו
50 כיון שיהיה לאחר תגלחת שלשים יום, כדי גידול שיער, אבל אם נשאר אותה תגלחת שלשים יום עד כלות נזירות – אינו סותר כלום, כיון דאתי ליה גידול שיער תגלחת סותרת. והכי
51 אמרנין בפרק "שלושה מנין" נזיר טו,א, והכי נשאר לו חילי מנינים יום כיון דגידול שיער ויחור, ואף על גב דאמרנין בתגלחת נזירות – אינו נולד לו בן עד שבעים לא הפסיד כלום, כיון שלמן לעמך
52 תגלחת יום, והכי אמרנין לקמן כברייתא דאחר שמונה נזירות של שלשים יום מונה מנינים יום להשלים הראשונים, ולא סלקי תוך שלשים יום, אף על גב דמובלעין תוך הך השמונים יום.
53 וכן אמרנין בתגלחת, ובמתניתין, ובגמרא יום נזירות אלא אם יולד אתה שבעים, אבל אם יולד הוך שבעים, שיכל להביע נזירות דרוח בן תגלחת יום – אף על גב דעלמא למנות דרוח לבנו, אבל
54 שלשים דאחרונים יעלו לשניהם, דהיינו מאה יום בכל. מיהא אמר בפרוש רובינא נזיר כבידה ליה בן ומעבשי ויחור שיער, והיינו מושם שרתחו נזירות נזיר מאה יום אם לא יולד
55 לו בן, כדי מנין מונה יום, אבל בכל מקום אם יולד לו בן קודם שלשים – מנח ודליל מעבשי נזירות אחר, אבל אבי אפשי כיון דהוין מנא יום נזירות אחר – היינו למנות לו מנח של עליה
56 למנח תגלחת יום, אלא דאית דחפץ להביע, והרי אדא וידע ברבור דרבהך עשרים לא (שלמתיא) מאה – לימא בפרוש: "הריני נזיר אחרי עשרים ומעשרה", פירושו: בין הכל מאה, אלא דא חפץ
57 לעשות מאה יום בלא תגלחת. עד כאן הגדה, **ותביעי** ליה נזירות מוקפת – פירושו: סתם נזירות, דהוא שלשים יום, וכן דאמר "הריני נזיר לאחד עשרים יום ונזיר מעשרה", או חילא
58 תגלחת ומנה עשרים יום, וניח מנה יום והמנה עשרים יום, ומנה עשרה ימים להשלים נזירות ראשונה, ולא יגלח עד וששלים השלמת שנתק, **הרא** מנו חרא קא מיבעיא ליה

1 **נמטא** בימי צערתי - אמר 'הריני נזיר' והתחיל למנות נזירותו. (שמיני הלכות אינו
2 עלה לנזירות, ולא בני סוחר, כדלוקמן בפרק 'מי שאמר' (ז.א.). ונמטא בנות בימי
3 הלכות. לריש לקיש אינו סוחר הימים הראשונים שמנה לנזירותו קודם ימי צערתי, וכבשיתר
4 מערערו - ונלח וביא קרבנות מצרער, וחזרו וישלמו מנין נזירות ביום שפסק, ורבי יוחנן
5 אומר: סוחר, דהא בנזירות קאי, ועדין לא מנה
6 הדמא, ולבשיתר בנזירות - צריך למנות כל
7 ימי נזירותו. ו**צריכא** - לאשמועינן פלגותיהו
8 בבני ובצערתי. **נמטא** ביום גדול שיער -
9 פירוש: אמר 'הריני נזיר שלשים יום', וכשנמנה
10 עשרים נזירותו וגילוחו ליטסים על כרוו.
11 והשתא לא זיכל לגלח ביום שלשים נזירות
12 ולחביא קרבנותיו עד אשר שלשים יום מיום
13 שגילוחו הליטסים. דאין גדול פחות משלשים
14 יום. והתחיל שלשים, וכשנמנה עשרה סיים
15 נזירותו. שהרי התחיל עשרים טרם שגילוחו
16 הליטסים, ואלו עשרתם הם הארבעים ימי
17 לגדל שיער, שיזכר לגלח אחר נזירותו ולחביא
18 קרבנותיו, ובהם נמטא. והאי דנקט 'ביום גדול'
19 שיער' ולא נקט 'בימי' דנקטא לעיל בימי צערתי
20 - לפי ששאי אפשר שלא יהו נמשכים ימי צערתי
21 טפי מיום אחד. אבל גדול שיער אפשר שלא
22 יארך עליו אלא יום אחד, כגון שגילוחו ליטסים
23 יום ושל נזירותו. והשתא לא מסיק על שלשים
24 אלא יום שלבסוף בעבור גדול שיער.

25 **התם** שני נזירות - של בני ושלן, וכן נמטא
26 בימי צערתי - נזירות לזרז וזרעת
27 לחוד. אבל דהא נזירות הוא, וכן נמטא ביום
28 שהוא סוחר - חד נזירות הוא. **אמר** רב חסדא
29 הכל מודים שאם קודש שיער ביום - פירוש: אם
30 לאתר שנוקד הדם נמטא, קודם גילוחו, וקרא
31 קודש שיער, וכן גילוח, ברכתיבי וקודש
32 ראשו, שפירוש: יתחיל לגדל ראשו. **אין** לו
33 תקנה - קא סלקא דעתך שלא זיכל ערומית
34 לשלוחת כיון וגלגלה כיון שהביא ביום קרבנותיו,
35 וכיון דנמטא קודם שגילוחו ובלא הבאת קרבן -
36 לא זיכל לגלח. **אלביא** - ודמאן אי אליבא דרבי
37 אליעזר כיון דהוא תולדות מעבב - לשותן אין לו
38 'תור מלאה' דהא, כלומר, הרי הוא באילו נמטא
39 קודם הבאת קרבנותיו שהוא בתוך מלאה,
40 ולסוחר. כלומר: חזרו וביא קרבנות, כדחתן פרק
41 'שלשה מינין' (מיו מ.א.); מי שנוקד עליו אחד מן הדמים נמטא. רבי אליעזר אומר: סוחר
42 את הכל. ופרך בגמרא: האמר רבי אליעזר כל אחר מלאה - (ושבעה) סוחר ומשני מאי
43 סוחר - קרבנותיו, ולשליש (ישתרו) וביא קרבנותיו. והאי 'ישתרו' דהבא - על דרך לאו
44 דוקא דנמטא ביום שלשים, ורבי אמר רבי אליעזר בפרקין לקמן (ז.ב.) דאינו סוחר ולא
45 בשבעה. **אלא** אליבא דרבנא דרבנא ותולדת לא מעבבא - לשותן כיון, וכיון שהביא
46 קרבנות - מותר לממאות ולשותן בלא תגלחת כלל. **לעולם** אליבא דרבנא ומאי אין לו
47 תקנה למצות גילוח - דכיון שהביא ביום קרבנותיו - שוב לא ביא, ונסתלק, והיה מותר
48 לשותן כיון דלא תגלחת כלל, ודחבל מודים' קאמר רב חסדא - קא מפלגותא נמטא
49 ונשואלו, דפליגי דנמטא ביום גדול שער את סוחר. והבא דנמטא קודם גילוחו - מודים
50 דאינו סוחר, דהוי בני עמל בכר. **ניזר** - שכלו לו ימיו - שמונה כל ימי נזירות, ועומד ביום
51 הנזירות.

52 **לוקח** על הטומאה - אם נמטא קודם הבאת קרבנותיו, אבל אינו סוחר נזירות שמונה אחר
53 שכלו ימיו בכר. ונזר דאשכחן בפריקא דלקמן (ז.א.) אייתירי לעיל: נמטא יום מה
54 ואחר סוחר שלשים - והאי דוקא יום מאה ואחר, ומרינן אטו יום שלשים, דהיינו יום תגלחת
55 נזירותו. כדכתיב פרק קמא (ז.ב.) אבל בני מאה ושנים - אמר סוחר, ואם ביום שלשים
56 ואחר אינו סוחר, ושיעור לזרז (ז.א.) אבל בני מאה ושנים - **שאני** - לענין טומאה, האמר רבנא
57 'נמטא ראש סוחר' - מי שזרז תלוי לו בראשו, שכבר שלמו, אלא אין לו עדיין נזירות אלא
58 בראשו, שלא גילח - אז לוקח על הטומאה דרכיבי 'נמטא וראש נזיר'. ומדיח, אם נמטא
59 אחר שהביא קרבנותיו - לא חייב לנמטא. והוא תגלחת לא מעבבא. ודריש לא
60 מותקנאן אלא קודם הבאת קרבן, הבאת קרבן ומקרי שפיר נזירות תלוי בראשו, אף על פי שעדיין לא הביא קרבנותיו - לפי שאין גופו לעשות אלא תגלחת, אבל אם שותן אין לו גילוח -
61 לא מחייב, דהא ליכא בתו קרא בנימי נזוטאה.

נמטא בימי צערתי, רבי יוחנן אמר: סוחר, ריש לקיש

1 **אמר: אינו סוחר. רבי יוחנן אמר: סוחר, דהא בנזירות**
2 **קאי. ריש לקיש אמר: אינו סוחר, צערתי לחוד ונזירות**
3 **לחוד. וצריכא, דאי איתמר בקד קמייחא - ביהויא**
4 **אמר רבי יוחנן סוחר, שם נזירות אחת היא, אבל בהא**
5 **לחוד. ואי איתמר בהא - בהא קאמר ריש לקיש, אבל**
6 **בחד - אימא מודה ליה לריש לקיש, דניזר לחוד וצערתי**
7 **ביום גדול שער, רב אמר: אינו סוחר, אפילו וצריכא. נמטא**
8 **יוחנן דאמר סוחר - הני מילי היבא דקאי בנזירות,**
9 **גידול שער - מישלם נזירות הוא. ולמבואל אמר:**
10 **סוחר; אפילו לריש לקיש דאמר אין סוחר - התם**
11 **שתי נזירות, הבא דהא נזירותא. אמר רב חסדא: הכל**
12 **מודים שאם קודש שער ביום - אין לו תקנה. אליבא**
13 **דבאון? אי אליבא דרבי אליעזר, כיון דאמר תגלחת**
14 **מעבבת - תוך מלאה היא, ולקסו! אלא אליבא**
15 **דרבנן - האמרי תגלחת לא מעבבת! - לעולם אליבא**
16 **דרבנן, ומאי 'אין לו תקנה' - אין לו תקנה למצות**
17 **גילוח. אמר רבי יוסי ברבי חנינא: נזר שכלו לו ימיו**
18 **על לוקח על הטומאה, ואינו לוקח על התגלחת ולא**
19 **על תינו, ומאי שאני מומחא דלקח - דאמר רבי 'כל**
20 **ימי הניזר לה' לרבות ימים שלאחר מלאה פמימים**
21 **שלפני מלאה. אי הכי והתגלחת במי לחיבי. דהא אמר**
22 **רבחנא 'כל ימי נזר נזרו תער לא יעבר על ראשו' -**
23 **לעשות ימים שלאחר מלאה פמימים שלפני מלאה!**
24 **ותו, 'כל ימי נזרו מבל אשר יעשה מנפן תינו' -**
25 **לעשות ימים שלאחר מלאה פמימים שלפני מלאה!**
26 **שאני**

27 **אפילו לריש לקיש ב' - אבל הבא דאי נזירות, דהא אמרנן מישלם נזירות הוא - לא**
28 **איריא, דכיון דסוחר הראשונים שוב אי אתה יכול לצרף עמוך הללו ולומר שלשים תך.**
29 **הכל מודים שאם קודש שיער ביום - בימים שלשנא ואחר, צריך להביא קרבנותו**
30 **ולחנולח את קרבנותיו, אם כבר נזרם דהם ששנא ועדיין לא גילח - שאין לו תקנה**
31 **לחתיור. כיון דלמנות פעם אחת ולחביא קרבן אחר - אי אפשר, דקרבן אחד הוא מבאי**
32 **ולא שני קרבנות, וכבר הביא קרבן ואין עולה לו - דהא כבר נמטא, לפיכך אין לו**
33 **תקנה. והוא דקניי קמט - לישנא דקמי לוקח, דכתיב 'וקדש את ראשו' (מבבדו) לו, כיון**
34 **דאמר תגלחת מעבבת - לשותן כיון - בתוך מלאה קרינא בני לטוחר מנה שמונה,**
35 **וליתני קרבן אחר. אלא אליבא דרבנן - דפליגי עליה בפרק 'שלשה מינין' (נזיר מ.א.),**
36 **באמר: כיון שזרק עליו אחד מן הדמים נזיר. לפיכך גילוח - דהא דהא תגלחת נסוחרה**
37 **במצותו שלשום, שהרי אינו יכול לטוחר ולמנות נזירות אחרה, שהרי לאתר מלאה נמטא,**
38 **ולפיכך אין לו תקנה לגלח נסוחרה, אלא מנולח טומאתו, וזיל שכלו לו - מי ששלמה**
39 **נזירותו סתם, ולנזירות מרובה - כל ימים שהיו, ולאחר מלאה, שצריך לחביא קרבנותיו,**
40 **נמטא - לוקח על הטומאה, ואינו לוקח על התגלחת - אבל אינו לוקח אם נלח סודם**
41 **שהביא קרבנותיו, או שותן אין שותן להביא קרבנותיו. דאמר רבי 'כל ימי הניזר לה' - לרבות**
42 **דכתיב 'כל דלא אירך, ובתוכה, ואמר שיהיה קרבנותיו. דאמר רבי 'כל ימי הניזר לה' - לרבות**
43 **ימים מ' כל ימי נזר נזרו תער וני' כל ימי נזרו מבל אשר יעשה מנפן חיון וני' - ולליקש**
44 **נמי אתרייהו!**

נמי אתרייהו!

שאני

אם שותן אין לו גילוח - לא מחייב, דהא ליכא בתו קרא בנימי נזוטאה.

1 **נמטא בימי צערתי** - והיה נזיר, וצערתי, וכימי צערתי נמטא למתים. רבי יוחנן אמר סוחר
2 - את הקודמן. דהא אכתי קאי בנזירות, הואיל דכי נתרפא מישלם מום שכבר
3 מנה קודם שצערתי. ריש לקיש אמר אינו סוחר - דימי צערתי לחוד, והואיל ואין עליו
4 לו למנין ימי נזרו. והימין שנה לחזי תרתי דרבי יוחנן וריש לקיש שכטמא אתרייהו, אף
5 המורה חזר לחיות כדברי רבי יוחנן, דכין בן
6 נמטא בעצרתו וכן בנזירותו. וכן הדואא אידך
7 נזירות נזיר מאה מימי, לפי שלא מצעו נזול
8 פחות משלשים, והואיל ובתרייהו צריך לגלח.
9 דלכי נתרפא מעצרתו נמי צריך לגלח. והלכך
10 לא מיתוקם אלא בנזירות מאה. **נמטא ביום**
11 **גידול שער** - כגון שקיבל עליו נזירות מאה יום,
12 וכי מנה שבעים נצטרע, וכי נסוחר גילח תולדת
13 וריש, ובכתי פשו נה דהוא שותן ארבע
14 היינו נזול שיער, ונמטא ביום גידול שער -
15 דכיון ביום מאה, שבו שלש גידול שיער שלו -
16 דברי ביא סוחר העלשים נמטא נצטרע. אבל
17 באם סוחר שבעים שלפני הצרעת פליגי. רב
18 אומר אינו סוחר - דאפילו לרבי יוחנן דאמר
19 נמטא בימי בני דסוחר כל נזירות - התם
20 בנזירות קאי, לחבי מיני סוחר לנזירות נמי. אבל
21 הכא, כיון דנמטא ביום מישלם גידול שיער, כבר
22 שלם נזירותו, ולפי ליה כן למסוחר ולצמי
23 צערתי. ושמואל אמר סוחר - את הכל אפילו
24 שבעים קמאי. שם נזירות אחת היא. (ואבל)
25 מנח שלו ומנין של בני - רהר נזירות מתקנה.
26 לישנא אתרייהו: נמטא ביום גידול - כדן דאמר
27 'הריני נזיר' והתחיל אמה עד עשרים יום,
28 ונמטא, וסתר את הכל, והתחיל למנות נזירות
29 אחרת, ומנה שיערה ימים נסוחרה, ואחר כך
30 נמטא באחד מכל עשרים יום בתרחיק השלשים
31 לנזירות. **רב אמר אינו סוחר** - הללו עשרה.
32 דאפילו לרבי יוחנן דאמר סוחר - דני מיל
33 היבא דקאי בנזירות נמור, אבל היא דלא איטמי
34 אלא בימי גידול שיער, ומדשכל נזירות הוא,
35 דלכי מצרפי הני עשרה לעשרים קמא - דהו
36 הלוי שלשים, והלכך האי דאחר איטמי
37 מעשרה ואלך - לא דאי אלא ששומי נזירות.
38 ואפילו רבי יוחנן מודה דאינו סוחר לחזי עשרה,
39 אלא כיון דהוא שלישי ושביעי מתחיל למנות
40 מעשרה ואלך עד שלשים. ושמואל אמר סוחר
41 רש"י

שאני

אם שותן אין לו גילוח - לא מחייב, דהא ליכא בתו קרא בנימי נזוטאה.

1 **אבא** שאול אומר אפילו לא עיף ערב הרגל מותר לטפר אחר הרגל - פליגי אתנא קמא
2 דכבר הרגל מנטל בכל זמנא, ופליגי באריותי, בשמש שמוצת ושלשתא מנטלת
3 גזירה שבעה - כך מצות שבעה מנטלת גזירה שלשים. ופליגי אתנא קמא דמרצח שמונה.
4 לאו משום דקסבר דמנה עולה לז למנן שבנה. ומקצתו עולה למנן שלשים. אף על פי
5 ששמו באמצע אבלות. **אבא** באבילות דרבנן.

6 **מתן** תורה אינו אבל אלא עם ראשו, כדכתיב
7 'ואחריתה כיום מר', אבל גזירות דארייתא,
8 דרשינן סמיך דביעין שלשים יום - לא אמרינן
9 דמקצת יום עולה לו לכאן ולכאן. **ששחטו**
10 חרוקו עליה בשני - שחל בערב פסח, ושחטו עליה
11 הפסח, ואחר כך ראתה - הרי זו אינה אכילה
12 בלילה בפסח, לפי ושהיא אינה נטמאה. ופטורה
13 מלעשות פסח שני - בהדעת שחטתה טהרה
14 היתה.

15 **מאי** טעמא דרבי יוסי (הגלילי) אם היא משום
16 מקצת היום ככולו - ומנא ולהבא אתי
17 מטמאה. (דראתמול). נמצא כי בשעת שחיטה
18 חורקה היתה טהרה ידומה, ומנאן ולהבא היא
19 מטמאה ולא למפרע. וכי הדרת חוץ - מטמאין
20 לה מנאן ולהבא, ולמחר תעשה שימור גמור
21 למקצת יום זה שנטמאת. אלמא דיום שני זה
22 מקצת יום חשבין ליה יום טהור, וליחוי שימור
23 ליום ומתמא - הילכך, שחיטה חורקה בטהרה
24 היתה, ואוכלת חשבין ליה יום טומאה - ודלוי
25 יום של מחר שימור לאתי מקצת יום. אבל רבנן

26 פליגי, ומטמאי למפרע, ושחטין זה היום ככולו
27 טמא וכיון של איתמול. ורב דאמר רבי יוחנן
28 על גב דהבא נמי היה סורא לחשיבת יום ככולו
29 טמא כיום שלפניו כסברא דרבנן - אפילו הכי
30 רבי יוסי מחשיבו לכאן ולכאן, והיינו כסברת רב.
31 וזו שכתוב בספרים: וילמא משום דקסבר - לא
32 ריטין ליה, דאי לאו הכי - מה מחני שאינו
33 מטמא למפרע **ז** בעל שתי ראיות - דאילו
34 בעל שתי ראיות - הוא מלמל לאתד רעה -

35 שלישית עד יום שמיני, שיבא קרבנותיו. ויום
36 שמיני לא מצי למקניט; ואחר כך ראה מטמא
37 משכב מושב למפרע - דמיוס שביעי ואילן פסח
38 מטהרה. ומשכב מושב דמאמול אשת

39 הנהיגה עד הנה טהורין, ואפילו ראה היום ביום שמיני - לא מטמא למפרע. **אף** על פי
40 שטמאנין שאינם מושב ומשכב למפרע. - ואפילו כל שביעי, משכבט לאתד טבילה מנאין,
41 סתו נעניי הויה תתחלה. דכתיב 'וספרה לה שבעה ימים', דאוריין אף כי אכל שבעה

42 ימים. ומדקניט בשמיני יום למפרע טומאה - אלמא לא אמר מקצת יום ככולו, ודריש אבי
43 יוסי אררבי יוסי ומניני: למפרע דרבנן, אבל כן הותרה טהרה. **רבי** נמי מסתברא וכי -
44 דדחי: אימא קר טומאת התהום דרבנן. כלומר, אימא, לאו ער טומאתו למפרע
45 מדאורייתא. ופטורין לעשות פסח שני, ודלכא מלשה משני דטומאה דמזו דמאמול לעש
46 פסח. וסתו תנא סבירא ליה דאפילו טומאת התהום דריבא הותרה לעשית הפסח.

47 **התהום** - פירוש: ובישעת שחיטה ישב על אבר אחת, ולא ערד כלל שקבר תחתיו עד
48 אחר שחטתה, נרדע לו שקבר אתה. וכל הוה, לאו ארע טרע בשעת
49 שחיטה אם ארירי כן ראתה וטהרתו לזדות טמאה. ודריש התהום (והיתדו) לעשית הפסח
50 ונזיר. **ואף** רבי אושעיא - קאי אשניטא למפרע דרבנן. **אכל** הדואה וזו - פירוש

51 (רש"י) כ"ביצד גולץ' (ספודים פ.א.א.) לאו דיענן אדחיא קאי. **סותרא** - כל שלפניו כי -
52 ספרים שפיר, ונרצח למנות שבעה ימים אחרים.

53 **אמר** ליה רבי יוחנן לא נסתור אלא יזמנו - יהוור יספור יום אחד. וחייתן בה במילתא
54 דרבי יוחנן: אי סתו - כולדו בני למיטתו, דכתיב 'וספרה לה שבעה ימים
55 לטהרתה' - שלא תהא טומאה מנספקת ביתרים. פריק 'ביצע גולץ' גרסי: ואי קסבר למפרע
56 דמא מטמא אפילו כולדו נסתור ואי מכאן ולהבא הוא מטמא יזמנו נמי לא נסתור. דדרי היא

57 כריאה ראשונה של זביה אחרת ואין בה אלא טומאת ערב, ויטבל לערב ויטהר. דקיימאין לן
58 ראיא ראשונה של זביה בעלמא ויהי. **ושלמי** קאמר לא סתור ולא יזמו - כלומר, אפילו
59 יזמנו, על שבע עולו לז מקצת היום, שחטו פסח, ולא מכלל חומו. **אף** שרף שרף
60 טו.א. **אמר** ליה - פירוש: רבי אושעיא לרבי יוחנן: רבי יוסי סבר כותרי. והשתא מסיק דרבי
61 אושעיא סבירא ליה אליבא דרבי יוסי דטמאנו למפרע. והיינו מדרבנן.

62 גמאה - כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
63 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
64 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
65 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
66 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
67 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
68 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
69 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
70 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
71 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
72 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
73 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
74 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
75 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
76 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
77 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
78 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
79 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
80 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
81 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
82 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
83 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
84 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
85 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
86 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
87 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
88 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
89 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
90 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
91 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
92 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
93 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
94 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
95 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
96 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
97 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
98 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
99 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
100 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -

1 **אבא** שאול אומר כי - מצות אבלות הנוגעת בשעה ימים ראשונים. למה רבין עסקא קודם
2 הרגל - בטל הימנו גזירת שבעה למזיר, כך מצות שבעה. כיון ששבעה קודם הרגל - שוב
3 הרגל מנטל גזירת שלשים למזיר. גזירת שלשים גלוח ויבוס. **מאי עממא דאבא** שאול -
4 דאמר דיום שביעי מנטלת גזירת שבעה לשלשים: והא לא שמיך קידין מיום שלשים כלום

5 קודם הרגל, אפילו יום אחד דרבמלא לתנא
6 קמא דאמר שמונה - היינו שבעה דיום שמיני
7 עולה למנן שלשים, אלא לאבא שאול מאי
8 עממאי? לאו משום דקסבר דיומי שביעי עולה
9 לכאן ולכאן - למנן שבעה ולמנן שלשים,
10 וכמאן דעבר עליה יום אחד מגזירת שלשים דמי,
11 ומשום דיומי מנתבטלי: אלא **באבילות** דרבנן -

12 דעיקר אבלות אינו אלא יום אחד, דכתיב (עמוס
13 ח) 'ואחריתה כיום מר', 'ואחריתה כיום מר',
14 דסמכו אקרא כדכתיב (בראשית ו) 'יחש לאביו
15 אבל שבעת ימים', אבל מירות דארייתא
16 כתובשנא דיומי שלדשים יום בעינן, כדכתיב
17 (במדבר ו) 'הידיד' - לא אמר דיום אחד עולה
18 לכאן ולכאן, ששחטו וחרקו עליה בשני ילח -

19 שכבר ראתה ביום שמיני, עד לא ראתה ביום
20 השניעי שזיאת שומרת כבודו, לידע אם הריאה
21 בשלשה ימים שלש ראיות ותהא זבה. ואחר כך
22 ראתה חור זו וזו אינה אכילה - בפסח, וטמאה
23 היא. והאף על גב דרביה אכילה לא מיעבא, ופטורה
24 מלעשות פסח שני, דאיתא פסחים לא מיעבא, וטמאה
25 **מאי עממא דרבי יוסי** - דפטורה מלעשות פסח

26 דיומי - לאו משום דקסבר מקצת היום ככולו?
27 דיום שני שזיאת שומרת כבודו דמי, האילי?
28 וטורה שבעה ששחטו וחרקו עליה, הבא נמי
29 לימא ועדלה לו לכאן ולכאן, משום דמקצת היום
30 ככולו. **דלמא** - האי דקאמר רבי יוסי דפטורה
31 לאו משום דקסבר דמקצת היום ככולו, אלא
32 משום דקסבר דרשדאיה רואה - מכאן ולהבא
33 האי דמטמאה, אבל למפרע לא, ומשום הכי
34 פטורה, דהבידא שעתא דשחטו וחרקו עליה -

35 טהורה הוא, ולדך דבחר נטמאת לא חישינן. ופי
36 כבד רבי יוסי - ומנאן ולהבא אדא מטמאה,
37 אבל למפרע לא? זכ בעל שתי ראיות - בין ביום
38 אחד בין בשני ימים, כדאמרינן היום נכבא קמא
39 כד,א. תלה הבחוב את הוב בראייה, דכתיב 'זאת תהיה טומאתו כבובר', ואת הובא בימים,

40 דכתיב 'זאשה כי יזור וזו מהה יוםי רביש', משום ימים - שנים, רביש - שלשה. **שבביק**
41 שלו - משום דכן זו רואה שום לרואה שלש ימים אלא, דאוריין אף כי אכל שבעה
42 קרבן, ובעל שתי מונה שבעה ואין מביא קרבן, לרבי נקט בעל שתי ראיות ושומרת יום -
43 משום דלאו בני קרבן ניהו. דהלך דבני קרבן לא מצי למעשות לזו, שביעי, משום
44 דלא מצי אבלי פסח בערב, דכפרת קרבן דבעל לאיתויי בשמיני מעכבט עליו, כדקיימאין לן
45 (במזות ע.ה.) אבל פירחו אבלי פסח, אלאמא מיהא, מקרתיין מטמא משכב ומושב
46 למפרע - דלא הוי טעמא דרבי יוסי משום דמנאן ולהבא הוא מטמא, ועממא משום
47 דמקצת היום ככולו קאי, כמל מלעשות פסח שני, דהוא ליה ככל מירי דחלי בניגניא,
48 דארבינן בני מקצת היום ככולו, ומשום הכי פטורין. לעילוי **מאי איתא** לך **דבאן** ולהבא הוא

49 מטמא - ע.ה. **מאי עממא דרבי יוסי** משום דמקצת היום ככולו. דקאמר רבי עממא -
50 מדרבנן הוא דקאמר, ומשום דלית ביה טומאה אלא מדרבנן - פטורין מלעשות פסח שני.
51 **דאי סלקא דעתך פטוריייתא** - מטמאין למפרע, אפילו אמרת מקצת היום ככולו - אבתי
52 אמאי פטורין, אלא איליאי מילתא דלמפרע דשחטת שעתא דשחטו וחרקו עליה -

53 מדאורייתא הואי. לעילוי **מאי איתא** לך - דטמאין למפרע מדאורייתא, וכל היבא דחלי מילתא
54 בניגניא, כיון בשתי מירות שרצין למנות לזו שלשים ולזו שלשים - הוי מקצת היום ככולו,
55 הבא, אף על גב דמדאורייתא מטמא למפרע, אמאי הקילו בה - היינו טעמא: דטמאה
56 דרשום דריבא הותרה, ודכתיב 'ובידין אשמות ונשמת אבותי הוא קימט טיפת דם במקור של
57 אשה, ולא יצא לחי אדם', דאזני בה מקצת היום ככולו, וכמאן דנשחט עליה בשעת טהרה
58 דמי, איתא דמפרשי טומאת התהום ביום שני, היינו בשעת שחיטה חרוקה, דעיקר לא תהיה
59 דידעת עלה את תהא רואה בו ביום אם אלא, משום דכך ביקר לה 'טומאת חרוקה', דאיתא מטמא

60 למפרע בשעת שחיטה חרוקה, ואיזי לא הות ידעה בהדיא שעתא. דמי לעובר ברשות
61 דרביס וטומאת התהום חתונה. **ואף** רבי אושעיא **כבר** - דרבי יוסי לא אמר דמטמא
62 למפרע אלא מדרבנן, ומחדר רואה דאמר לעל מאי למפרע - מדרבנן, **אי סתו** - דלמפרע
63 גמאה - כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -

64 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
65 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
66 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
67 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
68 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
69 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
70 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
71 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
72 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
73 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
74 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
75 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
76 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
77 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
78 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
79 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
80 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
81 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
82 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
83 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
84 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
85 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
86 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
87 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
88 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
89 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
90 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
91 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
92 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
93 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
94 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
95 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
96 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
97 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
98 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
99 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
100 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -

60 למפרע בשעת שחיטה חרוקה, ואיזי לא הות ידעה בהדיא שעתא. דמי לעובר ברשות
61 דרביס וטומאת התהום חתונה. **ואף** רבי אושעיא **כבר** - דרבי יוסי לא אמר דמטמא
62 למפרע אלא מדרבנן, ומחדר רואה דאמר לעל מאי למפרע - מדרבנן, **אי סתו** - דלמפרע
63 גמאה - כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -

64 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
65 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
66 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
67 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
68 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
69 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
70 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
71 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
72 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
73 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
74 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
75 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
76 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
77 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
78 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
79 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
80 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
81 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
82 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
83 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
84 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
85 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
86 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
87 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
88 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** איתא לאו **איתא** יזמו **אפילו** יוסי -
89 כולדו לסתור, והוא לא חור לזו שבעה נקיים כלום. **אי** אית

1 זבה גמורה היכי משכחת לה — דמאן ולזבא שטמינן לה, וכל יומא טומא' (פסחים)
 2 נפשטה היא. ובין דחויא היא בפלגא דיומא — אידך פלגא דיומא הוא קא מליק
 3 לה לשימור, ואף על פי שלא טבלה ביתנים, מבי ראתה ביום אשר עשר וביום שלשה עשר
 4 וביום חמשה עשר ולא דחיא ובא, וכן על שלא טבלה ביתנים, דבעינן שרתאה שלשה
 5 ימים רצופים.

6 הלשון קצת קשה אנא, קאמר אידך פלגא
 7 דיומא דקביצא דהוה מצי לנמימא אידך יומא
 8 סליק ליה שימור; ובודוקו לי לפרש: ראתה אחד
 9 עשר, ובין דחויא ביום שני בפלגא דיומא —
 10 אידך פלגא דיומא שדיה לפני שרתאה סליק ליה
 11 שימור. וקשה: ואמאי לא משכחת לה דרואה
 12 שלשה לילת, הדחאת היא טמא' בחתילת
 13 דהוים; ופירוש במוטנס כ"כ"צ ד"א (פסחים
 14 א.א.) לפי דהרבים למאן דאמר מקצת היום
 15 ככולו, ותחילת הלילה תהא נמי ככולו לספירה,
 16 ובחתילת הלילה סליק לה שימור, ואין צריך
 17 עלות השחר. ולי נראה דמשנה שלימה היא בפרק
 18 "תרוקת" (נדה ע"ב.א.) ושוחן בראה יום אחד עשר
 19 וטבלה לערב (ומשמנה) שטמאין משכב ומשכב
 20 ומזבח היום דתחילת הלילה לא הוי
 21 שימור. ונראה לרבינו דמי הכי דלרבי יוסי
 22 תחילת יום יחי שימור — הכי בני יראה כ"ל,
 23 סוף היום דלרבי שאנאי רואה, עולה לשימור,
 24 דכך לי סוף היום בחתילת היום, ובכחי נראה
 25 לישנא: בין דחויא בפלגא דיומא אידך פלגא —
 26 דארתו יום עצמו בסופו — הוה ליה שימור. ור' זושא
 27 לומר דחויא בונה גודלה לא אמר רבי יוסי
 28 שלישי יחיה מנזין של שבעה של סורה, דהא
 29 בפרק "תרוקת" (שם ט"ט) קאמר דבתאי יום
 30 שפסקת בו מנחה אמתן שבעה, ותשע —
 31 דמיני דבסוף ספירה קאמר לנזיר עולה בביתו, ובי
 32 הובח טובלין ביום — דהלכך בובה קטנה דתחילת
 33 הספירה מקצת היום ככולו. אבל בחתילת ספירת
 34 זבא גודלה, שוקקת שבעה — או לא
 35 אמרין בחתילת ספירהה שבעה נקיים מקצת
 36 היום ככולו.

37 והא דעבד קל דחומר (ראש השנה י"א.) ומה
 38 נה שפאן תחילת יום כסופו, ועבדה
 39 בלילה, מתיי קוז בחתילתו, דלא בעיא כי אם
 40 שבעה ימים, ויום שפסקת בו, ושנה; שתחילת
 41 עולה כסופו — אינו יום שלשה עולה בחתילתו.
 42 לימא: זבא גודלה תוכיה, דתחילת יום כסופו,
 43 וטובלת ביום, וסופו לאו בחתילתו אלא, דהא
 44 לשיקטתה דחומא דהוה דהי שהת דסליק לה למגינאי —
 45 לפי (שהם) מסובכין בטומאה בתחילת היום כסופו, וליבא בהם שימור כלל, וכן ביום שלשה טמא בחתילתו, דהיי ששלישי רצופו טמאין, ומקצת יום שלשי ככולו, ואין כן שימור ביתנים.

הדרן עלך הריני נזיר

10 **מי שאמר "הריני נזיר" - מגלח יום שלשים ואחד,**
 11 **ואם גילה ליום שלשים - יצא. "הריני נזיר**
 12 **שלשים יום", אם גילה ליום שלשים - לא יצא.**
 13 **מי שצור שתי נידות - מגלח את הראשונה יום**
 14 **שלשים ואחד, ואת השנייה יום ששים ואחד, ואם**
 15 **גילה את הראשונה יום שלשים - מגלח את השנייה**
 16 **יום ששים, ואם גילה יום ששים חסר אחד - יצא.**
 17 **וזו ערות העיד רבי פפיס על מי שצור שתי נידות,**
 18 **שאם גילה את הראשונה יום שלשים - מגלח את**
 19 **השנייה ליום ששים, ואם גילה ליום ששים חסר**
 20 **אחד - יצא, שזים של שלשים עולה לו מן המנין.**
 21 **מי שאמר "הריני נזיר", נמא יום שלשים - סותר**
 22 **את הכל, רבי אליעזר אומר: אינו סותר אלא שבעה. "הריני נזיר שלשים יום", נמא**
 23 **יום שלשים - סותר את הכל. "הריני נזיר מאה יום", נמא יום מאה - סותר את**
 24 **הכל. רבי אליעזר אומר: אינו סותר אלא שלשים. נמא יום מאה ואחד - סותר**
 25 **שלשים יום, רבי אליעזר אומר: אינו סותר אלא שבעה. גמרא "מי שאמר "הריני נזיר"**
 26 **ונמא יום - שלשים סותר את הכל, רבי אליעזר אומר: אינו סותר אלא שבעה."**
 קסבר

הדרן עלך הריני נזיר

רבי יוסי קאי כוחתי. ורבי יוסי סברי סבר מקצת היום ככולו — דכל האי רקא משנזין
 לעול דמאן ולזבא מטנט — שיינו דחיקי נינוה, ומיודו שמתעין איתא כרב. ובה גמורה
 — דבעינן שלשה ימים רצופים, כדאמר מי: תלה הכותב את הובה בימים, היכי משכחת
 לה? וואי בין דחויא בפלגא דיומא — ביום שני מחצות ואילך — אידך פלגא דמבקר
 עד חצות עולה לה לשימור ככולו נשמו יום
 אחד בטרודה, ויהי לה הפסק, ענין אחר. ורבי
 יוסי סברי — שומרת יום נבגד יום, בין דקאמר
 שטמא הוי משום דמקצת היום ככולו. וכך
 דעמנו כאן שני ד"א, אבל ב"כ"צ ד"א
 במסכת פסחים שמעינן דמאן ולזבא קמיבעיא
 לך, דלרבי יוסי זבא גמורה היכי משכחת לה.
 ולא מפי' הגמרה. "איבעית אימא: שבעת —
 כל היום ותלתא יומי אחד דחדי. ואיבעית
 אימא — שלשה יומי בין השמשות סמוך
 לשקעת החמה. רב ראתה שבת אחר שקיעת
 החמה — לא טמאה לך יום ראשון, וכו' שוה
 וראתה ביום ראשון שנית סמוך לשקעת החמה
 — היא מטאה כל יום שני, וכן שלישי, דלא
 הויה שהות טרדהה ביני וביני כלל. ולא הוי
 סליק למגינאי שומרת יום נבגד יום, דהא לא
 הואי שהות.

הדרן עלך הריני נזיר

22 **משנה** מי שאמר הריני נזיר מגלח יום שלשים
 23 **ואחד** — לרב מתנא כדאית ליה — ודלרבי
 24 **סחם קאי**, ואין נידות פרות משלשים יום. ונזירות
 25 **פדא כדאית ליה** — דמוקי לה בגון דנעשה
 26 **כאומר "שלימים"**, וכולה מנתיחין הכי מפורש
 27 **בפרק קמא**, לרב מתנא כדאית ליה ולרב אבי
 28 **כדאית ליה. גמרא רבי אליעזר אומר איני**
 29 **סותר אלא שבעה** — כדי שביאי קרנבו בטודה,
 30 **וכדפרישין בפרק קמא לרב פדא כדאית ליה,**
 דקסבר

46 **מי** שאמר הריני נזיר מגלח יום שלשים אחד — בפרק קמא (ה"ב) מיייתין ליה, ופירשו רב מתנא ורב פדא כדאית להו. **ש"י**ום שלשים עולה לו מן המנין — לרב מתנא עולין למנין
 47 **ימי נידות ראשון**, דמזרחיתא שלשים, וכן למנין שני עולה לו דמזרחיתא. דבעינן שלשים דאורייתא. ולרב פדא אין צריך למנות נידות ראשון, שכבר נשלם מיום ששים
 48 **ותשעה**, ותגלחת ראשונה נעשית ביום שלשים כדון טורה. דקאמר במנתיחין דיום שלשים עולה לו מן המנין — היינו לענין נידות שני, כדי שגם תגלחת שנייה תהיה ביום שלשים,
 49 **שהי גלח ביום שלשים** — און לו אחרונה. **"הריני נזיר מאה יום שלשים סותר הכל** — לרב מתנא סותר מן הנהרה, ומביאי קרבן טמאה. ודחור ומנח שלשים יום נידות בתים. ולרב פדא
 50 **סותר הכל מדרבנן**, דיום עשרים ותשעה נשלם הגיורות. וסותר מדרבנן, גיורה לזכא דאמר "הריני נזיר שלשים יום", ואינו מביא קרנבות נזיר טמא. **רבי אליעזר אומר אינו סותר**
 51 **אלא שבעה** — לרב פדא לא גזירין. ולרב מתנא אילין רבי אליעזר מביאי איה מקצת היום ככולו, ואפילו נטמא קודם אבדו. ורבנן אית להו לרב אמרין מקצת היום
 52 **ככולו אלא שבעה** דחייא קרנבותיו טמאה יום שלשים. דביא, כאילו אבדו ביום שלשים ויחד. **"הריני נזיר שלשים יום שלשים סותר את הכל** — ולא פליג רבי אליעזר
 53 **לרב מתנא דאמר דתחת נידות שלשים יום**, הובא מיתורא ולישא. דקאמר "שלישים" — דחי כאילו אמר "שלימים". והלכך, אפילו לרבי אליעזר סותר מקצת היום ככולו — סותר
 54 **הכל (ולרב פדא לית ליה מקצת היום ככולו)**. דהבא אמר "שלישים" — הוי מנזין דגיורות, כיון שפירש שלשים יום, ואם האמר: מכל מקום אמאי סותר הכל לרבי אליעזר? אלא רבי
 55 **אליעזר דריש לקמן בבירייתא ד"הריני נזיר מאה יום"** ונטמא יום מאה, יבול סיתור הכל — תלמוד לומר "הימים הראשונים יפלו" — מכלל דאיני אחרונים. וכן אין לו אחרונים. דהכי
 56 **נמי כי נטמא ביום שלשים** — אין לו אחרונים, והנה ליה למימר דלא סתר הכל וליא ליה: דכיון דאמר "שלישים" — אם כי יום שלשים דהי יום מלאה, ודרישין "זאת חרות הניח
 57 **ביום מלאה"** — נטמא ביום מלאה תן לו תורת נזיר. ולקמן נבי במירייתא גבי נטמא ביום מאה לא קומעית לוח מ'יהימים יפלו' אלא דאינו סותר כל מאה, אבל שלשים יום ודאי
 58 **סותר**, דכתיב לקמן ביום ששים יום מאה, ולרבי אליעזר סותר שלשים. אבל בירשא, כי אמר "הריני נזיר" טמא. דקאמר רבי אליעזר אלא סותר אלא שבעה כי נטמא ביום
 59 **שלשים** — לרב פדא נראה, משום דמיים ותשעה פסק מן נידותו, ויום שלשים אינו יום מלאה, כיון דלא אמר שלשים בפירוש. ויום הלנת קמא אסותר — אין אלא מדרבנן
 60 **לרב פדא**, ויהי מיתרי קרבן טמאה. ולרב מתנא נמי דקאמר מקצת היום ככולו, והלכך יום שלשים אינו יום מלאה. דחי כאילו כלל כל אותו יום (וכיון דנעשה מקצת בידות. אבל
 61 **כספא מחשב כאילו אמר "שלימים"**, לרב מתנא לא אמרין מקצת היום ככולו — הלכך הוי שפיר יום שלשים מלאה, דלכך סותר לרבי אליעזר מדרשא רזאת תהיה חרות הנזיר, ולתנא

ניזר. מי שאמר - פרק שלישי דף טז עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
רש"י

1 ולתנא קמא דבמא דכל סותר בניזר סתמא, לרב מתנא הוי מן התורה, דהיי מנעין הניזרות,
2 ומקעת היום ככולו דאמרי רבן - רבא (דלא) נטמא: הנהיה: ובסיפא דרדיני נזיר מאה יום"
3 ונטמא יום מאה סותר ושלשים לרבי אליעזר, מדרשא רזא תודיה' וגו'. וערך להבין לרב
4 מתנא מאי שזר מרשאי כי נדר סתם ונטמא יום שלשים, הדשכנין ליה לרבי אליעזר אליבא
5 דרב מתנא כנטמא אדר מתנא, ומשום מקעת היום
6 ככולו - דכ בני נזיר מאה יום שבעה ימים
7 מאה כאזר מלאה, ונטמא מקעת היום ככולו,
8 (רדני נזיר מאה יומא דליבא סותר) ותרבי הוסיפת
9 עלה (ג) דבמרי דאמר רדני נזיר מאה יום
10 שלשים", ובה נראה, והשתא ליבא למימר מקעת
11 היום ככולו כסיפא, והסוגיא מתיישבת בפרק קמא
12 שהייתי דך דרזי שלשים ונטמא יום שלשים
13 כי סותר דבמא דכל סותר אלא כי, אמר
14 ליה רב פדא אימא סיפא: רבי אליעזר אומר אינו
15 סותר כי אם שבעה, והשתא היה כוונה לעולם
16 איננו כי משום דרבי אליעזר, והא דאיתרתי כי
17 אם שבעה לרבי אליעזר - [משום] דאין כאן ימים
18 אחרונים ולרב מתנא נמי, דהוקיע דסבר
19 מקעת היום ככולו? לימא טעמא רבא אליעזר
20 משום דליבא ימים אחרונים ולמאי דפרישת
21 נראה, דאם היה יום שלשים מנעין הניזרות לרב
22 פדא, ולרב מתנא נמי אי לא דאמרנן מקעת היום
23 ככולו - לא הוה סותר כל מדרשא רזא תודיה
24 הניזר - ע"ד כ"א הנהיה, ולא הנהיה ממזרי בינו
25 יצחק הרבב יצחק רש"י נראה להבליע עלמאן בן
26 לרב מתנא ולרב פדא קרא רזא תודיה הניזר"
27 וקא ר"ימיס דראשית" איתר במאה שלשים
28 טראה דלפי הנהיה ואת רעה לומר דכל בניזרות
29 מועטת רישא רזא תודיה, בדפרישתא בפרק קמא נגם
30 זה שם בשם מרזר הרב רבי ציי נשמתי ערך, וכן
31 דרשתי קרא ע"ד הימים הראשונים - כמכלל
32 דאיכא אחרונים - מן הדיוטין בניזרות מועטת,
33 אלא בניזרות אירך דלמאן לא ובהכי נמי מתיישב
34 הסוגיא.

35 ושיך לעמוד אן **הריני** נזיר היום יום נטמא יום
36 מאה סותר לכל - שהיו אחרון של ימיו
37 ולרבנן לא אמרי מקעת היום ככולו היבא דנטמא
38 ולא הביא קביונותו, **ולרבי** אליעזר וסותרו
39 אלא שלשים - מן הדיוט היה לו לסותר הכל לרב
40 פדא, אלא אמרנן מקעת היום ככולו לרב מתנא
41 בני פרישן קמא דרבא דאמר שלשים", והיה לו לסותר את הכל, אלא מדרשא רזא תודיה
42 הניזר" - מירת החבוב הוא דניזר סותר אלא שלשים יום, ושיך לעמוד אן **נטמא** כיום מאה
43 ואזר סותר שלשים - קרבנן בעלמא הוא, ולכן אינו סותר אלא שלשים, והדאלו יום מאה
44 ואזר יום תגלחתו ויום הבאת קרבנותיו - גורנין אטו היבא דנטמא ביום שלשים היבא דאמר "הריני נזיר" סתמא, והוי יבמו יום שלשים תגלחת מן התורה לרב מתנא, משום דאמר סותר
45 ככולו, ולרב פדא שמיים שרישיו ותשעת ימיו הניזרות, ויום שלשים מלאה מן התורה, ואם נטמא ביום שלשים סותר לרב מתנא מן התורה, וגורנין יום מאה ואזר יום שלשים, ולרב פדא
46 ביום שלשים סותר מדרבנן, אטו היבא דאמר "הריני נזיר שלשים", וכן נטמא ביום אחד ומאה שהוא יום תגלחת גזר אטו יום שלשים, דאי לא לא קיימא הא, שגם יום שלשים הוא יום
47 תגלחתו, ואזר הדין לעיל הוא מינזר למינזר יבוי יבוי "הריני נזיר" נטמא יום שלשים ואזר סותר כל מדרבנן, ואכלו דאמר נטמא יום מאה נטמא - ואת סותר שלשים ערך קביונותו, שיתור יביא
48 קרבנותו, **ורבי אליעזר** אומר אינו סותר אלא שבעה - דלא גזר יום מאה ואזר אטו יום שלשים, ויבוי שלשים ויפה לא סתר לרב פדא רבי אליעזר, ואת סותר לרב פדא רבי אליעזר נזיר
49 סתמא ונטמא יום אחד, ויתור סותר כיום שרישיו ותשעה ימיו שלשים ויום תגלחתו מן התורה, אבל יום שלשים ואזר - הוי יום דבית הגלחתי, והוי יבמו נטמא ושיב, **נזיר** רזא תודיה
50 בבית הקברות - והוא הדין אם נזמא נהיה, ובמגריא מנהיה להו, **ואפילו** היה שם שלשים אין עולין לו מן הנזנין - לעלן זמנה דהיך, דאזר בניא קרבן טומאה, ודרימנא מנעין מקרבן
51 בנזרישא נטמא, אבל לא היה דרימנים אינן עולין, דאפילו מנה כסודיה ונטמא - סותר את הראשונים - וכן שכל שאן עולין לו מן טמא מעיקרא, **יצא** ונטמא עולה מן הטמא - מפרש
52 בדברי ר' אבהו ופשה, ונטמא ביום שבעה - עולין מן דמקני, ולפי הירושלמי ופשה ליעל, לפני נזנין ומתחילין (אזר) קרבן טומאה, דבזאתו יום עצמו מתחיל נזירות סותרה,
53 ובמגריא פליגי רבי יוחנן ורש לקיש כשנטהרה, אם עריך לחזור ולקבל נזירות, או סיג ליה במה שקבל בימי טומאהו, **רבי** אליעזר אומר לא בויום - כלומא: אם נכנס בויום שנטהר - אין
54 בניא קרבן טומאה, והוא הדין אם נזמא נהיה, ובמגריא מנהיה להו, ובמגריא מנהיה להו, **ואפילו** היה שם שלשים אין עולין לו מן הנזנין - לעלן זמנה דהיך, דאזר בניא קרבן טומאה, ודרימנא מנעין מקרבן
55 ביום הראשון של קבלה נזירותו ויבוי תחילה לרבנן מאי קרבן טומאה ולרבי אליעזר אינו בניא קרבן טומאה עולה מן הטמא מעיקרא, **יצא** ונטמא עולה מן הטמא - מפרש
56 בנזרישא נטמא, ונטמא ביום שבעה - עולין מן דמקני, ולפי הירושלמי ופשה ליעל, לפני נזנין ומתחילין (אזר) קרבן טומאה, דבזאתו יום עצמו מתחיל נזירות סותרה,
57 ובמגריא פליגי רבי יוחנן ורש לקיש כשנטהרה, אם עריך לחזור ולקבל נזירות, או סיג ליה במה שקבל בימי טומאהו, **רבי** אליעזר אומר לא בויום - כלומא: אם נכנס בויום שנטהר - אין
58 בניא קרבן טומאה, והוא הדין אם נזמא נהיה, ובמגריא מנהיה להו, ובמגריא מנהיה להו, **ואפילו** היה שם שלשים אין עולין לו מן הנזנין - לעלן זמנה דהיך, דאזר בניא קרבן טומאה, ודרימנא מנעין מקרבן
59 ביום הראשון של קבלה נזירותו ויבוי תחילה לרבנן מאי קרבן טומאה ולרבי אליעזר אינו בניא קרבן טומאה עולה מן הטמא מעיקרא, **יצא** ונטמא עולה מן הטמא - מפרש
60 בנזרישא נטמא, ונטמא ביום שבעה - עולין מן דמקני, ולפי הירושלמי ופשה ליעל, לפני נזנין ומתחילין (אזר) קרבן טומאה, דבזאתו יום עצמו מתחיל נזירות סותרה,
61 ובמגריא פליגי רבי יוחנן ורש לקיש כשנטהרה, אם עריך לחזור ולקבל נזירות, או סיג ליה במה שקבל בימי טומאהו, **רבי** אליעזר אומר לא בויום - כלומא: אם נכנס בויום שנטהר - אין
62 בניא קרבן טומאה, והוא הדין אם נזמא נהיה, ובמגריא מנהיה להו, ובמגריא מנהיה להו, **ואפילו** היה שם שלשים אין עולין לו מן הנזנין - לעלן זמנה דהיך, דאזר בניא קרבן טומאה, ודרימנא מנעין מקרבן
63 ביום הראשון של קבלה נזירותו ויבוי תחילה לרבנן מאי קרבן טומאה ולרבי אליעזר אינו בניא קרבן טומאה עולה מן הטמא מעיקרא, **יצא** ונטמא עולה מן הטמא - מפרש
64 בנזרישא נטמא, ונטמא ביום שבעה - עולין מן דמקני, ולפי הירושלמי ופשה ליעל, לפני נזנין ומתחילין (אזר) קרבן טומאה, דבזאתו יום עצמו מתחיל נזירות סותרה, ולכן לא היה לו לסותר את הכל לרב מתנא

1 דקסבר רבי אליעזר אחר מלאה הוא, שאן נזירות אלא עשרים ותשעה, ולכן אצ"ר עריך
2 לסותרו אלא שבעה, ובראמינן נמי ליה דאין תגלחתו כדן לבקו ראשו לעקרו
3 בפתוח משבעה יום, ולרב מתנא כדאית ליה, דטעמא דרבי אליעזר משום דמקעת היום
4 ככולו, נטמא יום שלשים סותר את הכל ולא פליגי רבי אליעזר והא דאמר שלשים -
5 ואפילו לרב פדא, דאזר רבתי "תוך מלאה" קרינא
6 ביה, טעמא ביום מאה סותר את הכל - תוך
7 "מלאה" קרינא ביה, רבי אליעזר אומר לא סותר
8 אלא שלשים - בדאמר ריש לקיש בפרק קמא
9 (ג) הטעמא דרבי אליעזר משום דקסבר קמא
10 "זאת תורת הגזיר ביום מלאה" - והתורה
11 אמרה: נטמא ביום מלאה - תן לו תורת נזיר,
12 ואפילו בניזרות מרובה, ויבולח - טעמא
13 דמתניתין עד השתא, כדחיינן בה אליבא דרב
14 פדא דרב מתנא בפרק קמא (דף ה דף ו),
15 **משנה** פי שני והוא בבית הקברות אפילו
16 הוא עומד שם שלשים יום אינן עולין לו
17 עליו אטו נזירות שקיבל כשנטמא, ואין מביא
18 קרבן טומאה, **יצא** ונטמא - כגון שהיה עומד
19 ונטמא, כדמפרש בגמרא, ואזר כן נכנס - עולים
20 לו למנזן נזירות, דכיון (שהיה) ושנה ויום בכל
21 שבעה שלו - מביא קרבן על קביונותו, **רבי**
22 אליעזר אומר לא בויום - כשהוא שנה
23 ונטמא, אם נכנס - אינו מביא קרבן טומאה עד
24 שיבשרו עליו שני ימים כסודיה, שנאמרה
25 "ודרימנים הראשונים יפלו" אימתי כלבאני קורא
26 מקרא זה - ויחידו לו ימים הראשונים סותרה
27 ואין "מימים" פחותים משנים, **גמרא** איתרבי פי
28 שני והוא בבית הקברות רבי יוחנן אומר נזירות
29 כלו עליו - דקסבר דאזר מאן דמקבל נזירות
30 בבית הקברות ונטמא תליתא וקיימא, ויבין
31 ושנה ונטמא - חייילא עליה, ואף על גב דלא סותר
32 אמר לא אקבל עלי מה שאמתי כשהייתי
33 עומד בבית הקברות, ויש לקיש אמר - אי
34 הוה דאמר "אזאב כמו שקבלתי בבית הקברות" -
35 חייילא עליה, ואף על גב דלא מפרש "אזר נזיר",
36 - שם שאם נטמא פחותי שותהו - אין
37 אין בכך כלום, אמר ליה - מסקנא דמתניתין
38 הביח ודי, דמי שנוזר בבית הקברות - אינו
39 בתורת טומאה, ואינו בתורת קרבן טומאה, לפי שאין נזירות
40 חל עליו כלל, פי שהיה סמא נזיר - דהיינו נכנס מי שעומד בבית הקברות.
41
42

43 ושיך לעמוד אן **הריני** נזיר היום יום נטמא יום
44 מאה סותר לכל - שהיו אחרון של ימיו
45 ולרבנן לא אמרי מקעת היום ככולו היבא דנטמא
46 ולא הביא קביונותו, **ולרבי** אליעזר וסותרו
47 אלא שלשים - מן הדיוט היה לו לסותר הכל לרב
48 פדא, אלא אמרנן מקעת היום ככולו לרב מתנא
49 בני פרישן קמא דרבא דאמר שלשים", והיה לו לסותר את הכל, אלא מדרשא רזא תודיה
50 הניזר" - מירת החבוב הוא דניזר סותר אלא שלשים יום, ושיך לעמוד אן **נטמא** כיום מאה
51 ואזר סותר שלשים - קרבנן בעלמא הוא, ולכן אינו סותר אלא שלשים, והדאלו יום מאה
52 ואזר יום תגלחתו ויום הבאת קרבנותיו - גורנין אטו היבא דנטמא ביום שלשים היבא דאמר "הריני נזיר" סתמא, והוי יבמו יום שלשים תגלחת מן התורה לרב מתנא, משום דאמר סותר
53 ככולו, ולרב פדא שמיים שרישיו ותשעת ימיו הניזרות, ויום שלשים מלאה מן התורה, ואם נטמא ביום שלשים סותר לרב מתנא מן התורה, וגורנין יום מאה ואזר יום שלשים, ולרב פדא
54 ביום שלשים סותר מדרבנן, אטו היבא דאמר "הריני נזיר שלשים", וכן נטמא ביום אחד ומאה שהוא יום תגלחת גזר אטו יום שלשים, דאי לא לא קיימא הא, שגם יום שלשים הוא יום
55 תגלחתו, ואזר הדין לעיל הוא מינזר למינזר יבוי יבוי "הריני נזיר" נטמא יום שלשים ואזר סותר כל מדרבנן, ואכלו דאמר נטמא יום מאה נטמא - ואת סותר שלשים ערך קביונותו, שיתור יביא
56 קרבנותו, **ורבי אליעזר** אומר אינו סותר אלא שבעה - דלא גזר יום מאה ואזר אטו יום שלשים, ויבוי שלשים ויפה לא סתר לרב פדא רבי אליעזר, ואת סותר לרב פדא רבי אליעזר נזיר
57 סתמא ונטמא יום אחד, ויתור סותר כיום שרישיו ותשעה ימיו שלשים ויום תגלחתו מן התורה, אבל יום שלשים ואזר - הוי יום דבית הגלחתי, והוי יבמו נטמא ושיב, **נזיר** רזא תודיה
58 בבית הקברות - והוא הדין אם נזמא נהיה, ובמגריא מנהיה להו, ובמגריא מנהיה להו, **ואפילו** היה שם שלשים אין עולין לו מן הנזנין - לעלן זמנה דהיך, דאזר בניא קרבן טומאה, ודרימנא מנעין מקרבן
59 בנזרישא נטמא, אבל לא היה דרימנים אינן עולין, דאפילו מנה כסודיה ונטמא - סותר את הראשונים - וכן שכל שאן עולין לו מן טמא מעיקרא, **יצא** ונטמא עולה מן הטמא - מפרש
60 בדברי ר' אבהו ופשה, ונטמא ביום שבעה - עולין מן דמקני, ולפי הירושלמי ופשה ליעל, לפני נזנין ומתחילין (אזר) קרבן טומאה, דבזאתו יום עצמו מתחיל נזירות סותרה,
61 ובמגריא פליגי רבי יוחנן ורש לקיש כשנטהרה, אם עריך לחזור ולקבל נזירות, או סיג ליה במה שקבל בימי טומאהו, **רבי** אליעזר אומר לא בויום - כלומא: אם נכנס בויום שנטהר - אין
62 בניא קרבן טומאה, והוא הדין אם נזמא נהיה, ובמגריא מנהיה להו, ובמגריא מנהיה להו, **ואפילו** היה שם שלשים אין עולין לו מן הנזנין - לעלן זמנה דהיך, דאזר בניא קרבן טומאה, ודרימנא מנעין מקרבן
63 ביום הראשון של קבלה נזירותו ויבוי תחילה לרבנן מאי קרבן טומאה ולרבי אליעזר אינו בניא קרבן טומאה עולה מן הטמא מעיקרא, **יצא** ונטמא עולה מן הטמא - מפרש
64 בנזרישא נטמא, ונטמא ביום שבעה - עולין מן דמקני, ולפי הירושלמי ופשה ליעל, לפני נזנין ומתחילין (אזר) קרבן טומאה, דבזאתו יום עצמו מתחיל נזירות סותרה, ולכן לא היה לו לסותר את הכל לרב מתנא

1 אלא - הדיכי דמי שאילתא דרבא. כגון שנבנס בשידה תיבה ומגדל - בבית הקברות,
 2 שנפסיק בינו לבין טומאה, ונדר בעירו בשידה, שהוא טהור. ואחר כך בא חבר ופרע
 3 את המעיבה שהוא תחתיו. שהיתה השידה מעל לאשו. וכל נטיסין: וכל נטיסין שהיה
 4 בפנים אבל אבראי לא - כי נגמרי שהיה כשנבנס בבית המקדש, בפרק "ידעית"

5 וזבא: וזבא ופרע מעליו המעיבה - דווקא
 6 באונס. ולא כמירוגא. אי נמי אמ דוא ענמו
 7 פרע - כי האי גונא לא אביעא לן אי בעי
 8 שהיה. בדפוס שני דשומעת (ח.א.) קאמר ארך
 9 בעיא דנור טמא: או דלמא באונס נגמרי לה
 10 שהיה. לא שנא בחורן ולא שנא בפנים.
 11 הגה"ה טען גילוח או אין טען גילוח - פירוש:
 12 תגלחת דטומאה ביום שירבא וסתר מומאה.
 13 דקרבן דראי לא בעי, בהרנן במתניתין דמיטעיה
 14 קרא לקמן. אבל בתגלחת דמספקא ליה אי בעי
 15 לגלח בלא קרבן טומאה, או לא דלא בעי גילוח
 16 בלא קרבן. הגה"ה: אבל תגלחת של טהרה
 17 ודאי בעי, כשמנה נזירות של טהרה - יגלה
 18 וביא קרבנת טהרה כיון נזיר טהור.

19 קרבן טומאה דראי גילוח - דמיטעיה קרא
 20 לקמן (ח.א.) הא גלוח בעי, מדלא קאמר:
 21 ואינו מנעו בשבטי שלו. גלוח טעם קאמר -
 22 כלומר. כיון דהנן אנו מביא - ממילא ידענן
 23 דאינו מגלה, דרא דהא חליא. והפסוקים קרובים
 24 זה לזה. אף על גב דבגלח שלו שבטי עולה
 25 טומאה ביום שבטי, משמע ליה דכיון דאינו מביא
 26 קרבן טומאה דאינו מגלה.
 27 הא תגלחת זה זה שני - פירוש: תגלחת
 28 דטומאה, ומלא גנא: זה מגלח זה אינו
 29 מגלח. ונבא שבטי שלו וכל מיל - וכיון דהנא
 30 שבטי שלו עולה לו מן המנין - היינו משום
 31 שאינו מביא קרבן, ומגלח ידענן דאינו מגלח,
 32 כיון דאינו מביא קרבן.

33 ימי טומאה שאין עולין לו מן המנין - פירוש:
 34 כשנבנס בנות. שהרי אם מנה כטהרה כמה
 35 ימים, ומנעם - סותר אפילו מנן הקדמות
 36 כדכתיב "יהימים הראשונים יפלו", וכל שכן
 37 שאותן ימים אין עולין לו. כדכתיב "וכפר עליו"
 38 וגו' היינו כשטהור - ויקדש ראשו ביום הדת"
 39 שיתחיל מנין נזירותו: ויהי יום הראשון יפלו. ויפלו
 40 מחצית למנה החליטו, ומנה קמנא נזירות שקבל
 41 עליו קודם שנצטרע, וחוב נרפא. ויגלח לצרעתו,
 42 מנין שיחורר למנח להשלים נזירות למנן שנתה
 43 קודם צרעתו, ומים שבמי חלוטו לא יעלו לו מן
 44 המנין נזירותו. אבל ימי הטהור ודאי עולין לו, לפי
 45 שאין זקק לגלח כמו מחלט, ואין (נחשב) לימי טומאה כמו מחלט. הרי"ה אף ימי חלוטו -
 46 שיון לימי טומאה. דאין עולין לנזירות. והבא נמי ימי חלוטו אין עולין לו לנזירותו. לא אם
 47 אמרת בימי טומאה שכן מבטל בו את יומים הקדומים - כדכתיב "יהימים הראשונים
 48 יפלו". ואם תאמר: והיא גופא נילף בהאי דרנא. דמי חלוטו יבטלו הקדומים ויש לו מר:
 49 דאיבא ומנעם לקמן בפרק "שלושה מינין" (מ.א.) על טומאת סותר. ואינו סותר על
 50 תגלחתו. הכי נמי נמנעו, ונימא דאינו סותר על החלוטו. נזיר בקבר ששערו ראי תגלחת
 51 - דמי לנזיר. אן עולין לו מן המנין. ימי חלוטו, שאין שערו ראי תגלחתו. ולכן לא דמי
 52 (לנזיר) - לא כל שכן שאין עולין לו מן המנין. מאן דאמר תגלחת דטומאה ולא תגלחת
 53 דטהרה, ודין קאמר: ומנה נזיר קרבן ששערו ראי תגלחתו, שדעי שליו עומד לתגלח לכו
 54 לתגלח לנזירות טהרה. שהרי זקק לגלח לכשיחרפא מנערטו - לא כל שכן שאין עולין לו.

1 אלא - הדיכי דמי שאילתא דרבא. כגון שנבנס בשידה תיבה ומגדל - בבית הקברות,
 2 שנפסיק בינו לבין טומאה, ונדר בעירו בשידה, שהוא טהור. ואחר כך בא חבר ופרע
 3 את המעיבה שהוא תחתיו. שהיתה השידה מעל לאשו. וכל נטיסין: וכל נטיסין שהיה
 4 בפנים אבל אבראי לא - כי נגמרי שהיה כשנבנס בבית המקדש, בפרק "ידעית"

5 וזבא: וזבא ופרע מעליו המעיבה - דווקא
 6 באונס. ולא כמירוגא. אי נמי אמ דוא ענמו
 7 פרע - כי האי גונא לא אביעא לן אי בעי
 8 שהיה. בדפוס שני דשומעת (ח.א.) קאמר ארך
 9 בעיא דנור טמא: או דלמא באונס נגמרי לה
 10 שהיה. לא שנא בחורן ולא שנא בפנים.
 11 הגה"ה טען גילוח או אין טען גילוח - פירוש:
 12 תגלחת דטומאה ביום שירבא וסתר מומאה.
 13 דקרבן דראי לא בעי, בהרנן במתניתין דמיטעיה
 14 קרא לקמן. אבל בתגלחת דמספקא ליה אי בעי
 15 לגלח בלא קרבן טומאה, או לא דלא בעי גילוח
 16 בלא קרבן. הגה"ה: אבל תגלחת של טהרה
 17 ודאי בעי, כשמנה נזירות של טהרה - יגלה
 18 וביא קרבנת טהרה כיון נזיר טהור.

19 קרבן טומאה דראי גילוח - דמיטעיה קרא
 20 לקמן (ח.א.) הא גלוח בעי, מדלא קאמר:
 21 ואינו מנעו בשבטי שלו. גלוח טעם קאמר -
 22 כלומר. כיון דהנן אנו מביא - ממילא ידענן
 23 דאינו מגלה, דרא דהא חליא. והפסוקים קרובים
 24 זה לזה. אף על גב דבגלח שלו שבטי עולה
 25 טומאה ביום שבטי, משמע ליה דכיון דאינו מביא
 26 קרבן טומאה דאינו מגלה.
 27 הא תגלחת זה זה שני - פירוש: תגלחת
 28 דטומאה, ומלא גנא: זה מגלח זה אינו
 29 מגלח. ונבא שבטי שלו וכל מיל - וכיון דהנא
 30 שבטי שלו עולה לו מן המנין - היינו משום
 31 שאינו מביא קרבן, ומגלח ידענן דאינו מגלח,
 32 כיון דאינו מביא קרבן.

33 ימי טומאה שאין עולין לו מן המנין - פירוש:
 34 כשנבנס בנות. שהרי אם מנה כטהרה כמה
 35 ימים, ומנעם - סותר אפילו מנן הקדמות
 36 כדכתיב "יהימים הראשונים יפלו", וכל שכן
 37 שאותן ימים אין עולין לו. כדכתיב "וכפר עליו"
 38 וגו' היינו כשטהור - ויקדש ראשו ביום הדת"
 39 שיתחיל מנין נזירותו: ויהי יום הראשון יפלו. ויפלו
 40 מחצית למנה החליטו, ומנה קמנא נזירות שקבל
 41 עליו קודם שנצטרע, וחוב נרפא. ויגלח לצרעתו,
 42 מנין שיחורר למנח להשלים נזירות למנן שנתה
 43 קודם צרעתו, ומים שבמי חלוטו לא יעלו לו מן
 44 המנין נזירותו. אבל ימי הטהור ודאי עולין לו, לפי
 45 שאין זקק לגלח כמו מחלט, ואין (נחשב) לימי טומאה כמו מחלט. הרי"ה אף ימי חלוטו -
 46 שיון לימי טומאה. דאין עולין לנזירות. והבא נמי ימי חלוטו אין עולין לו לנזירותו. לא אם
 47 אמרת בימי טומאה שכן מבטל בו את יומים הקדומים - כדכתיב "יהימים הראשונים
 48 יפלו". ואם תאמר: והיא גופא נילף בהאי דרנא. דמי חלוטו יבטלו הקדומים ויש לו מר:
 49 דאיבא ומנעם לקמן בפרק "שלושה מינין" (מ.א.) על טומאת סותר. ואינו סותר על
 50 תגלחתו. הכי נמי נמנעו, ונימא דאינו סותר על החלוטו. נזיר בקבר ששערו ראי תגלחת
 51 - דמי לנזיר. אן עולין לו מן המנין. ימי חלוטו, שאין שערו ראי תגלחתו. ולכן לא דמי
 52 (לנזיר) - לא כל שכן שאין עולין לו מן המנין. מאן דאמר תגלחת דטומאה ולא תגלחת
 53 דטהרה, ודין קאמר: ומנה נזיר קרבן ששערו ראי תגלחתו, שדעי שליו עומד לתגלח לכו
 54 לתגלח לנזירות טהרה. שהרי זקק לגלח לכשיחרפא מנערטו - לא כל שכן שאין עולין לו.

דאי

ימי

ניוה מי שאמר - פרק שלישי דף יח עמוד א - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רש"י

1 דאי קדקת תגלת טומאת ימי חלומו מי לא בעי תגלת - והכתיב ויבסס המטהר
 2 את בניו וגו' והוא דקא רבא מייתי ומה נזיר בקרב מי הכי קאתי? והא הוה ראיין
 3 לתגלת. לעולם אימאן לך תגלת דטומאה ביון שרודה ושכח וטבל מתגלת בשביעי שלו,
 4 והאי דקא רבא? ימי חלומו שאין שער ראו לתגלת - בתגלת נזירות קאמו. דאילו
 5 נזירות בקרב, כשהוא מגלח מעבשיו - מתגלח
 6 על נזירות. אבל בני מצרע, כשמתגלת חילול -
 7 - מתגלח על שתרפא מצרעו. וכו' קתני ימי
 8 חלומו שאין ראו לתגלת טומאה דנזיר, אלא
 9 לתגלת דצרעת - לא כל שכן שאין עולין מן
 10 המזן נזירות דטורה. ולעולם אימאן לך היבא
 11 נזיר הוא בבית הקברת - טען גילוח
 12 דטומאה. תא שמע וכו' ימות מת עליו בפתע
 13 פתאום במחור שנמטא בו. נזיר בקרב - שהיה
 14 טמא מתחלת נזירות. אינו זין בו - מרקתני
 15 ולפטור את הנזיר בקרב, שאין טען העברת
 16 שער - שמע מינה דאין טען גילוח שער, שמע
 17 מינה. אלא טמא שנוי בשביעי שלו - ששולח בו
 18 עולה לו מן המזין. ודואיל ואינו בר קרבן -
 19 מתחיל למנות מבו ביום. ונזיר שחור שנמטא אין
 20 שביעי שלו עולה לו מן המזין - דאין לו טורה
 21 עד יום שמיני, שמביא קרבנותיו בו. דהניא
 22 וקדש את ראשו - שחילול למנות לענין נזירות
 23 כיון הבאת קרבנותיו, שהוא שמיני. כדכתיב
 24 ויבסס המטהר יבא שתי תורים. כיום תחילתי
 25 - שהוא שביעי, כדכתיב ויגלח את ראשו ביום
 26 שתרעה ביום השביעי וילחור. והא דתנן נזיר
 27 שנמטא בו מאן טמא - חשיב ליה טומאות
 28 הרבה, ואפילו הכי לא מייתי ופליחו אלא קרבן
 29 אחד. אמר רב הווא רבי יוסי בכי יהודה הוא
 30 - דאמר נזירות טורה, משביעי, שהוא לפי
 31 תגלתו, חילול חילול. ומשבתת לה - דתתירו
 32 טומאות הרבה. כגון שנמטא - ומנה ששה כד
 33 לחזות עליה בשלישי ובשביעי, וחדו ונטמא
 34 ביום שביעי. דטומאה אחריית אקרי, הואיל
 35 וטבל בו ביום. אבל בקרבן אינו חיוב אלא אחד,
 36 שכל זמן שלא יצתה שעה שראויה להביא
 37 קרבן, שערדין אל הגיע ליום שמיני - אינו חיוב
 38 אלא קרבן אחד. אבל אם נטמא וחדו ונטמא
 39 בשני - אינו קורא לו טומאות הרבה. לפי
 40 שערדין אל על חילול טורה כלל. ודמי לטומאה
 41 אריכתא. דאי אריכתא דרבי - לא משבתת לה
 42 דמיקרי טומאות הרבה, ולא ליהיב אלא קרבן
 43 אחד. דאי אמרת משבתת לה, כגון שנמטא
 44 בשביעי וחדו ונטמא בשביעי - אינו חיוב אלא
 45 קרבן אחד לטוף ימי שתרעה. כיון דנזירות
 46 דטורה לא חילול עליה עד יום חמישי - כולה
 47 הוא טומאה אריכתא הוא, וליכא בהו טומאות
 48 הרבה. ואי אריכתא כגון דנטמא בשמיני, וחיין
 49 להו טומאות הרבה - לא נמי לא מותרתא.

1 ימי חלומו מי לא בעי תגלת - בסוף ימי חלומו, כדכתיב ויבסס המטהר את בניו וגלח
 2 את כל שעריו. אבל תגלת דטורה לית בה במצרע, דגם תגלת שניה שמגלח אחר
 3 ימי ספר מתוך טומאה הוא מגלח. שגם בימי ספר טומא אדם מגלח. לא תגלת טומאה
 4 נזירות קתני - כלומר, לעולם אימאן לך תגלת דטומאה. ודאקראת דבימי חלומו נמי
 5 תגלת דטומאה - אלא תגלת נזירות
 6 קתני. דנזיר בקרב ראו שערו לתגלת טומאת
 7 נזירות, ובימי חלומו לא בעי תגלת דטומאה
 8 מהמת נזירות אלא מהמת צרעת. והוה אן שיך
 9 נזירות כלל, הילכך לא יעלו לו ימי לנזירות.
 10 במחור שנמטא הבתוב מדבר - כלומר,
 11 שהתחיל למנות נזירות בטורה, ואחר כך נטמא,
 12 כדכתיב ויבסס המטהר וילחור. ויבסס
 13 ולפטור את הנזיר בקרב שאין טען העברת
 14 שער הבאת צריפים - והוה דחין
 15 דנמנע ליה נאמש. דכתיב כהווא עניינא. היינו
 16 דקאמר במתניין בניו בקרב ואינו מביא קרבן
 17 קטומאה. דמישטיא קרא. כדורשנין הכא.
 18 והלא דברים קל וחומר - פירוש: אי לא
 19 מישטיא קרא. ומה טורח שנמטא טען
 20 בו - כלומר שטומאתו חוקקת לך, כל שכן
 21 היבא דנטמא מתחילתו ונטמא ביותר, שחוקקת
 22 טומאתו לכל. תלמוד לומר ויטמא ראש נזיר -
 23 מותר, דנציג למיזר ימות מוה (ועליו בפתע
 24 פתאום נגלח אשור).
 25 ביום הבאת קרבנותיו - דרך כתיב בקרא ביום
 26 השמיני יבא שתי תורים וכו' ובפר עליו
 27 מאשר חטא על הנפש וקדש ראשו ביום ההוא,
 28 שמעתי: ביום שמיני, שהוא הבאת קרבנותיו,
 29 דנפרש לקמן בסמוך.
 30 ביום תגלתו - הבתוב מדבר, דהיינו בשביעי.
 31 בסמוך מפרש טעמא. והא דתנן - פרק
 32 קמא דברייתא (טא), משביעי הוא חילול -
 33 משביעי שמתחיל למנות נזירות משביעי.
 34 ומשבתת טומאות הרבה, כגון שנמטא ביום
 35 שביעי וחדו ונטמא בשביעי - לטוף שביעי, אחד
 36 שהוה וענה וטבל. דמיד כשהוה וטבל חל עליו
 37 באותו יום נזירות טורה. שיום שביעי הוא המזין
 38 שלשים. כי נמטא ביום שביעי כיון דחל עליה
 39 נזירות טורה - כבר חשיב חייב טומאה אחריית.
 40 ולא היה כנטמא בשני, דהיידי דאי טומאה
 41 אריכתא היא, דאכתי לא חל עליה נזירות טורה.
 42 ומכל מקום פטר עצמו מרקבן טומאה אחר, כיון
 43 שנמטא בשביעי ולא יצא שעה אחת ליום שראוי
 44 הוא להביא קרבנות. והיינו ביום שמיני
 45 דאי רבי - דאמר דאינו מתחיל למנות נזירות
 46 שביעי עד יום שמיני - כולה טומאה
 47 אריכתא היא, דלא ראה עדיין להתחיל נזירות,
 48 והוה כאליו נמטא בשני, ובאני כיון דחל טומאת
 49 הרבה ואי ננטמא בשמיני בו, קרי ליה לאשעה
 50 שראוי להביא קרבנותיו, והוי כנטמא אחר הבאת קרבנותיו, ודאי צריך להביא קרבן
 51 טומאה אחר. דכתיב ומאשר חטא על הנפש - ובתיב כהווא קרא לאלתר וקדש ראשו
 52 ביום ההוא - פירוש: ביום שביעי עליו, דהיינו בשמיני. אם כן לימא קרא וקדש את ראשו
 53 - ופשיטא דאשמני דקיימינן ביה איירי, כיון דהוא"ל למח ליה אינו ענין לשמיני - תנוד
 54 לשביעי, דאיתיה למשדי אשביעי.

ניזר. מי שאמר - פרק שלישי דף יח עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" רש"י

1 ורב הווא למה לי - דקמ"א דרענן דאשמני קאי. אף על פי שלא הביא
2 קרבנותיו - דפשיטה הרבא משמע ולא חיל עליה נזירות עד שיכפר בעולה
3 ובחטאת, כדכתיב בקראי קודם 'וקדש ראשו', והשתא אתי יתורא ר'בויס הווא' לאשמני
4 חדיל עליה נזירות ביום שמיני, אף על פי שלא הביא קרבנותיו.
5 **לוקמה** רבא וכוון שנטמא בביל שמיני
6 — חדיל עליה נזירות קודם הדא
7 קרבנותיו. ולא גרסינן 'ידחואו', פירוש: כיון
8 (ומכיון) לרבי ביום השמיני, אף על פי שלא
9 הביא קרבנותיו — אם כן גם בביל שמיני חיל
10 עליה נזירות. ושיך ליום שמיני. ומעתה נוק
11 למתנותך רבבי, דנטמא בביל שמיני, דכיון חדיל
12 עליה נזירות — טמאות הרבה שי כאן, ומכל
13 מקום פטר עצמו בקרבן אחד — לפי שכל
14 יצא שעה אחת הראיה להביא קרבנותיו, דאין
15 מתיקבין קרבנות בלילה, מ'רוב עוונות'. מילא
16 מוקל לא חבי — נימא קסבר לילא לאו מחוסר נזר
17 הוא. מרובה ולא לענף שמואל להקריב בלילה
18 אלא דהשכיב ליה כירא לשעה שראוי להקריב
19 קרבנותיו, ולא יפטר קרבן טומאה אחד. **והא**
20 בדת תלמי — ולא מצי אתיא רבי. **הכי** רבין
21 אי אמרת לילה מחוסר נזר אימת מיתו לקרבן
22 עד פצרא נזירות נמי לא חיל עד פצרא דרפס
23 וקדש' טהרי, בשעה שראוי להביא קרבן חיל
24 נזירות חיל, כי נטמא בלילה לא היה טמאת
25 הרבה אלא טומאה אריכתא. ואי קסבר לילה
26 לאו מחוסר נזר, ומלחש בשעה שראוי להקריב
27 בלילה — נזירות נמי חיל מרפסיה. ומחייב ודאי
28 טמאת על כל אחת אחת. **אית** פירי דרסר
29 כיה. גופא נטמא בשביעי בו, ולא גרסינן, דבבבילה
30 התלמוד לא גרסינן 'גופא' אלא כשיתולמו
31 הביא משרא או ברייתא תחלה ומתי אוחת אבד
32 גרא — או חזר ואומר 'גופא' לפרש המשרא או
33 הברייתא. אבל ברייתא לא הביא התלמוד כלל
34 לעיל, אלא מילשנא דהתלמוד לעיל דאקמה:
35 אילמנא שנטמא בשביעי. **אמר** מביא אלא אמר
36 אחד — אף על גב דסבירא ליה חדיל עליה
37 נזירות טהרה שמיני, עדי ננטמא עד דהוי
38 השמיני, שעה דהביא להביא קרבנותיו — נטמא
39 בקרבן אחד על טומאת הרבה. אבל בשנטמא
40 בשמיני חזר ונטמא בשמיני. כיון שיצא לשעה
41 הראיה להביא קרבנותיו — מביא קרבן על
42 אחד ואחר.
43 **מתחיל** ומנה מדי רבי רבי אליעזר וכו' —
44 כלבארה דיה מושע מתחיל מנן נזירות בשמיני. אלא אי אפשר
45 לומר כן, דאי לא חיל עליה נזירות עד שלא בשמיני — אם כן גם נטמא בשמיני לא
46 סותר אלא ימי אחד, ולא דהו מתחייב קרבן טומאה לרבי אליעזר. (ובדעתו: מתחייבין רבי
47 אליעזר אמר לא וכו' ביום. אלא מתחיל מונה מדי שביעי, דא חיל עליה נזירות טהרה
48 מכה וזה ועל (מכי הזה ועל), וכי נטמא בשמיני — סותר שני ימים. ומתחייב שפיר בקרבן
49 ובנטמא לרבי אליעזר. **החכמים** אומנים קרבן אחד על הכל עד שיבא תחנתו כו' —
50 רבנן סבירא להו דלא חיל נזירות טהרה עליה עד שיבא תחנתו. הביא תחנתו ולא הביא
51 אשמו — מנה נזירות טהרה. (וטעמייהו) לוף בסמוך. **כך** אשמו מעבבתו — דלא חיל עליה נזירות טהרה עד שיבא עם אשמו. וטעמייהו מפרש בסמוך.
52 **בשלמא** לרבי אליעזר אמר קדש ראשו ביום אחת — מותר 'ההוא' לרבות ביום השביעי, דמשביעי חיל עליה נזירות טהרה כדפרשיה לעיל לרבי אליעזר.
53 ולשון התלמוד דקמא קאי על פי שלא הביא קרבנותיו וכו' פירוש: אף על פי שלא הגיע עם הראוי קצת להביא קרבנותיו, והיינו עם שביעי, ולא חזי פירוש
54 כהנאו דלעיל דקמא התלמוד אליבא דרבי: 'ביום ההוא' מותר. לומר לך אף על פי שלא הביא קרבנותיו. הדיחא דאי חזי פירושו לרבות יום שמיני דוקא משתאוי הבקב,
55 אבל אליבא דרבי אליעזר איתו [לרבות] אפילו יום השביעי, כדפרשיה. **ולרבנן** הווא אף על פי שלא הביא אשמו. אף על גב שכל אשמות שבתורה מעבבת, הבא מביא
56 מ'הוא' אלא מעכב לא מלחלו עליה נזירות טהרה. **אלא** לרבי ישמעאל 'הווא' מאי אתא לרבינן? אמר לך: אף על פי שלא הביא אשמו. **ורבנן** חיל עלתו. **ורבנן** חיל עלתו. **אלא** מעיטא
57 מיעטא דדורון בעלמא הוא — ואם תאמר: מאי טעמא דרבי ישמעאל? שפיר קאמרי לה רבנן ויש לומר: משום דהשתא ועלה כתיבי בחז קרא, וחדר כתיב 'וכפר עליו
58 וקדש ראשו'. ולסלק דעתך דאף על גב דעלה דורון הוא. כיון דאקדמייה קרא לוקדש ראשו לא חיל עליה נזירות טהרה עד דמייתי לעולה נמי, קא משמע לך 'הווא'
59 לומר: אף על פי שלא הביא עלתו. ומסתברא לואקמי לעולה ולא לחטאת, דיעקר כפרה בתחנתו. ואם תאמר: מנא ליה לדתלמוד לעיל לומר שנטמא לרבי אליעזר
60 (מפרש) מרובה אף על פי שלא הביא קרבנותיו, פירוש: משתאוי השמיני חיל עליה נזירות טהרה? דלמא לאו מביא רבי אלא הביא תחנתו ולא אשמו, או כרבי ישמעאל?

1 **רבי** ביום ההוא למה לי - דקמ"א דרענן דאשמני קאי. אף על פי שלא הביא
2 קרבנותיו - דפשיטה הרבא משמע ולא חיל עליה נזירות עד שיכפר בעולה
3 ובחטאת, כדכתיב בקראי קודם 'וקדש ראשו', והשתא אתי יתורא ר'בויס הווא' לאשמני
4 חדיל עליה נזירות ביום שמיני, אף על פי שלא הביא קרבנותיו.
5 **לוקמה** רבא וכוון שנטמא בביל שמיני
6 — חדיל עליה נזירות קודם הדא
7 קרבנותיו. ולא גרסינן 'ידחואו', פירוש: כיון
8 (ומכיון) לרבי ביום השמיני, אף על פי שלא
9 הביא קרבנותיו — אם כן גם בביל שמיני חיל
10 עליה נזירות. ושיך ליום שמיני. ומעתה נוק
11 למתנותך רבבי, דנטמא בביל שמיני, דכיון חדיל
12 עליה נזירות — טמאות הרבה שי כאן, ומכל
13 מקום פטר עצמו בקרבן אחד — לפי שכל
14 יצא שעה אחת הראיה להביא קרבנותיו, דאין
15 מתיקבין קרבנות בלילה, מ'רוב עוונות'. מילא
16 מוקל לא חבי — נימא קסבר לילא לאו מחוסר נזר
17 הוא. מרובה ולא לענף שמואל להקריב בלילה
18 אלא דהשכיב ליה כירא לשעה שראוי להקריב
19 קרבנותיו, ולא יפטר קרבן טומאה אחד. **והא**
20 בדת תלמי — ולא מצי אתיא רבי. **הכי** רבין
21 אי אמרת לילה מחוסר נזר אימת מיתו לקרבן
22 עד פצרא נזירות נמי לא חיל עד פצרא דרפס
23 וקדש' טהרי, בשעה שראוי להביא קרבן חיל
24 נזירות חיל, כי נטמא בלילה לא היה טמאת
25 הרבה אלא טומאה אריכתא. ואי קסבר לילה
26 לאו מחוסר נזר, ומלחש בשעה שראוי להקריב
27 בלילה — נזירות נמי חיל מרפסיה. ומחייב ודאי
28 טמאת על כל אחת אחת. **אית** פירי דרסר
29 כיה. גופא נטמא בשביעי בו, ולא גרסינן, דבבבילה
30 התלמוד לא גרסינן 'גופא' אלא כשיתולמו
31 הביא משרא או ברייתא תחלה ומתי אוחת אבד
32 גרא — או חזר ואומר 'גופא' לפרש המשרא או
33 הברייתא. אבל ברייתא לא הביא התלמוד כלל
34 לעיל, אלא מילשנא דהתלמוד לעיל דאקמה:
35 אילמנא שנטמא בשביעי. **אמר** מביא אלא אמר
36 אחד — אף על גב דסבירא ליה חדיל עליה
37 נזירות טהרה שמיני, עדי ננטמא עד דהוי
38 השמיני, שעה דהביא להביא קרבנותיו — נטמא
39 בקרבן אחד על טומאת הרבה. אבל בשנטמא
40 בשמיני חזר ונטמא בשמיני. כיון שיצא לשעה
41 הראיה להביא קרבנותיו — מביא קרבן על
42 אחד ואחר.
43 **מתחיל** ומנה מדי רבי רבי אליעזר וכו' —
44 כלבארה דיה מושע מתחיל מנן נזירות בשמיני. אלא אי אפשר
45 לומר כן, דאי לא חיל עליה נזירות עד שלא בשמיני — אם כן גם נטמא בשמיני לא
46 סותר אלא ימי אחד, ולא דהו מתחייב קרבן טומאה לרבי אליעזר. (ובדעתו: מתחייבין רבי
47 אליעזר אמר לא וכו' ביום. אלא מתחיל מונה מדי שביעי, דא חיל עליה נזירות טהרה
48 מכה וזה ועל (מכי הזה ועל), וכי נטמא בשמיני — סותר שני ימים. ומתחייב שפיר בקרבן
49 ובנטמא לרבי אליעזר. **החכמים** אומנים קרבן אחד על הכל עד שיבא תחנתו כו' —
50 רבנן סבירא להו דלא חיל נזירות טהרה עליה עד שיבא תחנתו. הביא תחנתו ולא הביא
51 אשמו — מנה נזירות טהרה. (וטעמייהו) לוף בסמוך. **כך** אשמו מעבבתו — דלא חיל עליה נזירות טהרה עד שיבא עם אשמו. וטעמייהו מפרש בסמוך.
52 **בשלמא** לרבי אליעזר אמר קדש ראשו ביום אחת — מותר 'ההוא' לרבות ביום השביעי, דמשביעי חיל עליה נזירות טהרה כדפרשיה לעיל לרבי אליעזר.
53 ולשון התלמוד דקמא קאי על פי שלא הביא קרבנותיו וכו' פירוש: אף על פי שלא הגיע עם הראוי קצת להביא קרבנותיו, והיינו עם שביעי, ולא חזי פירוש
54 כהנאו דלעיל דקמא התלמוד אליבא דרבי: 'ביום ההוא' מותר. לומר לך אף על פי שלא הביא קרבנותיו. הדיחא דאי חזי פירושו לרבות יום שמיני דוקא משתאוי הבקב,
55 אבל אליבא דרבי אליעזר איתו [לרבות] אפילו יום השביעי, כדפרשיה. **ולרבנן** הווא אף על פי שלא הביא אשמו. אף על גב שכל אשמות שבתורה מעבבת, הבא מביא
56 מ'הוא' אלא מעכב לא מלחלו עליה נזירות טהרה. **אלא** לרבי ישמעאל 'הווא' מאי אתא לרבינן? אמר לך: אף על פי שלא הביא אשמו. **ורבנן** חיל עלתו. **ורבנן** חיל עלתו. **אלא** מעיטא
57 מיעטא דדורון בעלמא הוא — ואם תאמר: מאי טעמא דרבי ישמעאל? שפיר קאמרי לה רבנן ויש לומר: משום דהשתא ועלה כתיבי בחז קרא, וחדר כתיב 'וכפר עליו
58 וקדש ראשו'. ולסלק דעתך דאף על גב דעלה דורון הוא. כיון דאקדמייה קרא לוקדש ראשו לא חיל עליה נזירות טהרה עד דמייתי לעולה נמי, קא משמע לך 'הווא'
59 לומר: אף על פי שלא הביא עלתו. ומסתברא לואקמי לעולה ולא לחטאת, דיעקר כפרה בתחנתו. ואם תאמר: מנא ליה לדתלמוד לעיל לומר שנטמא לרבי אליעזר
60 (מפרש) מרובה אף על פי שלא הביא קרבנותיו, פירוש: משתאוי השמיני חיל עליה נזירות טהרה? דלמא לאו מביא רבי אלא הביא תחנתו ולא אשמו, או כרבי ישמעאל?

למחר

1 עד שיבא אשמו. בשלמא לרבי אליעזר: דאמר: מתחיל מונה מדי. אף על פי שלא
2 הביא קרבנותיו — מתחיל למנות מנן ביום. ולרבנן אתא ליה 'הווא' — אף על פי שלא
3 הביא את אשמו. אף על פי שלא הביא עולתו — שתאחד לעולה. ולבד שתיבא אשמו
4 ותחנתו מתחיל למנות. משום עולה לא מביעא — דהיא לא אתיא לא משום עולה ולא
5 משום נזירות, אלא לדורון בעלמא. כל האשמות שבתורה מעבבין — כדארמינן (במזת
6 עד, גב הביא כפרתו — אוכל בקדשים.
7 **למחר**

1 עד שיבא אשמו. בשלמא לרבי אליעזר: דאמר: מתחיל מונה מדי. אף על פי שלא
2 הביא קרבנותיו — מתחיל למנות מנן ביום. ולרבנן אתא ליה 'הווא' — אף על פי שלא
3 הביא את אשמו. אף על פי שלא הביא עולתו — שתאחד לעולה. ולבד שתיבא אשמו
4 ותחנתו מתחיל למנות. משום עולה לא מביעא — דהיא לא אתיא לא משום עולה ולא
5 משום נזירות, אלא לדורון בעלמא. כל האשמות שבתורה מעבבין — כדארמינן (במזת
6 עד, גב הביא כפרתו — אוכל בקדשים.
7 **למחר**

וש

1 תלמוד לומר ויהי להו' את ימי נורו ויהיא וכבש בן שנתו לאשם. לפיכך הקדים הכותב
2 'והיו' לכתוב אשמו - לומר לך: אף על פי שלא הביא הויר. אִמְתִּי: הויר - אימתי
3 מתחיל למנות ימי נירות - בזמן שהביא. מאן תנא? ליה דתנו רבנן האשה שנדרה בו
4 ואינה מביאה עולת העוף - למאן איצטערך למיניה דאנה מביאה עולת העוף. אמר רב

הביא רבי ישמעאל הויר - דלירידיה חטיב ליה
עולת העוף. דאי ר' הויר. לא איצטערך עקר - והאי
למיניה שאינה מביאה עולת העוף. דקא אמרין
עולת העוף לא אתיא מביאה. ודלא אתיא מביאה
דרוח בעלמא, ופשטיא שאינה עריכה לכתוב
לשון אחר אמר לנו הגמרה - אמר רב חסדיא
רבי ישמעאל היא ומאי קסבר רבי. מינו גיזי -
דמחשתא אויך לא משייבא בגירוזת - עולת
העוף נמי ליתיה. לעולם מייעך עקר - והאי
דמביאה חטאת העוף - לא משום נירות, אלא
משום שנדרה עצמה מן הויר. וסבר לה כרבי
אלעזר הקפר - אבל עולת העוף לא אתיא לה
אלא משום נירות. והולכך מתוקומא לה כרבי
ישמעאל ולא כרבנן. דאי רבנן. כיון דאמר
משום הויר בעלמא קמייתי ליה. ולא משום
נירות - הבא נמי מצד מיתו ליה, ולית ניה
משום הבאת חולין לעורה. אבל לרבי ישמעאל,
כיון דמשום חובה קמייתי ליה ובעל מיעקר עקר
ליה - אי אפשר ליה להביא עולת העוף, דאי
מייתי ליה - נמצא שמביא חולין לעורה. והא
האי קרא בגיור טמא כתיב ואנן אפילו נויר
טהור קאמרין - דקרי חטא. משום שיער
עצמו ליה. לרבי אלעזר הקפר נויר טהור נמי
הוי חטא - דין הוא ודעה ליה למיכתבה
להאי וכפר עליו מאשר חטא על הגופש' בניד
טהור. והאי דכתביה בגיור טמא - והאיל טעה
בטמא. שכבר הויר עצמו מן הויר. ועכשיו שנה
בטמא. שהיה לו לחדור מן הטומאה. ונטמא.
משום חטא - בתמימה, לח עליו נירות? לא יד
הוי טמא - בעצמו שיער בבית הקברות אמר
שמואל בנן שיבא שיער וזהו בי - כדמפרש לעיל.
ואיל כי נכנס - ונטמא. אמרין דעולין לו מן
המנין, וחל עליה נירות דטרה. הא לא נכנס
והוי טהור - אין עולין לו מן המנין, ולא היילא
עליה נירות דטרה? אדרבה, כי לא נכנס והוי
טהור - כל שכן דחל עליה נירות דטרה. ולא
אפילו נכנס - דסלקא דעתך, דכין דנכנס היה
ליה כמיעקר שנוי וזהו בית הקברות, ולא יד
עולין לו מן המנין, ולא היילא עליה נירות
דטרה - קמשמע לן, כיון שיצא וזהו טעה
וטבל - ודעה ליה לוי טהור, ויפילו עליה
נירות דטרה. והאי ר' אשמי - מביא קרבן טומאה.

1 וש לומר: משום דרבי לא אדבר במליטה כי אם בדבאבת קרבן הכותב מרבי, משמע ודלא
2 קפיד עליה אלא איום שנויה. ולמעט שיער דבר מלפניה. ולא הני גאון פרישי דמדול
3 נירות חלוי בקרבת עצמו. לומר כראית ליה ולומר כראית ליה. תלמוד לומר הויר
4 והביא אשמו אף על פי שלא הביא אשמו הויר - פירושו: חיל עליה נירות טרה. דכתיב

5 משעתך קרא. ואם תאמר: אף על פי לרבנן 'הויר'
6 למה לז' תיפוק ליה 'והויר' ברישא הויר
7 'והביא? וש לומר: אי לא 'הויר' היה דרשין
8 'והויר' לרבות אף על פי שלא הביא עולת,
9 ולשלם אשמו מעבב - כתב דומנא 'הויר',
10 ומגלי דאית לן למרש: הויר אף על פי שלא
11 הביא. ומשום הכי עיבדי למיכתב תרתיה.
12 **ונטמאה** - דתפרישה שתי תריס, אחד
13 לעולה ואחד לחטאת, ואשם בזבחה, לביא
14 קרבנות נויר טמא. ואחר כן הויר לה בעלה,
15 ונמצא שחנדר עקב למפרע, ואיכול לא היתה
16 נודיה כלל - מביאה חטאת חטא, ואינה מביאה
17 עולת העוף כדמפרש אהלי. וכן חסדיא רבי
18 ישמעאל דא - דמרהב לעיל מהויר: אף על פי
19 שלא הביא עולתה. דלאמא עולת נויר לא דרוך
20 הוא וכתב מלתיב בן. דאי כרבנן דאמר ליעיל
21 עולה דרוך הוא - אמאי לא תביא עולת העוף?
22 אף על פי דהויר לה בעלה ואינה נודיה - אין כאן
23 חולין, דלא אימת מצד לאיתויי מייתי דרוך! ולאן
24 דאי רבי ישמעאל הוא, וסברא ליה עלה תויר
25 לאו דרוך הוא. ואם תאמר: לא שכן דחטאת נמי
26 לאו דרוך הוא. והויר מייתי חטאת בן הויר לה
27 ואין כאן נירות למפרע? וש לומר: משום דבמסך
28 מוקמינן לה כרבי אלעזר הקפר דרבייה כפרה על
29 שהפרישה עצמה מן הויר, ואף על גב שהויר לה
30 הלכך חטאת מייתי, לפי שמעניו בעלמא חטאת
31 באה על הספק - גם כאן בעלילה כל דואת
32 מביאה חטאת העוף. אבל עולת העוף, כיון דלאו
33 דרוך הוא, לא מציא לאיתויי כיון דהויר לה
34 בעלה. **אף** קסבר בעל מיעקר עקש - (ונמצא
35 שלא לח עליה נירות טמה) - חטאת העוף נמי
36 לא תייתי.
37 **ואי** על מניו גיזי - פירושו: ומאן ולבא -
38 עולת העוף נמי תייתי, דהא אטמול כי
39 נטמא - נודיה היתה. ולקמן מביעין לו באיך
40 פירקין (כבא) אי מעקק קא עקר אי מנו גיזי.
41 **לעולם** קסבר מיעק קא עקר - דאי מינו גיזי
42 עולת העוף ואשם בעי איתויי.
43 **כבר** כרבי אלעזר הקפר - דאף נויר טהור
44 חטא הוי. הלכך נמי חטאת טמא כמו כן
45 בעיה כפרה, דמעטו חטאת טמא על הספק
46 אם כן, עולה לא מייתי. **המצער** עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה - אלמא חטא
47 דוא, לכך מייתי חטאת העוף. ודוקא אם נטמאה, אבל אם לא נטמאה הויר לה בעלה, נוד
48 ודא. **אמר**
49 **ואנן** אפילו נויר טהור קאמרין - כלומר, איה ליה לרבי אלעזר הקפר בעלמא. דאפילו נויר טהור, וגם הלך דחומר שלו שייך גם בגיור טהור. **והיינו**
50 טעמו דכתיב קרא בגיור טמא ואהיל וטב בטמא - שלא נודי טומאה. הוירק צער על עצמו מלחמת מין. **קתני** יצא ונכנס, וקא סלקא דעתך אפילו חן שיער, משום הכי
51 שנוי דהויר חיל עליה נירות? ומיניו: יצא ונכנס חטא וטב. ואיירי אפילו וטב. דחיל עליה כשבעי דנדר טומאה. ולא בעי איתויי קרבן טומאה שנויה.
52 **לא** נכנס אין עולין - בתמימה; אדרבה, כי לא נכנס - טפי סלקי ליה ממניינא ורעך עיון. דלא סגי למיחתיי נכנס, משום דפליגי רבי אלעזר, ואמר: לא בו ירוש ויהו לומר: מכל מקום לא היה
53 ערך למיניה (אנו) עולה מן המנין לאפקי, ודהו ליה למיחתיי. יצא ונכנס) מביא קרבן טומאה. **הכ** ניסוק: לא מבעיא יצא כל אותו דהוים אלא אפילו נכנס בו ביום. וסלקא דעתך אמינא
54 לא סלק ליה (חד) מקצת טרה משוהה עד שנטמא. **לא** אמר רבי אלעזר - דבעינן נמי מניו שנים אלא בטמא שנוד, כלפי דאמר קרא 'מי טמא נודר' - משמע דבטמאה נוד, וארא
55 קאמר 'והימים הראשונים יפלו' דבעינן מניו שנים. ערך עין מגלן למרדש הכי אליבא דרבי אלעזר? ודא דרבנן ולא דרשין מניו שנים לא מפלג קרא בין טמא שנוד לטהור שנוד.
56 **הכי**

אמר
משום שאם לא הויר ולח - מביאה חטאת כדמה, שאינו בא על הספק, ואם כן עתה, כשהויר לה - לא תביאנו. וחטאת העוף לא
מציא לאיתויי, כיון דמעיקרא אי לא הויר לה לא ודעה מביאתה. אם כן כשהויר לה - לא ניתן לה דין חוש.
דאפילו נויר טהור קאמרין - כלומר, איה ליה לרבי אלעזר הקפר בעלמא. דאפילו נויר טהור, וגם הלך דחומר שלו שייך גם בגיור טהור. והיינו טעמו דכתיב קרא בגיור טמא ואהיל וטב בטמא - שלא נודי טומאה. הוירק צער על עצמו מלחמת מין. קתני יצא ונכנס, וקא סלקא דעתך אפילו חן שיער, משום הכי שנוי דהויר חיל עליה נירות? ומיניו: יצא ונכנס חטא וטב. ואיירי אפילו וטב. דחיל עליה כשבעי דנדר טומאה. ולא בעי איתויי קרבן טומאה שנויה. לא נכנס אין עולין - בתמימה; אדרבה, כי לא נכנס - טפי סלקי ליה ממניינא ורעך עיון. דלא סגי למיחתיי נכנס, משום דפליגי רבי אלעזר, ואמר: לא בו ירוש ויהו לומר: מכל מקום לא היה ערך למיניה (אנו) עולה מן המנין לאפקי, ודהו ליה למיחתיי. יצא ונכנס) מביא קרבן טומאה. הכ ניסוק: לא מבעיא יצא כל אותו דהוים אלא אפילו נכנס בו ביום. וסלקא דעתך אמינא לא סלק ליה (חד) מקצת טרה משוהה עד שנטמא. לא אמר רבי אלעזר - דבעינן נמי מניו שנים אלא בטמא שנוד, כלפי דאמר קרא 'מי טמא נודר' - משמע דבטמאה נוד, וארא קאמר 'והימים הראשונים יפלו' דבעינן מניו שנים. ערך עין מגלן למרדש הכי אליבא דרבי אלעזר? ודא דרבנן ולא דרשין מניו שנים לא מפלג קרא בין טמא שנוד לטהור שנוד. הכי

נזיר. מי שאמר - פרק שלישי דף יט עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רש"י

הזכיר ונתמא בתחלה. פירוש ביום ראשון. וזה אין לו וראשונים. הליכך קני שנטמא
2 ממנון ודורו ודורו. ונתמא ונתמא. ונתמא ונתמא. ונתמא ונתמא. ונתמא ונתמא. ונתמא ונתמא.
3 ואחד לנמינו. נטמא בסוף מאה. ביום אחרון. יכול היה סותר אבל - תלמוד לומר 'והימים
4 הראשונים יפלו' מכלל דאיכא אחרונים לבא עליו כשנטמא. ומסתמא שנים בעינן. דומיא
5 הראשונים. ולכן אינו סותר הכל. ואם האמר מה -

1 **תנן** נזיר הריני נזיר. ונתמא ונתמא - נטמא ביום מאה -
2 סותר שלשים לרבי אליעזר. ויש לומר: דהכי נמי
3 קאמר: יכול סותר לכל - תלמוד לומר 'והימים
4 הראשונים יפלו' חזן אין לו אחרונים. ולכן לא
5 סותר הכל. אבל שלשים מיאה סותר. מדרשא
6 דרדשינן בפרק קמא (ב.) 'זאת תורת הנזיר ביום
7 מלאה'. נטמא ביום מלאה - תן לו תורת נזיר.
8 ורבינו (ב.) 'ומתחילין לרבי' ולא 'זאת תורת הנזיר'
9 - הוה אמינא דכי נטמא ביום אחרון. שהוא יום
10 מלאה - לא יסותר כלל. ואפילו שלשים יום -
11 כתב רחמנא 'זאת תורת הנזיר'. ואם האמר אם
12 כן. ככתוב 'זאת תורת הנזיר' - ולשונן מדיחיהם
13 הראשונים יפילו' ויש לומר: אם כן הוה אמינא
14 דיום נטמא הייתי נזיר מאה ואחד. כמו 'ובמלאת
15 ימי סודרה' (ויקרא) ו - דהדין לאוהר פלמא לו.
16 סודרה. שהוא יום התגלות. שמלאו ימיו כבר,
17 והזאת סותר שלשים יום. אבל נטמא יום מאה -
18 יסותר כולם. כתב רחמנא 'והימים הראשונים
19 יפלו' - ואפילו נטמא ביום מאה - (אינו סותר) כולם.
20 ועוד. ולא סגי ולא כתוב 'והימים'.
21 לאיפוך תחלת המאה שלש היו לו ראשונים.
22 **הכ"ז** סרסין היו' זה לו אחרונים - אם שנטמא
23 ביום מאה שאחריו. שהוא כולו ממנון המיוחד כל
24 במה שלא הביא קרבנותיו. ואפילו לרב מנא
25 דאמר מקעת היום ככולו - מנזה עליו להחלים
26 בתחלה. כדאמר בפרק קמא (א.) **מרביתני**
27 הרני נזיר מאה יום שנטמא - אלמא שנוהר
28 סותרו. דהרי נטמא. **אמר** לרבי פפא לאבי
29 הלוי ימים - הראשונים רקאמר רבי אליעזר.
30 דנפק חד ומתחילין תרין. דהיינו ביום שני
31 לניזירות. או לטמא דבעינן יום אחד שלם. כי היכי
32 דבימים אחרונים איכא חד יום שלם. דהיינו יום
33 המאה - הכי נמי בימים הראשונים כי תתחיל
34 תלת. אבל כי נטמא ביום שני. דפעמים אינו אלא
35 שני חצאי ימים. כגון נפק נזירות אחרון בחצי
36 היום והיום נטמא בחצי היום. ואם האמר. ונפשט
37 ליה ממתניתין. וקתני רבי אליעזר 'אומר: לא לבו
38 ביום. מכלל דיום שאחריו סותרו ויש לומר. ולא
39 חש רבי אליעזר לחזוקי קרמא דפליגי אדרבנן
40 דאמריו: בו ביום שמיא קרבן טומאה. ואמר לרבי
41 אליעזר: לא לבו ביום. והוא הדין נמי לא ביום שני דשליש. ואם האמר: ונפשט
42 ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
43 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
44 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
45 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
46 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
47 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
48 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
49 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
50 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
51 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
52 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
53 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
54 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
55 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
56 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
57 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
58 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
59 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
60 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט
61 דאמריו יום שני. ונפשט ליה סותרו ויש לומר. תחילת מאה הייתי נמי יום שני (קרא) תחילת מאה ועוד שי לומר דמשום לרבנן סותר אפילו ביום ראשון. קאמר לרבי אליעזר (דאינון) סותר. ואם האמר. ונפשט

1 **אמר** רבא מאי עממא דרבי אליעזר - אליבא דעולא. אמר רבי אליעזר. ונתמא ביום שני
2 דאיכא אחרונים וזה אין לו אחרונים - לפיכך אינו סותר כולם. אלמא שלשים. ורבי
3 אליעזר לטעמיה. כדאמרין בפרקא קמא (לעיל רב.) 'זאת תורת הנזיר'. נטמא ביום
4 מאה חסר אחת - והדעת איכא תרי. ומקצת יום תשעים ותשעה וכל יום מאה. ומקצת
5 היינו נזיר מאה יום מאה בתחילת מאה -
6 דהיינו בו ביום. וקתני שיהו לו ימים הראשונים
7 - אלמא משמעין מהא דרבויי סותר שנטמא נמי
8 אמר רבי אליעזר דבעינן ימים הראשונים.
9 ויתובתא דעולא. הלוי ימים דבעינן - אליבא
10 דרבי אליעזר. מפיך חד ומתחילין תרין -
11 שנטמא ביום שני כשנטמא. או נפקין תרין
12 ומתחילין תלתא - דבעינן שני ימים שלימין.
13 **אמר** ליה יפלו כתוב - משמע חד ונפקי חד ועיילין
14 בנפילה. ובגן דנפקין תרין ועיילין תלת. ואי
15 כתב רחמנא ימים ולא כתב יפלו - אלא
16 'והימים הראשונים יעזבו' - הוה אמינא: האי
17 דרבינו 'ימים' - משמע בן נפקי חד ועיילין
18 תרין. ואפילו הכי אקיים 'ימים'. דהא כבר עייל
19 חס. שני. כתב רחמנא 'יפלו'. דמשמע: ימים
20 שלימים. ואי כתב יפלו ולא כתב ימים הוה
21 אמינא אפילו חד - כדלמור. הוה אמינא דהאי
22 דרבינו 'יפלו'. משמע אבולוה ימים שכבר נמנה
23 או ארבעה או תלתא או תרין או חד. ואית
24 דמפרשי: אי כתב יפלו ולא כתב ימים' -
25 הוה אמינא: האי דרבינו 'יפלו' - אפילו חד
26 משמע. דאזי דרבינו 'יפלו' - אנדריים דעולמא
27 קאי. כדלמור: ונפקי חד ועיילין תרין ואקיים לו
28 'יפלו'. לשון אחרי: האי כתב רחמנא 'ימים' ולא
29 כתב 'יפלו'. הוה אמינא: עד דנפקין תרין ועיילין
30 תלת. דשני ימים שלימין בעינן. ואי כתב 'יפלו'
31 ולא כתב 'ימים' - הוה אמינא דאפילו חד.
32 ד'יפלו' משמע נפילה. והאיכא נפילה דחד
33 וימא. לרבינו כתב רחמנא 'ימים'. דבעינן דנפק
34 חד ועיילין תרין. לויא כתב קמפולני דבית
35 שפאי כבר משה יורה - אי לא משום
36 אוראי. והוא קלישא טומאתה. ומשום הכי סגי
37 לה בשלישים יום.

1 **לשון** הגיה: אמר ליה 'יפלו' כתוב. משמע נפילה כל דוד - לרבות שלא בא ימי שלם. ואינן קרי לתיבת 'ימים' ואינן קרי לתיבת 'יפלו'. דמיני לתיבת הכי: וקדש ראש נזיר ביום
2 הוהא מלבד ימים הראשונים. ולשונן מ'יפלו'. עד דנפקין תרין ועיילין תלת - ד'ימים' משמע הכי. דבעינן דומיא דאחרון. דאיכא יום שלם - כתב רחמנא 'יפלו' דמשמע כל דוד. דנפק חד
3 וקאי בתרין. ואי כתב רחמנא 'יפלו הראשונים' ולא כתב 'ימים'. דמיני לתיבת 'יפלו' - הוה אמינא: ואפילו לבו ביום. כתבא קמא. ולשון 'יפלו' קאי אמירות דעולמא. כתב
4 רחמנא 'ימים'.
5 **מי** שנדר ביחתי לזמן נזירות ורבה ממשום יום וחללים לישותו יום - בגמרא מפרש דמדרבנן קאי כעולמא וזה שנוהר בארץ תלמיס גורו עליהם טומאה וזה התורה היא טהור
6 ולהשלם ויחזור לזמן נזירות ליה ולמר בראית ליה. **נזיר** לישותו יום - בגמרא מפרש דמדרבנן קאי כעולמא וזה שנוהר בארץ תלמיס גורו עליהם טומאה וזה התורה היא טהור
7 ויצא יד מייחודו. **נזיר** בתחלה - לחזור ולהתחיל כל בנינו. גם דברי תיב חלק קים. ומדרבנן. והכי מפרש בגמרא. **ובסוף** שבע שנים באה ואחר כך נטמא - ויש מפרשים בגמרא דאי טהור
8 נבלע ולא באה. (דמנעין) אחת ועשרים שנה. **אמר** רבי יהודה לא היה נזיר אלא ארבע עשרה שנה - בגמרא מפרש לה.

מלבנות הבצלים שבין הירק – רבי יוסי אומר: פאה מכל אחד ואחד. וחכמים אומרים: מאחד על הכל

גמרא רב אומר: פורגרה. ושמואל אומר: צומקתה. רבי יעקב בר בון בשם רבי הנינא: לא אומר רבי יוסי אלא משום הבקר.

רבי בון בר רבי אומר: רבי יוסי אומר: פאה מכל אחד ואחד. ורבי יעקב בר בון בשם רבי הנינא: לא אומר רבי יוסי אלא משום הבקר. ורבי יעקב בר בון בשם רבי הנינא: לא אומר רבי יוסי אלא משום הבקר.

הלכה ד'

מתני' האחין שחלקו – נותנין שתי פאות. חורו ונשתתפו – נותנין פאה אחת.

שנים שלקחו את האילן – נותנין פאה אחת. לקח זה צפנו וזה דרומו – זה נותן פאה לעצמו, וזה נותן פאה לעצמו.

גמרא קצרו חצי שדה בשותפות, וחלקו – אינו מפריש משלו לא בתחילה ולא בסוף. חורו ונשתתפו וקצרו – מפריש משלו שבסוף על של חבירו בסוף, ולא משלו שבתחילה על של חבירו שבתחילה.

[דף ט"ז ע"א]

אמר רבי יוחנן: קצר חצי שדה וקצר חצי חצייה, ולא הספיק לקצור את השאר עד שקצר כולה – מפריש מן הראשון על האמצעיין, ומן האמצעיין על הראשון. ואינו מפריש מן הראשון על הראשון.

אמר רבי יהושע בן לוי: היתה לו שדה אחת, חצייה הביאה שלישי, וחצייה לא הביאה שלישי, ולא הספיק לקצור חצי חצייה עד שהביאה כולה שלישי – מפריש מן הראשון על האמצעיין, ומן האמצעיין על הראשון, ואינו מפריש מן הראשון על הראשון.

הלכה ה'

מתני' המוכר קלחי אילן בתוך שדהו – נותן פאה מכל אחד ואחד. אומר רבי יהודה: אימתי בזמן שלא שייר בעל השדה. אבל אם שייר שדהו – הוא נותן פאה לכל.

גמרא עד כדון כשהתחיל לקצור. ואפילו לא התחיל לקצור? נשמעינה מן הדא: לקח גז צאנו של חבירו, אם שייר המוכר – המוכר חייב. ואם לאו – הלוקח חייב.

רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: דרבי יהודה היא! שנייא היא תפון, בין שהתחיל לגזוז בין שלא התחיל לגזוז. וכא – לא שנייא בין שהתחיל לקצור בין שלא התחיל לקצור!

מה טעמא דרבי יודה? משום דחובת קציר בקמה, או משום דהוי פמוכר לו חוין מהובתו? נישמעינה מן הדא: לקח גז צאן חבירו, אם שייר המוכר – המוכר חייב. ואם לאו – הלוקח חייב.

אמר רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: דרבי יהודה היא! אית לך למימר תמן שחובת קציר בקמה? לא, משום דמקרו לו הויז מחובתו. וכה – במקרו הויז מחובתו. מה נפק מביניהון? עבר הלוקח והפריש,

[דף ט"ז ע"ב]

אין תימר משום שחובת קציר בקמה, הפריש – הפריש. ואין תימר משום פמוכר לו הויז מחובתו, הפריש, ונוטל ממנו דמים. נשרף חלקו של מוכר, אין תימר משום דחובת קציר בקמה, נשרף – נשרף. ואין תימר משום פמוכר לו הויז מחובתו, נשרף – נוטל ממנו דמים.

הלכה ו'

מתני' רבי אליעזר אומר: קרקע בית רובע – תייב בפיהא.

רבי יהושע אומר: בעושה סאתים.

רבי טרפון אומר: ששה על ששה טפחים.

רבי יהושע בן בתירה אומר: כדי לקצור ולשנות. והלכה כדבריו.

גמרא מה טעמא דרבי אליעזר? נאמר כאן שדה, ונאמר בכלאים שדה. מה שדה שנאמר להלן – בית רובע. אף כאן – בית רובע.

מה טעמא דרבי יהושע? נאמר כאן שדה, ונאמר להלן ושכחת עומר בשדה. מה שדה שנאמר להלן – שתיים, אף כאן – שתיים.

מה טעמא דרבי טרפון? ששה על ששה – מערוגה.

רבי יהושע בן בתירה אומר, כדי לקצור ולשנות. והלכה כדבריו. מה? קצירה בדרך תקוצרים, או אפילו כל שהוא? מן מה דכתיב (תהלים קכט): **שלא מלא כפו קוצר וחצנו מעמר, הודא אמרה:** קצירה בדרך תקוצרים.

[דף י"ז ע"א]

הלכה ז'

מתני' רבי עקיבא אומר: קרקע כל שהוא – חייבת בפיהא ובכיפורים, ולכתוב עליה פרוזבול, ולקנות עמה נכסים שאין להן אחריות בכסף ובשטר ובחזקה.

הכותב נכסיו שכיב מרע, שיר קרקע כל שהוא – מתנתו קיימת. לא שיר קרקע כל שהוא – אין מתנתו קיימת.

הכותב נכסיו לבניו, וכתב לאשתו קרקע כל שהוא – אבדה פתובתה. רבי יוסי אומר: אם קיבלה עליה, אף על פי שלא כתב לה – אבדה פתובתה.

גמרא רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש בעי: הגע עצמד! שהיה שם שיבולת אחת עד שלא קצר – אין פאן חייב. משקצר – אין פאן שייור! רבי חנניה בשם רבי פינחס: תיפתר, בשהיה שם קלה אחד ובו חמש שבבלים. רבי מנא בעי: וליתנן אמר קמה כל שהיה חייבת בפיהא? אלא, בגין

[דף י"ז ע"ב]

דתנא ביפורים – תנא קרקע.

תני: והריאיון. רבי יוסי בשם רבי יוחנן: מי שאין לו קרקע – פטור מן הריאיון.

רבי מנא בעי: ולמה לי נן אמרו: מי שאין לו קרקע – פטור מן הוידיוי! (דברים כו) **ואת האדמה אשר נתת לנו**. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן אמר: שמועתה בן: מי שאין לו קרקע – פטור מן הוידי, דכתיב: **מן האדמה אשר נתת לנו**.

רבי יוסי בשם רבי יהושע בן לוי: מי שאין לו קרקע – פטור מן הראיה, שנאמר (שמות לד): **ולא יחמד איש את ארצו**.

מעשה באחד שהניח את פרו, וקא ומצא אריות סובבין אותו.

מעשה באחד שהניח בית של תרנגולין, וקא ומצא התולות מקורעין לפניהן.

חד בר נש שביק ביתיה פתיה, ואתא ואשפח חכינה פריכה על קרקסו.

רבי פינחס משתעי תדון עובדא: תרון אחיו באשקלון, הוו להון מגורין נוכראין. אמרי: בדון אילין יהודאי סלקין לירושלים, אגן נסבין כל מה דאית להון!

מן מה דסלקון, זימן להם הקדוש ברוך הוא מלאכים נכנסין ויוצאין בדמותן. מן דנתנו, שלחון לו מקפון. אמר לון: אן הויתון? אמרו לון: בירושלים! אמר לון: מאן שבקתון בגו ביתא? אמרו: ולא בר נש! אמרו: "פריה הוא אלהון דיהודאי דלא שבקון, ולא שביק להון.

מניין לנכסים שאין להן אחריות שהם נכנים עם נכסים שיש להן אחריות בכסף ובשטר ובחוקה? רבי יוסי בשם חזקיה, רבי יונה רבי חנינא תירתייה בשם חזקיה: כתיב (דברי הימים ב, כב): **ויתן להם אביהם מתנות רבות לכסף ולזהב ולמגדנות עם ערי מצרות ביהודה**.

עד דדון בשהיה קרקעות עם המטלטלין במקום אחד. היו קרקעות במקום אחד, ומטלטלין במקום אחד? אמר רבי בון בר חייא: נשמעינה מן הדא: אמר להן רבי אליעזר: מעשה במדוני אחד שהיה בירושלים, והיו לו מטלטלין הרבה, וביקש לחלקן ליתנן במתנה. אמרו לו: אין את יכול, אלא אם כן קנית קרקע.

מה עשה? הלך וקנה סלע אחד בצד ירושלים, ואמר: "הציייה צפוני אני נתן לפלזני עם מאה חביות של יין". "הציייה דרומי אני נתן לפלזני עם מאה חביות של שמן". וקא מעשה לפני חכמים וקיימו את דבריו.

אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָא קוּמִי רַבִּי מְנַא: וְלֹא שָׁכִיב מֵרַע הוּא? לְפִי שֶׁבָּבֶל מְקוּם – אִין אָדָם מְזַבְּחָ אֵלָא בְּכַתָּב, וְכַאן – אֲפִילוּ בְּדַבְרִים. לְפִי שֶׁבָּבֶל מְקוּם – אִין אָדָם מְזַבְּחָ עַד שִׁיְהִי קַרְקָעוֹת וּמְטַלְטְלִין בְּמְקוּם אַחַד, וְכַאן – אֲפִילוּ קַרְקָעוֹת בְּמְקוּם אַחַד וּמְטַלְטְלִין בְּמְקוּם אַחֵר! אָמַר לִיה: לֹא רַבִּי אֲלִיעֶזֶר שֶׁנִּינְיָא הִיא? שָׁכִיב מֵרַע דְּרַבִּי אֲלִיעֶזֶר – בְּבִרְיָא דְּרַבְּנִין.

[דף י"ח ע"א]

תַּמָּן תְּנִינָן: רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמַר: קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – הֵיבֵב בְּפִיָּהּ וּבְכִיפּוּרִים. קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא מֵהוּ כִּטְבָּ? אָמַר רַבִּי מַתְּנָה: תִּפְתַּר, שֶׁהִיא שָׁם מְקוּם שִׁיבוּלַת אַחַת וּמְרַגְלִית מְמוּנָה בּוּ.

אִי זֶהוּ שָׁכִיב מֵרַע? כֹּל שֶׁלֹּא קִפְּיָן עָלָיו הַחֹלִי דְּרַחֲמֵי הָאָרְצִין. הַקְּרוּבִים – נִכְנְסִין אֲצִלּוֹ מִיַּד. וְהַרְחוּקִים – נִכְנְסִין אֲצִלּוֹ לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים. אִם קִפְּיָן עָלָיו הַחֹלִי – אֵלּוּ וְאֵלּוּ נִכְנְסִין אֲצִלּוֹ מִיַּד.

דְּלָמָּא, רַבִּי הוּנָה, רַבִּי פְּנַחֵס, רַבִּי חֲזַקְיָה סְלָקוּן מִבְּקָרָה לְרַבִּי יוֹסִי בְּתַר תְּלַתָּא יוֹמִין. אָמַר לֹן: כִּי בְּעִיתוֹן מְקוּימָה מְתַנִּי?

שְׂוִיר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – מְתַנְתּוּ קְנִימָתָּ, וְאֲפִילוּ לֹא הִבְרִיא. לֹא שְׂוִיר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – אִין מְתַנְתּוּ קְנִימָתָּ, וְהוּא שֶׁהִבְרִיא.

רַבִּי פֶּאֶה, רַב הוּנָה בְּשֵׁם רַב: עֲשׂוּ דְבָרֵי שָׁכִיב מֵרַע – בְּבִרְיָא שֶׁכְּתִב וְנִתֵּן. וְהוּא – שְׁמַת מְאוֹתוֹ הַחֹלִי. הָאֵ אִם הִבְרִיא – לֹא. וּבְמַסְמִיִּים וּבְאָמַר: "תְּנִי שְׂדֵה פְּלוֹנִי לְפְּלוֹנִי". אָמַר: "תְּנִי חֲצִי שְׂדֵה פְּלוֹנִי לְפְּלוֹנִי, וְחֲצִי שְׂדֵה פְּלוֹנִי לְפְּלוֹנִי" כְּמִי שְׁפִיִּים, אוֹ עַד שִׂיאֹמַר "חֲצִיָּיהָ בְּצַפּוֹן וְחֲצִיָּיהָ בְּדָרוֹם"?

רַבִּי אֲבִינָא בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה: שְׂוִיר מְטַלְטְלִין – לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם. אֲתָּא חֲמִין שְׂוִיר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא – יֵשׁ לוֹ מַחְיָה. שְׂוִיר אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיוֹת, אִין לוֹ מַחְיָה?

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: יוֹדַע הוּא הָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁשָּׁכִיב מֵרַע מְזַבְּחָ אֲפִילוּ בְּדַבְרִים. לֹאִי זֶה דְּכָר כְּתִב בְּהֵן קִנְיָן? בְּדִי לְעִשׂוֹתָהּ מְתַנַּת בְּרִיא.

שְׂוִיר עֲבָדִים? תְּנָא רַבִּי יוֹדֵן כּר פּוּי דְּבַרְדְּלִיא, וְלֹא יְדַעִין מַה תְּנִי.

[דף י"ח ע"ב]

כְּתִב לְזוּה וְחֹזֵר וְכָתֵב לְזוּה – רַב אָמַר: אִינוּ יָכוֹל לְחֹזֵר בּוּ. רַבִּי אֲבָא כּר הוּנָה וְרַבִּי יוֹחָנָן: יָכוֹל לְחֹזֵר בּוּ. הִיךְ עֲבִידָא? הִיךְ רַבּוּ הָרֵאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי כְּהֵן, וְהַשְּׁלִישִׁי וְיִשְׂרָאֵל, עַל דַּעֲתִיָּה דְּרַב – יָכוֹל לֹכֵל בְּתַרוּמָה. עַל דַּעֲתִיָּה דְּרַב אֲבָא כּר הוּנָה וְרַבִּי יוֹחָנָן – אִינוּ יָכוֹל הוּא לֹכֵל בְּתַרוּמָה. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאִם הִיךְ רַבּוּ הָרֵאשׁוֹן וְיִשְׂרָאֵל – אִינוּ אוֹכֵל בְּתַרוּמָה, שְׁמָא יִבְרִיא.

רַבִּי יוֹסִי כִּי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם רַב הוּנָה: מְתַנִּיתִין מְסִיעָה לְרַב אֲבָא כּר הוּנָה וְרַבִּי יוֹחָנָן! בְּרִיא שֶׁכְּתִב דִּיִּתִּיקִי, וְשָׁכִיב מֵרַע שֶׁכְּתִב מְתַנָּה – חֹזֵר בּוּ. בְּרִיא שֶׁכְּתִב דִּיִּתִּיקִי – חֹזֵר בּוּ. וְלֹא עוֹד, הוּא בְּרִיא. וְדַכּוּתָהּ, שָׁכִיב מֵרַע שֶׁכְּתִב מְתַנָּה – חֹזֵר בּוּ. וְלֹא עוֹד הוּא שָׁכִיב מֵרַע.

אִי זֶה הוּא דְיִיתִיקוּ? תְּהֵא לִי לְהִיּוֹת וְלַעֲמוּד, וְאִם מִתִּי – וְנִתְּנֵנוּ נְכָסֵי לְפְלוּנִי. אִי זֶה הוּא מִתְּנָה? "הָרִי כֹל נְכָסֵי נְתוּנִים לְפְלוּנִי מִתְּנָה מֵעַכְשָׁיו". וְשִׁתְּהָא כְּתוּב בָּהּ: "מִהִיּוֹם".

אַחֲרֵיהּ דְּרַבִּי גִוְרִין כְּתִבְתּוּ נְכָסֵי לְאַחֲוֵיהּ, וְסָלַק אַחֲוֵי רַבָּא פִּיּוּסָהּ, וְכִתְבַת לִיהּ. אֲתָאֵי עוּבְדָא קוּמוּי רַבִּי אִימִי, אָמַר: כֵּן אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן; חוֹזֵר בּוֹ.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: לֹא מוֹדִי רַבִּי יוֹחָנָן, שְׂאִם הִיָּה כְּתוּב בָּהּ: "מִהִיּוֹם" – שְׂאִינֵנוּ יוֹכֵל לְחוֹזֵר בּוֹ? אֲתָא רַבִּי אַבְהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן; אִינֵנוּ יוֹכֵל לְחוֹזֵר בּוֹ. אֲתָא רַבִּי לָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן; אִינֵנוּ יוֹכֵל לְחוֹזֵר בּוֹ. וְאַנְהָר רַבִּי אִימִי וְחוֹזֵר עוּבְדָא.

רַב אָמַר: בְּמוֹזָה עַל יְדֵיהּ. וְשִׁמוּאֵל אָמַר: בְּמַחֲלָק לְפָנֶיהּ.

רַבִּי יוֹסִי בֶן הַנִּינְאָא אָמַר: מְקוּלֵי כְּתוּבָה שְׁנוּ בְּאֵן. וְכֵן תִּנִּי בַר קַפְרָא: מְקוּלֵי כְּתוּבָה שְׁנוּ.

אָמַר רַבִּי בָא: מְעַמָּא דְּרַבִּי יוֹסִי בַר הַנִּינְאָא, לֹא סוּף דְּכָר בְּכְתוּבַת מְנָה וּמְאֵתִיב, אֲלֵא אֲפִילוּ כְּתוּבָה שָׁל אֶלְפָּה דִּינָר – מְקוּלֵי כְּתוּבָה שְׁנוּ.

[דף י"ט ע"א וע"ב]

הַלְכָה ז'

מִתְּנִי' הַבּוֹתֵב נְכָסֵי לְעַבְדּוֹ – יֵצֵא בֶן חוֹרִין.

שִׁיר קַרְקַע כֹּל שְׁהוּא – לֹא יֵצֵא בֶן חוֹרִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: לְעוֹלָם הוּא בֶן חוֹרִין עַד שִׁיאָמַר: "הָרִי כֹל נְכָסֵי נְתוּנִין לְאִישׁ פְּלוּנִי עַבְדִּי, חוּץ מֵאַחַד מִרִיבּוּא שְׁבֻהוֹן".

גְּמָרָא רַבִּי יוֹסֵא בְּשֵׁם רַבִּי לְעִזֵּר: שִׁיר מִפְּטוּלִין – לֹא עֲשֶׂה כְּלוּם, אֲנִי אֹמֵר: גּוֹפּוֹ שִׁיר.

וְכִשְׁבָּא מְעֲשֶׂה לְפָנֵי רַבִּי יוֹסִי, אָמַר (מִשְׁלֵי כ"ד): שְׁפֹתַי יִשְׁקוּ מִשִּׁיב דְּבָרִים נְכֹחִים.

הַדְרָן עַלֵּה מִלְּבָנוֹת

[דף כ' ע"א]

פֶּרֶק רְבִיעִי

הַלְכָה א' מִתְּנִי' הַפִּיּוּאָה נִיתְּנַת – בְּמַחוּבָר לְקַרְקַע. בְּדָלִית וּבְדָקָל – בְּעַל חֲפִית מוֹרִיד וּמַחֲלָק לְעֵנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אִף בְּחִילְקֵי אֲגוּזִים.

אֲפִילוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעֵה עֲנִים אֹמְרִים לְחֵלְק, וְאַחַד אֹמֵר לְבּוֹז – לָזֶה שׁוֹמְעִין שְׂאִמֵּר בְּהַלְכָּת. וּבְדָלִית וּבְדָקָל אִינֵנוּ כֵּן, אֲפִילוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעֵה אֹמְרִים לְבּוֹז, וְאַחַד אֹמֵר לְחֵלְק – לָזֶה שׁוֹמְעִין שְׂאִמֵּר בְּהַלְכָּה.

גמרא בתיב (ויקרא יט): **לא תכלה פאת שדך בקצרה**. מיפן: שהפיאה ניתנת – במחובר לקרקע. יכול אפילו בְּדִלִית וּבְדִקְלָה? תלמוד לומר: **קציר**. מה קציר – מיוחד שהקטן מושל בו כגדול. יצאו הדלית והדקל – שאין הקטן מושל בו כגדול.

אית דבעי משמעינה מן הדא: **תעזוב** – הנח לפניהן תבואה – בקשה. תלתן – בעמיר. תמרים – במכבדות.

[דף כ' ע"ב]

יכול בְּדִלִית וּבְדִקְלָה בן? תלמוד לומר: **אותם**. מה ראית לרבות את אלו, ולהוציא את אלו? אחר שריבה הפתוב ומיעט, מרבה אני את אלו – שאינן של סכנה, ומוציא אני את אלו – שהן של סכנה.

מחובר ואינו מחובר. אין תימר מחובר – הוא קורא שם פאה למטן (למעלן). אין תימר שאינו מחובר – קורא שם פאה למעלן (למטון).

אין תימר קורא שם פאה למעלן – הוצאה משל עניים. אין תימר קורא שם פאה למטן – הוצאה משל בעל הבית. ואפילו תימר קורא שם פאה למעלן – הטריחו על בעל הבית שתהא הוצאה שלו, מפני הסכנה.

תני בשם רבי מאיר רבי אימיו: כל האילנות – סכנה. רבי מאיר לא דרש **קציר**, ורבנן דרשי **קציר**? כל עמא דרשי **קציר**, אלא רבי מאיר אמר: כל האילנות – סכנה. ורבנן אמרי: אין סכנה אלא הדלית והדקל בלבד.

רבי חנניה בשם רבי שמעון בן לקיש: מעשה שמתו חמשה אחים בחמשה חילקי אגוזים.

בעל הבית שקרא שם פאה וכילה – קורא אני עליו (ויקרא יט): **לא תכלה פאת שדך בקצרה**. לא קרא שם פאה וכילה – קורא אני עליו: **לא תכלה פאת שדך בקצרה**.

התנו ביניהן – אפילו בן אין שומעין לו, בעל הבית יחלק בידו, שלא יראה לעני מודעתו וישליך לפניו.

רבי שמואל בר אבדומא בעי: בילה את שדהו, את אמרת: חזרה פאה לעומרי? אפילו בן, בעל הבית מחלק בידו, שלא יראה לעני מודעתו וישליך לפניו.

[דף כ"א ע"א]

הלכה ב'

מתני' נטל מקצת הפיאה וזרק על השאר – אין לו בה כלום. נפל לו עליה, ופירם טליתו עליה – מעבירין אותו מפנה. וכן בלקט, וכן בעומר השכחה.

גמרא תני בשם רבי מאיר: קונסין בו ומוציאין מפניו את התלוש ואת המחובר. עד כדון מויד. אפילו שוגג? ואפילו בריכות.

רבי שמעון בן לקיש בשם אבא ביהן בר דלויא: אדם זכה להכירו במציאה. מה טעם? (דברי הימים א, כב) [והנה] ואני בעניי הכינותי לבית ה' זהב בכרים מאה אלף, וכסף אלף אלפים בכרים, ולנחשת ולברזל אין משקל כי לרב היה, ועצים ואבנים הכינותי, ועליהם תוסיף.

רבי יונה אומר, רב הושעיא בעי: מה נן קיימין? אם בתוך ארבע אמות – עשיר הוא. אם בחוץ לארבע אמות, ויש אדם מקדיש דבר שאינו שלו? וקיימניה: במקדיש ראשון ראשון. אומר רבי אבון: מהו בעניי? שאין עשירות לפני מי שאומר והיה העולם. דבר אחר: בעניי – בענוי, שהיה

[דף כ"א ע"ב]

מתענה ומקדיש סעודתו לשמים.

התיב רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון בן לקיש: והתנינו: ראה את המציאה ונפל לו עליה, וקא אחר והחזיק בה, זה שהחזיק בה – זכה בה! אומר ליה: תיפתר, בשלא אומר: "זכנו לי ארבע אמות שלי".

והתני: נפל לו עליה, פירם טליתו עליה – מעבירין אותה מנדה. אומר ליה: עוד היא, בשלא אומר: "זכנו לי ארבע אמות שלי".

והתני רבי חייא: שנים שהיו מתפתשין על העומר, וקא עני אחר והטפו מלפניהן – זכה בו. אומר ליה: עוד היא, בשלא אומר: "זכנו לי ארבע אמות".

אמר רבי יסא אומר רבי יוחנן: זו בגיטין. מה שאין בן במתנה, רובה דרבי יוחנן, ורובה דריש לקיש.

רובה דרבי יוחנן, מה אם מציאה שאין זוכה בה מדעת אחר – הרי הוא זוכה בה בתוך ארבע אמות. מתנה שהוא זוכה בה מדעת אחר – לא כל שכן!

רובה דריש לקיש, מה אם מתנה שאינו זוכה בה בתוך ארבע אמות, הרי הוא זוכה בה מדעת אחר. מציאה שהוא זוכה בה בתוך ארבע אמות – לא

[דף כ"ב ע"א]

כל שכן.

התיב רבי זעירא קומי רבי יסא: והתנינו: וכן לענין הקידושין? אומר ליה: היא גיטין היא קידושין. והתנינו: וכן לענין החוב? אומר ליה: שכן אם אומר ליה: "זרקוהו לימים ויהא מחול לך" – מחול לו.

מעתה, אפילו קרוב לזה – זכה הלזה, ותנינו: קרוב לזה – הלזה חייב! שכן אם אומר ליה: "זרקוהו עד שיכנס לרשותי" ואדיין לא נכנס ברשותו.

אמר רבי אבהו: כל אילין תתוכתה דהוה רבי זעירא מותיב קומי רבי יסא, רבי שמעון בן לקיש מותיב קומי רבי יוחנן, מקבל מיניה, פתר ליה באילין פיתריא.

מתני' פִּיאָה – אֵין קוֹצְרִין אוֹתָהּ בְּמַגְלוֹת. וְאֵין עוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּקַרְדּוּמוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכּוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ.

שֶׁלֹּשׁ אֲבָעִיּוֹת בְּיוֹם, בְּשַׁחַר, וּבְחֻצוֹת, וּבַמִּנְחָה. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְתְּחוּ. וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ.

שֶׁל בֵּית נֶמֶר, הָיוּ מַלְקִיטִין עַל הַחֶבֶל, וְנוֹתְנִין פִּיאָה מִכָּל אוֹמֵן וְאוֹמֵן.

גמרא מֵהוּ אֲבָעִיּוֹת? אָמַר רַבִּי אֲבוּי: כְּמָה דְתִימַר (עובדיה א) אֵיךְ נִחַפְּשׁוּ עֲשׂוּ, נִבְעוּ מִצַּפְנִין.

בשחר ובחצות ובמנחה. בְּשַׁחַר – מִפְּנֵי הַמִּנְיָקוֹת. וּבְחֻצוֹת – מִפְּנֵי הַתֵּינִיקוֹת. וּבַמִּנְחָה – מִפְּנֵי הַנְּמוּשׁוֹת.

רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְתְּחוּ. וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף – מוֹסִיף. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ אֲלָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ. הָא אִם רָצָה לִפְתּוֹת – אֵינּוּ פּוֹתִת.

שֶׁל בֵּית נֶמֶר הָיוּ מַלְקִיטִין אוֹתָהּ עִם הַחֶבֶל, וְנוֹתְנִין פִּיאָה מִכָּל אוֹמֵן וְאוֹמֵן. תְּנִי: אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: מוֹפְרִין אוֹתָן לְגַנְאִי, וּמוֹפְרִין אוֹתָן לְשִׁבְחָה. מוֹפְרִין אוֹתָן לְגַנְאִי – שֶׁהָיוּ נוֹתְנִין פִּיאָה אֶחָד מִפִּיאָה. וּמוֹפְרִין אוֹתָן לְשִׁבְחָה – שֶׁהָיוּ מַלְקִיטִין אוֹתָן עִם הַחֶבֶל וְנוֹתְנִין פִּיאָה מִכָּל אוֹמֵן וְאוֹמֵן.

תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן: מִפְּנֵי הַמִּשְׁעָה דְכָרִים לֹא יִתֵּן אָדָם פִּיאָה – אֲלָא בְּסוֹף שְׂדֵהוּ. מִפְּנֵי גִזְלַת עֲנִיִּים, וּמִפְּנֵי בִטּוּל עֲנִיִּים, וּמִפְּנֵי הַרְפָּאִין, וּמִפְּנֵי מְרֵאִית הָעֵינַי, וּמִשּׁוּם שְׂאֲמָרָה תוֹרָה: לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֵךְ.

מִפְּנֵי גִזְלַת עֲנִיִּים, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יִרְאֶה אָדָם אֶת הַשְּׂעָה פְּנוּיָה, וְיֹאמַר לְקָרְבוֹ עֲנִי: "בֵּא וְטוּל לְךָ אֶת הַפִּיאָה!"

מִפְּנֵי בִטּוּל עֲנִיִּים, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יְהִי עֲנִיִּים יוֹשְׁבֵין וּמְשַׁמְרִין כָּל הַיּוֹם וְאוֹמְרִים: "עֲכָשָׁיו הוּא נוֹתֵן פִּיאָה, עֲכָשָׁיו נוֹתֵן פִּיאָה!" אֲלָא יִלְכוּ וְיִלְקְטוּ בְּשֵׂדֵה אַהֲרָת וְיִבְאוּ בַשַּׁעַת הַכִּילוּי.

מִפְּנֵי הַרְפָּאִים, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יֹאמַר: "כְּבֵר נִתְתִי!" וְיֵחָא בּוֹרֵר אֶת הַיִּפְהָ וּמוֹצִיא אֶת הָרַע.

מִפְּנֵי מְרֵאִית הָעֵינַי, כִּיצַד? שֶׁלֹּא יְהִי הָעוֹבְרִים וְהַשֹּׁכֵים אוֹמְרִים: "רְאוּ הֵיאָךְ קָצַר אִישׁ פְּלוֹנִי שְׂדֵהוּ וְלֹא הִנִּיחַ פִּיאָה לְעֲנִיִּים!"

וּמִשּׁוּם שְׂאֲמָרָה תוֹרָה: לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֵךְ.

הַלְקָה ד'

מתני' נִכְרֵי שֶׁקָּצַר אֶת שְׂדֵהוּ וְאַחַר כֵּן נִתְגַּבֵּיר – פְּטוּר מִן הַלְקָתָהּ וּמִן הַשִּׁבְחָהּ וּמִן הַפִּיאָה. רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בְּשִׁבְחָהּ, שְׂאוּן הַשִּׁבְחָה אֲלָא בַשַּׁעַת הָעִימוּר.

יֵאוֹת אָמַר רַבִּי יְהוּדָה! מַה טַּעֲמָא דְרַבְּנָן? רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי, רַבִּי חֲזַקְיָה רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׂמוּאֵל: כְּתִיב: וּשְׂכַחַת עֹמֵר בְּשֵׂדֵה, וְשְׂכַחַת קָמָה. אֶת שְׂדֵה לֹא שְׂכַחַת קָמָה – יֵשׁ לוֹ שְׂכַחַת עוֹמְרִין. אֶת שְׂאוּן לֹא שְׂכַחַת קָמָה – אֵין לוֹ שְׂכַחַת עוֹמְרִין.

תְּלִמּוֹד   מִסְכַּת פָּאָה   יְרוּשָׁלַיִמִי

רבי יהושע בן לוי, דרבי יהושע בן לוי אָמַר: בְּבַעַל הַבַּיִת עֲשִׂיר – נְחֻלְקוּ. אֲבָל בְּבַעַל הַבַּיִת עֲנִי, מֵאַחַר שֶׁהוּא רֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה.

תְּנִי: הַשׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּכָל מְלָאכָה – מוֹצִיָּאָה שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.

רבי שמעון בן לקיש בעי: רְצָה לְחֹזֵר – חֹזֵר בּוֹ, וְאֵת אָמַר מוֹצִיָּאָה שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת?

רבי יעקב בר אבא אָמַר, רבי יוסא מקשוי: מַה צּוֹרְכָה לְהֵיחֵא דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ? וְלֹא נָן שְׁמִיעַ דְּמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַבָּה: אֵיתְּפִלְגִין רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: אָדָם זֹכָה לְחִבְרֹוּ בְּמוֹצִיָּאָה. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר: אִין אָדָם זֹכָה לְחִבְרֹוּ בְּמוֹצִיָּאָה.

רבי רדיפה אָמַר: אֵיתְּפִלְגִין רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסִי, הַד אָמַר: הָרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה. וְחֲרַנָּה אָמַר: הָרֵאיוּ לִיטֵן – זָכָה. מִן דְּמַר: הָרֵאיוּ לִיטוּל – כָּל שֶׁבֶן לִיטֵן. מֵאֵן דְּמַר: הָרֵאיוּ לִיטֵן, הֵא לִיטוּל – לֹא.

מִתְּנִיתָא פְּלִינָא עַל מֵאֵן דְּאָמַר: הָרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה. דְּתַנְיִנֵן: "תֵּן גַּם זֶה לְאִשְׁתִּי" שֶׁבֶן רֵאיוּ לְקַבֵּל גַּם בַּתּוֹ. "וְשִׁטְרָה שִׁיחֲרוּרָה זֶה לְעַבְדִּי" שֶׁבֶן הוּא רֵאיוּ לְקַבֵּל שִׁטְרָה שִׁחֲרוּרוֹ. וְתַנְיִנֵן: "הַתְּקַבֵּל גַּם זֶה לְאִשְׁתִּי" אוֹ "הוֹלֵךְ גַּם זֶה לְאִשְׁתִּי" אִם רְצָה לְהַחְזִיר – (לֹא) יַחְזִיר!

[דף כ"ג ע"א]

וְהַעֲבֹד, רֵאיוּ הוּא לְהוֹלִיף אֶת הַגֵּט? פֶּתַר לָהּ לְצַדְדִּין.

הֵא מִתְּנִיתָא פְּלִינָא עַל מֵאֵן דְּאָמַר: הָרֵאיוּ לִיטֵן – זָכָה. דְּתַנְיִנֵן תַּמּוּן: "עִישׂוּר אֶחָד שְׁאֲנִי עֲתִיד לְמוֹד נְתִין לְעַקִּיבָה בֶּן יוֹסֵף, וּמְקוֹמוֹ מוֹשֶׁפֶר לוֹ". וְרַבִּי עַקִּיבָה רֵאיוּ הוּא לִיטוּל? פֶּתַר לָהּ: עַד שְׁלֵא הַעֲשִׂיר. וְאִפִּילוּ תִּמְיָא מִשְׁחַעֲשִׂיר, תִּפְתֵּר: בְּשִׁחִיָּה פְּרָנָם, וְיַד הַפְּרָנָם – כִּיד הַעֲנִי.

מִילְתֵּיהּ דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: הָרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה. דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר: בְּבַעַל הַבַּיִת עֲשִׂיר – מְחֻלְקָת. אֲבָל בַּעַל הַבַּיִת עֲנִי, מֵתוֹף שְׂרֵאיוּ לִיטוּל – זָכָה.

רַבִּי יְרֵמְיָה רַבִּי חֲזַקְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כְּמֵאֵן דְּאָמַר: יֵשׁ קַנְיִן לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת. בְּרַם, כְּמֵאֵן דְּאָמַר: אִין קַנְיִן לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת, אִפִּילוּ הַבְּקִירוֹ – חַיִּיב.

רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כְּמֵאֵן דְּאָמַר: אִין קַנְיִן לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת. בְּרַם כְּמֵאֵן דְּאָמַר: יֵשׁ קַנְיִן לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת – חַיִּיב.

[דף כ"ג ע"ב]

הַפְּעֻשְׁרוֹת – קַל הַקִּילוּ חֲכָמִים בְּלִיקוּמִין.

רַבִּי לְעֶזֶר שְׂאֵל: וְאִין לוֹ קַנְיִן נְכָסִים? לֹא עַל הַדָּא אֵיתְּאָמַרְתָּ, אֲלֵא עַל הַדָּא. רַבִּי חֲזַקְיָה, רַבִּי יְרֵמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כְּמֵאֵן דְּאָמַר: יֵשׁ קַנְיִן לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן הַפְּעֻשְׁרוֹת. בְּרַם כְּמֵאֵן דְּאָמַר: אִין קַנְיִן לְגוֹי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְפֻטְרוֹ מִן מַעֲשְׂרוֹת – עֲלִיָּה רַבִּי לְעֶזֶר שְׂאֵל: וְאִין לוֹ קַנְיִן נְכָסִים?

מִסְכַּת סוּטָה פֶּרֶק אַרְבָּעָה עָשָׂר

יד, א רבי יוחנן בן זכאי אומר: משרבו הרצחנים – בטלה עגלה ערופה, לפי שאינה באה אלא על הספק. משרבו הרצחנים בגלוי – בטלה עגלה ערופה. משרבו המנאפים – פסקו מי המרים, לפי שאין מי המרים באים אלא על הספק, עכשו כבר רבו הרואים בגלוי. משרבו בעלי הנאה – נתעוּתוּ הדיינין ונתקלקלו המעשים ואין נח בעולם. משרבו רואי פנים בדין – בטל "לא תגורו", ופסק "לא תכירו", ופרקו על שמים ונתנו עליהם על בשר ודם. משרבו לוחשי לחישות בדין – חרון אף בישראל ונסתלקה השכינה, משום שנאמר: "בקרוב אלקים ישפט". משרבו "אחרי בצעם לבם הולך" – רבו "אומרים לרע טוב ולטוב רע". משרבו "האומרים לרע טוב ולטוב רע" – רבו "הוי" בישראל. משרבו מושכי הרק – רבו היהירים, ונתמעטו התלמידים, והתורה חזרה על לומדיה. משרבו היהירים – נתחלו בנות ישראל להנשא ליהירים, שאין דורנו רואה אלא לפנים. משרבו מטילי מלאי על בעלי בתים – רבה השחד והטית המשפט ופסקה טובה והיה לאחור ולא לפנים. ועליהם נאמר, כעל בני שמואל (שמואל א ח): "לא הלכו בניו בדרךיו" וגו'. וכי לקחו שחד ומשפט הטו? – רבי מאיר אומר: חלקם שאלו בפניהם. רבי יהודה אומר: מלא הטילו על בעלי בתים. רבי עקיבא אומר: קפה יתרה של מעשר נטלו בזרוע. רבי יוסי אומר: מתות נטלו בזרוע. אף על פי שלא קלל עלי את שמואל אלא על תנאי, ראה האידך דבקה בו. משרבו מקבלי טובתך ומחזיקי טובתך – רבו איש הישר בעיניו יעשה, שפלים הגבהו וגבוהים השפלו, ומלכותא אזלא ונולה, משרבו צרי עין וטורפי טרף – רבו מאמצי הלב מלהלות, ועברו על מה שכתוב בתורה: "השמר לך פן וגו'. משרבו נטיות הגרון מסקרות העינים – רבו מים המרים, אלא שפסקו. משרבו מקבלי מתנות – נתמעטו

הימים ונתקצרו השנים, דכתיב: "ושונא מתנות חיה". משרבו זחוחי הלב – רבו מחלקת בישראל, תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכן – רבו מחלקת בישראל, שנעשה תורה כשתי תורות. משרבו מקבלי צדקה מכותים – התחילו עובדי כוכבים להתמעט וישראל להתרומם, ואין נוח בעולם לישראל.

מִסְכַּת סוּטָה פֶּרֶק חֲמֵשֶׁה עָשָׂר

א. משחרב בית המקדש – בטל שמיר ונפת צופים. אמר רבי יהודה: מה טיבו של שמיר זה? בריתו כשעורה, מששת ימי בראשית נברא, ואין כל דבר קשה וכול לעמד בפניו, במה משמדין אותו? כורכיני אותו בספוגין של צמר, ומניחין אותו באיטני של אבר מלאה סבין שעורה, וכו' בנה שלמה את בית המקדש – ויהבית בהבנות אבן אבן שלמה מסע נבנה – הדברים ככתבן; דברי רבי יהודה. רבי נחמיה אומר: וכי אפשר לומר כן? והלא כבר נאמר: "כל אלה אבנים יקרות וגו' מגררות במגרה"?! אם כן מה תלמוד לומר "לא נשמע בבית בהבנות" – שהיה מתקן מבחוץ ומכניס מבפנים. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה באבני מקדש, ודברי רבי נחמיה באבני ביתו, ונותנים אותו על גבי אבנים, על גבי קורות, ומתפתחים לפניו כלוחי פנקס, ולא עוד אלא שנותנין אותו על גבי ברזל, הוא בוקע ויורד מלפניו, ואין כל דבר יכול לעמד בו.

ב. אמר רבי שמעון בן גמליאל: תדע שנתארוו טללים, שבראשונה, כשהיה טל יורד על גבי תבן ועל גבי קש – מלבין. שנאמר (שמות טז): "והנה על פני המדבר דק מחספס"; ועכשו משחיר. בראשונה היה כל עיר שהיו טללין מרבין מחברותיה – היו פרותיה מרבין. עכשו – ממעטין. רבי

היו אומרין דברי נבלה בשיר. אבל עכשו שאין אימת סנהדרין עליהן - הן אומרין דברי נבלה בשיר. בראשונה לא היו נפרעין אלא מאותו איש, עכשו ממנו ומקרוביו, שנאמר (ויקרא כ): "ושמתי אני את פני באישי ההוא ובמשפחתו" וגו'. משלו משל למה הדבר דומה? לאחד שפטר בעיר, ומסרוהו לרוצעין², מרו לבעל זמורה⁴, וחקטוהו, והיה קשה מבעל זמורה. ומסרוהו לקטרוני⁵ וחקשו, והיה קשה מקטרוני, ומסרוהו לשלטון והטילו בקמין⁶. אף ישראל - צרות - אחרונות משכחות את הראשונות.

ד. בפלמוס של אספסינוס - גזרו על עטרות חתנים. ואלו הן עטרות חתנים, של מלח ושל גפרית, אבל של ורד ושל הדס - התיירו. בפלמוס של טיטוס גזרו על עטרות כלות, זה עיר של זהב, אבל יוצא בגפה של מלת. ושל לא ללמד את בנו יונית, התיירו להם לבית רבן גמליאל ללמד בנייהם יונית מפני שהן קרובין למלכות. ושל לא לסוד את ביתו בסיד - בביצת הסיד, ואם ערב בו חול או תבן - מתו. רבי יהודה אומר: אם ערב בו חול - הרי זה טרנסיד⁷ ואסור. אם ערב בו תבן - מתו. פלמוס האחרון גזרו על חפת חתנים. אלו הן חפת חתנים - זהורית המזהבת, אבל עושה הוא אפיפירות⁸, ותולה בה כל מה שירצה, ושל לא תצא כלה באפריון בתוך העיר, ורבותיני התיירו שתצא באפריון

שמעון בן גמליאל אומר, משום רבי יהושע: מיום שחרב בית המקדש - אין יום שאין בו קלה, ולא ירד טל לברכה, ונטל טעם הפרות, וראשון ראשון עומד. רבי יוסי אומר: אף נטל שמן הפרות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: טהרה נטלה את הטעם ואת הריח, מעשרות נטלה שמן דגן. משמת רבי אליעזר - בטל כבוד התורה. משמת רבי יהושע - בטלו אנשי עצה, ופסקה מחשבה מישראל. משמת רבי עקיבא - בטלו זרועות התורה, ופסקו מעינות החכמה. משמת רבי אליעזר בן עזריה - בטלה עטרת חכמה, שעטרת חכמים עשרם. משמת בן עזאי - בטלו השקדנין. משמת בן זומא - בטלו הדרשנין. משמת רבי חנינא בן דוסא - בטלו אנשי מעשה מישראל. משמת אבא יוסי בן קטינתא "איש קטנתא" - נתקטנה חסידות מישראל, ולמה נקרא שמו "איש קטנתא"? - שהוא מקטני החסידים. משמת רבן שמעון בן גמליאל - בא גובאי ורבו צרות. משמת רבי - נכפלו צרות. משמת רבי - בטלה ענוה ויראת חטא. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אין לך כל צרה שבאה על הצבור, שאין בית דין מבטלין שמחה כנגדה.

ג. משבטלה סנהדרין - בטל שיר בית המשתאות. וכי מה היתה סנהדרין מועלת להן לישראל? אלא לענין שנאמר (ויקרא כ): "ואם העלם יעלימו עם הארץ" וגו'. בראשונה היתה אימת סנהדרין עליהן, ולא

⁵ מי שיש בידו לקושרו ולתת ידיו ורגליו בכבלים.

⁶ תנור אש.

⁷ החול מהדק את הסיד ועושה אותו חזק וטוב, ואף על פי שמשחיר קצת - אסור.

⁸ אריגות שעושים מן תננים ומן העצים.

¹ משלו את הצרות שבאות על ישראל מעת שחרב בית מקדשנו וגילינו מארצנו - למה הדבר דומה?

² למי שמכה ברצועה.

³ היה קשה ההטא מן הרוצעו, האיש שפרח

היה קשה מן הרוצעו.

⁴ למי שמכה בשומים של ענפים רבים.

בתוך העיר, אף על פליטין⁹ גזר רבי יהודה בן בבא, ולא הודו לו חכמים.

ה. אמר רבי ישמעאל בן אלישע: מיום שחרב בית המקדש דין הוא שנגזר על עצמנו שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין, אלא שאין בית דין גוזרין על הצבור אלא אם כן רוב הצבור יכולין לעמד בה. הוא היה אומר: הואיל ועוקרין את התורה מבינותינו, ושלא לכנס לשבוע הבן, דין הוא שנגזר על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו. אמרו לו: הנח להן לישראל מוטב שיהיו שוגגים ואל יהיו מזידין. משחרב בית האחרון רבו פרושין בישראל – שלא לאכל בשר ולשא לשתות יין, נטפל להם רבי יהושע, אמר להם: מפני מה אין אתם אוכלים בשר ואין אתם שותים יין? אמרו לו: נאכל בשר? שבכל יום היה תמיד קרב על גבי המזבח עכשו בטל! נשתה יין שמנסכים על גבי המזבח ועתה בטל! ? אמר להם: אם כן, לחם לא נאכל – שפכר בטלו מנחות ושתי הלחם ולחם הפנים. מים לא נשתה – שמהן היו מנסכין מים בחג. תאנים וענבים – לא נאכל שפכר בטלו מנחות בעצרת! שתקו. אמר להם: בני! בואו ואמר לכם: להתאבל יותר מדאי – אי אפשר, ושלא להתאבל כלל – אי אפשר, אלא כך אמרו חכמים: סד אדם את ביתו בסיד ומשיר דבר מעט זכר לירושלים. עושה אדם כל צרכי הסעודה ומשיר דבר מעט זכר לירושלים. עושה אשה כל תכשיטיה ומשירה דבר מעט זכר לירושלים, שנאמר (תהלים קלז): "אם אשכחך ירושלים תשפח ימיני תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי" וגו'. וכל המתאבלים

עליה בעולם הזה – שמחים עמה לעולם הבא, שנאמר (ישעיהו סו): "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה" וגו'.

סליק סדר נשים בסייעתא דשמיא

סדר נזיקין

מסכת בבא קמא פרק ראשון

א, א¹⁰ כל שחבתי בשמירתו חבתי בנזקו – זה השור והבור. הכשרתי במקצת נזקו כהקשר כל נזקו – זה הבור. חבתי בתשלומי נזקו – מלמד שהבעלים מטפלין בנבלה. נכסין שאין בהן מעילה – פרט לשור של ישראל שנגח לשור של הקדש, ושור של הקדש שנגח לשור של ישראל. נכסין שהן של בני ברית – פרט לשור של ישראל שנגח לשור של כנעני. נכסין המיוחדין – פרט לנכסי הפקר. חוץ מרשות המיוחדת למזיק – פרט לשהזיק שור ברשותו. ורשות הנזק והמזיק. וכשהזיק חב המזיק – כגון חצר השתפין והבקעה. נכסין המיוחדין – שהן חוץ מרשות המיוחדת למזיק. ורשות הנזק והמזיק. והשומר חנם והשואל, נושא שכר והשוכר, שהזיק שור ברשותו – מועד משלם נזק שלם, ותם משלם חצי נזק. אחד נזקי אדם ואחד נזקי בהמה – שמין להם מן העידית, שנאמר (שמות כב, ד): "מיטב שדהו ומיטב פרמו ישלם".

א, א¹¹ שום כסף – אין אומרים תצא פרה בטלית, ולא טלית בפרה. אלא שמין אותן

¹⁰ הלכה זו בנויה על פי משנה בפרק ראשון דבבא

קמא משנה ב', וכאן הולך ומפרשה פסקה ופסקה, כל דבר שפיתוב שם – מה ענינו.

¹¹ על פי משנה ג' שם.

⁹ שמן אפרסמון.

ומתוך החנות - משלמת מה שנהנית. כיצד משלמת מה שנהנית? אומדין כמה אדם רוצה להאכיל את בהמתו מה שאכלה היא, אינו ראוי להאכילה¹⁴, לפיכך אם אכלה חטין הראויות לה - הרי זו פטורה. שנתה ואכלה - משלמת מה שהזיקה. כיצד שנתה ואכלה? היתה קפתו מפשלת לאחוריו ברשות הרבים. פשטה פרה פיה לתוכה ואכלה - משלמת מה שהזיקה. משאוי שנתן על פתח החנות, חציו בפנים וחציו בחוץ, פשטה פרה פיה לתוכה ואכלה - הרי זו פטורה.

א, בהמה שאכלה אוכלין שאין ראויין לה, ושתתה משקין שאין ראויין לה. וכן חיה שאכלה אוכלין שאין ראויין לה, ושתתה משקין שאין ראויין לה. טרפה את הבהמה ואכלה את הבשר, חמור שאכל כרשינין, פרה שאכלה שעורין, חזיר שאכל חתיכות של בשר, כלב שלקלק את השמן - משלמין נזק שלם.

בהמה - מועדת לילך כדרכה לשבר, למעך את האדם ואת הפרות ואת הכלים, בין שהזיקה ברגלה בדרך הלוחה, ובגופה בדרך הלוחה. חמור - במשאו שעליו בדרך הלוחה. סומכוס אומר: חזיר שהיה נובר והזיק בחוטמו - משלם נזק שלם.

א, ארבעה כללים היה רבי שמעון בן אלעזר אומר בנזקין: כל מקום שיש רשות לנזק ולא למזיק - חייב בנזק שלם. למזיק ולא לנזק - פטור מן הכל. לזה ולזה, כגון חצר השתפין והבקעה, על השן ועל הרגל - פטור. על נגיחה, ועל נגיפה, על נשיכה, ועל רביצה, ועל בעיטה: מועד - משלם נזק שלם. ותם - משלם חצי נזק.

¹⁴ הוא בעל תבנהמה אינו דרבו ורגיל להאכיל לבהמתו שעורים, מפל מקום אומדים באדם אחר שרגיל להאכיל לבהמתו שעורים, בשהוא מוצאם בזול.

כספים. שנה פסף - מלמד: שאין בית דין שמין אלא מדבר שיש בו אחריות. תפס הנזק במטלטלין - שמין לו מהן בפני בית דין, ואפלו מן היתומים. והוא - שתפס מחיים. בפני בית דין - מלמד שאין חייב עד שיעמד בדין. ולא בבית דין הדיוטות. על פי צדים - מלמד: שכל דבר שהוא קנס - אין משלם על פי עצמו. בני חורין ובני ברית - יצאו עובדי כוכבים, ועבדים, ופסולי עדות. נשים בכלל הנזק - אף על פי שלא דבר הכתוב אלא באיש, סופנו לרבות את האשה, הנזק והמזיק בתשלומין לשלם חצי נזק.

א, חמשה תמין וחמשה מועדין - אף הצבוע. רבי אלעזר אומר: אף הנחש. במה דברים אמורים? בזמן שבאו מן המדבר, אבל אם היו מרום¹², מועד - משלם נזק שלם, תם - משלם חצי נזק. והנחש - בין כך ובין כך מועד לשלם. תבנהמה אינה מועדת לא לגח ולא לגוף ולא לשוף ולא לרביץ ולא לבעט - על כלן משלמת חצי נזק, בין ברשות היחיד ובין ברשות הרבים -¹³ ונתזו צרורות מתחת רגליה ונפל על הפלי ושברתו - משלמת חצי נזק. היתה מהלכת כדרכה ברשות הרבים, ודרסה על הפלי ושברתו, ונתזו הימנו חרס ושבר כלי אחר: על הראשון - משלם נזק שלם. ועל האחרון - משלם חצי נזק.

א, בהמה שנכנסה מאליה לרשות היחיד, והזיקה בידה, וברגלה, ובקרנה, ובעל שעליה, ובמשוי שעל גבה, ובעגלה כשהיא מושכת - משלמת נזק שלם. והמזיק בכרמלית - משלם נזק שלם. בהמה שהיתה מהלכת כדרכה ברשות הרבים, נפלה לגנה ונהנית - משלמת מה שנהנית. מצד הרחבה

¹² שגדלם בביתו והאכילם מידו.

¹³ זה המשך למו"ק "לא לבעט", וכדברי המשנה בתחלת ביצד הרגל: היתה מכעשת או שהיו צרורות מנתזין תחת רגליה.

שְׁנַפְלוּ – הָרִי אֱלוּ פְטוּרִין. קִפְצוּ וְהִזִּיקוּ – הָרִי אֱלוּ חִיבִין. אָבַל אָדָם שֶׁקִּפֵּץ, בֵּין מִלְמַעְלָה בֵּין מִלְמַטָּה, וְהִזִּיק – הָרִי זֶה חִיב. נָפַל עַל גְּבִי חִבְרוּ וְהִזִּיק, הִתְחַתְּוֹן בְּעֵלְיוֹן וְהֵעֲלִיֹן בְּתַחְתּוֹן – הִתְחַתְּוֹן פְּטוּר. וְאִם אָמַר לוֹ 'קִבְלָנִי'¹⁹ שְׁנִיָּהֵן אַחֲרָיִן זֶה לָזֶה.

בב, אֵיזְהוּ תָם וְאֵיזְהוּ מוֹעֵד? מוֹעֵד – שְׁהֵיִדּוּ שְׁהֵיִדּוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה פְעָמִים. וְתָם – שְׁהֵיִדּוּ הִתְיַנּוּקוֹת מִמְשַׁמְשִׁין בּוֹ בֵּין קֶרְנָיו. נַעֲשֶׂה תָם בֶּן יוֹמוֹ וְנַעֲשֶׂה מוֹעֵד בֶּן יוֹמוֹ. צִהְבִּין²⁰ הַבְּקָר – שְׁלֹשָׁה פְעָמִים זֶה אַחַר זֶה, אָפְלוּ בְיוֹם אֶחָד – הָרִי זֶה תָם. רִדְף שְׁלֹשׁ רִדְפוֹת זֶה אַחַר זֶה, אָפְלוּ בְיוֹם אֶחָד – הָרִי זֶה מוֹעֵד; דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרִים: מוֹעֵד – שְׁהֵיִדּוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר זֶה, וְתָם – שְׁהַחֲזִיר בּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר זֶה.

בג, לְעוֹלָם אֵין נַעֲשֶׂה שׁוֹר מוֹעֵד עַד שְׁיַעֲדוּהוּ בְפָנָי בְּעֵלִים וּבְפָנָי בֵּית דִּין, הַעֲיִדוּהוּ בְפָנָי בְּעֵלִים וְלֹא בְפָנָי בֵּית דִּין, בְּפָנָי בֵּית דִּין וְלֹא בְפָנָי בְּעֵלִים – אֵין נַעֲשֶׂה שׁוֹר הַמוֹעֵד עַד שְׁיַעֲדוּהוּ בְפָנָי בְּעֵלִים וּבְפָנָי בֵּית דִּין. הַעֲיִדוּהוּ בְפָנָי שְׁנַיִם יוֹם הָרֵאשׁוֹן, בְּפָנָי שְׁנַיִם יוֹם הַשֵּׁנִי, בְּפָנָי שְׁנַיִם יוֹם הַשְּׁלִישִׁי – הָרִי אֱלוּ שְׁלֹשׁ עֲדִיּוֹת, וְהֵן עֲדוֹת אַחַת. נִמְצָאת כַּת הָרֵאשׁוֹנָה זֹמְמַת – הָרִי יוֹם אֶחָד פְּטוּר מִלְשָׁלֵם. שְׁנִיָּה זֹמְמַת – שְׁנֵי יָמִים פְּטוּר מִלְשָׁלֵם. שְׁלִישִׁית זֹמְמַת – הָרִי שְׁלֹשָׁתָן זֹמְמִין. הוּא פְטוּר וְהֵן חִיבִין, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דְּבָרִים יט, יט): "וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כְּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאַחִיר".

כד, נִשְׁבְּרוּ כְדוּ וּצְלוּחֹתָיו בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, וּבֹא אַחַר וְהִזַּק בְּהֵן – הָרִי זֶה חִיב. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר, שְׁאֵין שְׁמִירְתָן עֲלָיו. מוֹדָה רַבִּי

כָּל מְקוֹם שְׁאֵין רִשׁוֹת לֹא לָזֶה וְלֹא לָזֶה, כְּגוֹן חֲצֵר שְׁאֵינָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם, עַל הַשֵּׁן וְעַל הַרְגֵל – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. עַל נְגִיחָה, וְעַל נְגִיפָה, עַל נְשִׁיכָה, וְעַל רְבִיצָה, וְעַל בְּעִיטָה. מוֹעֵד – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. וְתָם – מִשְׁלֵם חֲצִי נֹזֵק. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים: רַבִּי טְרַפּוֹן הָיָה אֹמֵר: עַל הַכֹּל מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: עַל הַשֵּׁן וְעַל הַרְגֵל – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. עַל נְגִיחָה, וְעַל נְגִיפָה, עַל נְשִׁיכָה, וְעַל רְבִיצָה, וְעַל בְּעִיטָה. מוֹעֵד – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. וְתָם – מִשְׁלֵם חֲצִי נֹזֵק.

אז, שׁוֹר הַמִּזִּיק בְּרִשׁוֹת הַנֹּזֵק? כִּיצַד? נֶגַח, נָגַף, נִשְׁךְ, רִבֵּץ, בְּעַט. רַבִּי מְאִיר אֹמֵר: מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: עַל הַשֵּׁן וְעַל הַרְגֵל – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. עַל נְגִיחָה, וְעַל נְגִיפָה, עַל נְשִׁיכָה, וְעַל רְבִיצָה, וְעַל בְּעִיטָה, מוֹעֵד – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. וְתָם – מִשְׁלֵם חֲצִי נֹזֵק.

מִסְכַּת בָּבָא קַמָּא פְּרָק שְׁנִי

בא, תְּרַנְגוּלִין שְׁהִדְסוּ¹⁵ אֶת הַעֶסָה וְאֶת הַפְּרוֹת, אוֹ שְׁנִקְרוּ¹⁶ – מִשְׁלָמִין חֲצִי נֹזֵק. הָעֵלּוּ עֶפֶר עַל גְּבִי עֶסָה וְעַל גְּבִי פְרוֹת – מִשְׁלָמִין חֲצִי נֹזֵק. הָיוּ מַחֲטִטִּין בְּחִבְלוֹ שֶׁל דָּלִי, נָפַל וְנִשְׁבַּר – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. נָפַל וְנִשְׁבַּר וְשִׁבְרָה כְּלֵי אַחַר, עַל הָרֵאשׁוֹן – מִשְׁלָמִין נֹזֵק שְׁלֵם, וְעַל הָאַחֲרוֹן – מִשְׁלָמִין חֲצִי נֹזֵק. תְּרַנְגוּלִין שְׁיִרְדוּ לַגְּנָה, וְשִׁבְרוּ אֶת הַחֲלִיפִין¹⁷, וְקִטְמוּ אֶת הַיָּרֵק¹⁸ – מִשְׁלָמִין נֹזֵק שְׁלֵם. סוּמְכוֹס אֹמֵר: עַל הַקֵּיטוּס – נֹזֵק שְׁלֵם. וְעַל הַשְּׁבֹר – חֲצִי נֹזֵק. תְּרַנְגוּל שְׁהִיָּה פּוֹרַח מִמְקוֹם לְמְקוֹם וְהִזִּיק בְּגוּפוֹ – מִשְׁלֵם נֹזֵק שְׁלֵם. בְּרוּחַ שֶׁבִּכְנָפָיו – חֲצִי נֹזֵק. סוּמְכוֹס אֹמֵר: נֹזֵק שְׁלֵם. הַפְּלֵב וְהַגְּדִי

¹⁹ אִם אָמַר הָעֲלִיֹן לְתַחְתּוֹן קִבְלָנִי – הֵינִי שְׁאֵמֵר לוֹ נְטָה

הַצִּדָּה וְהַנַּח לִי מְקוֹם לְקַפֵּץ עָלָיו.

²⁰ בְּנֵי אָדָם שְׁהֵיִדּוּ מְכַעֲסִים אֶת הַבְּקָר זֶה עַל זֶה.

¹⁵ שְׁהִפְרוּ בְרַגְלֵיהֶם.

¹⁶ שְׁנִקְרוּ בְּחִרְטוּמֵיהֶם, אֶת הַעֶסָה וְאֶת הַפְּרוֹת וּמִנְפּוֹם.

¹⁷ הַשְּׂרָשִׁים שֶׁנִּשְׁאָרוּ בְּקֶרְעֵי וְצִמְחוּ בְּשֵׁנִית.

¹⁸ בְּשִׁתְּרוֹ הַתְּרַנְגוּלִים בְּאֶרֶץ בְּרַגְלֵיהֶם בְּדָרְבָם – הָעֵלּוּ

עֶפֶר עַל הַיָּרֵק וְהַפְּסִידוּהוּ.

יהודה לחכמים, במניח אבנו וצלוחיתו ברשות הרבים, וכא אחר והזק בהן - שהוא חיב, מפני ששמירתו עליו. ומודים חכמים לרבי יהודה, במניח קנקנים בראש הגג לנגבן, ונפלו ונשברו, וכא אחר והזק בהן - שהוא פטור, מפני שאין שמירתו עליו.

בה הניח אבנו ומשאו ברשות הרבים, אמרו לו: "פנה אותן". אמר להם: "אי אפשר בהן" - כל הקדם בהן זכה. ואם בא אחר והזק בהן - הרי זה חיב. נפלה כתלו לרשות הרבים, אמרו לו: "פנה אותן". ואמר: "אי אפשר בהן" - כל הקדם בהן זכה בהן. ואם בא אחר והזק בהן - הרי זה חיב. המפריח גדרו בקוצין ובצורות לרשות הרבים, וכא אחר והזק בהן - הרי זה פטור. נפלו, וכא אחר והזק בהן - הרי זה חיב. בנאן פדרכו - פטור עד שיתנו לו זמן. נתנו לו ונפלו בתוך זמן - פטור. לאחר זמן - הרי זה חיב. וכמה הוא זמן? אין פחות משלשים יום.

בו המצניע קוצים וזכוכית בתוך כתלו של חברו, וכא בעל הכתל וסתר, וכא אחר והזק בהן - הרי זה חיב. חסידים הראשונים היו מוציאים אותו לתוך שדות עצמן, ומעמיקין להן שלשה טפחים, כדי שלא תעלם המחרשה. היתה בא בקפה של תבן, וכא חבילה של קוצים ברשות הרבים, וכא אחר והזק בהן - הרי זה חיב. רבי יהודה פוטר, שלא נתנו ערי ישראל אלא לכה.²¹ כגון אלו הפותחין ביביהן מערותיהן ברשות הרבים בימות החמה - שאין להן רשות, בימות הגשמים אף על פי שיש להן רשות, וכא אחר והזק בהן - הרי זה חיב. המוציא תבנו וקשו לרשות הרבים לובלים, וכא אחר והזק בהן - הרי זה חיב. וכל הקדם בהן - זכה. החופר את הגלל לזכות בה ברשות הרבים, וכא אחר והזק בה - הרי זה חיב, ואסורה משום גזל. רבן שמעון בן

גמליאל אומר: כל המקלקלין ברשות הרבים מתרין משום גזל.

בו קדרין שהיו מהלכין זה אחר זה, נתקל הראשון ונפל, בא חברו ונתקל בו ונפל, הראשון - משלם לשני, והשני - לשלישי. ואם מחמת הראשון נפלו כלם - הראשון משלם על ידי כלן. וחיבין על נזקי אדם, ופטורין על נזקי כלים. לפיכך אם הזהירו זה את זה - הרי אלו פטורין.

חמרין שהיו מהלכין זה אחר זה, נתקל הראשון ונפל, בא חברו ונתקל בו ונפל, ובא חברו ונתקל בו, ונפל, אפלו מאה - כלן פטורין. הראשון - משלם לשני, והשני - לשלישי. ואם מחמת הראשון נפלו כלם - הראשון משלם על ידי כלם, שחיב על נזקי אדם ופטור על נזקי בהמה, לפיכך אם הזיקו זה את זה - כלן פטורין.

שור שדחף את חברו וחברו את חברו - הראשון משלם לשני, והשני לשלישי. ואם מחמת הראשון נפלו - הראשון משלם על ידי כלם, ואפלו הן מאה - כלן פטורין.

בח חמשה שישבו על גבי ספסל ונשבר - כלן חיבין לשלם. ואם מחמת האחרון נשבר - האחרון משלם על ידי כלם. חמורין שרגליו של אחד מהן רעות - אין רשאים לעבור עליו. נפל - רשאים לעבור עליו. היתה אחד מהן טעון, ואחד מהן רכוב - מעבירין את הטעון מפני הרכוב. אחד טעון ואחד ריקן - מעבירין את הריקן מפני הטעון. אחד רכוב ואחד ריקן - מעבירין את הריקן מפני הרכוב. היו שניהם טעונין, שניהן רכובין, שניהן ריקנין - עושין פשרה ביניהן. וכן שתי ספינות שהיו באות זו פגגד זו, אחת פרוקה ואחת טעונה - מעבירין את הפרוקה מפני הטעונה. שתיהן פרוקות ושתיהן טעונות - עושות פשרה ביניהן.

²¹ מילתא באנפי נפשה היא.

בט שנים שהיו מהלכין ברשות הרבים, אחד רץ ואחד מהלך, שניהן רצין, שניהן מהלכין, שניהם ממשמשין, והזיקו זה את זה – שניהן פטורין, שלזה רשות להלך ולזה רשות להלך. איסי הבבלי אומר: הרץ – חייב מפני ששנה. ומודה איסי הבבלי, שאם היה ערב שבת עם חשכה – פטור.

בי מסקלין דרך רשות הרבים; דברי רבי יהושע. רבי עקיבה אומר: כשם שאין לו רשות לקלקל – כך לא יסקל. אם סקל – יוציא לים או לנהר, או למקומות הטרשים. והמסקל נוטל אבן מן האמצע ונותן לצדדים. ואם בא אחר והזק בהן – הרי זה חייב. אף על פי שאמר²², הרי הוא כמסקל מלפני בהמה ונותן לפני אדם, מלפני הרואים ונותן לפני הסומין, שדרך בהמה להלך באמצע, ובני אדם מצדדין. דרך הרואין להלך באמצע, והסומין מצדדין. והמסקל נוטל מתוך שדהו ונותן לרשות הרבים, וכא אחר והזק בהן – הרי זה חייב, אף על פי שאמר²² הרי הוא כמסקל מתוך שאינו שלו ונותן לתוך שלו.

מעשה באחד שהיה מסקל מתוך שדהו ונותן לרשות הרבים, היה חסיד אחד ורדפו, אמר לו: מפני מה אתה מסקל מתוך שאינו שלך, ונותן לתוך שלך? שחק עליו. לאחר זמן, נצטרך אותו האיש ומכר את שדהו, והיה מהלך באותו מקום, ונתקל. אמר: לא לחנם אמר לי אותו חסיד: 'הרי את מסקל מתוך שאינו שלך ונותן לתוך שלך'.

מִסְכַּת בְּבֵא קַמָּא פְּרָק שְׁלִישִׁי

גא שור שהזיק, שהיה מועד בקרנו, ותם בשנו. וחבל בזה ובזה. תם – משלם חצי נזק מגופו. מועד – משלם נזק שלם מן העליה. אין שם עליה, תם – משלם חצי נזק מגופו. מועד – יוציא ויבקש לעליה. כלל אמרו

בנזקין: הרג את שורו וקרע את כסותו, וקוצץ נטיעותיו, לא יאמר: "טול את הנבלה ותן לי את הפרה", "טול את הקרעים ותן לי את הטלית", "טול את הקצצין ותן לי את הנטיעות", אלא שמיין אותן כמה הן יפין עד שלא הזקו, וכמה הן יפין משזקו, לפיכך הן משלמין. רבי עקיבה אומר: אף התם שחבל באדם – משלם במותר נזק שלם, שנאמר (שמות כא, לא): "כמשפט הזה יעשה לו", יכול ישלם מן העליה? תלמוד לומר "יעשה" – מגופו הוא משלם, ואין משלם מן העליה.

גב שור שנה מנה שנגח שור שוה מאתים, ואין הנבלה יפה כלום – נוטל את שורו. מת או הכחיש – אין לו אלא שור. שור שוה מאתים שנגח שור שוה מאתים והנבלה יפה חמשים זוז – זה נוטל חצי החי וחצי המת, וזה נוטל החצי החי וחצי המת, שנאמר (שמות כא, לה): "ומכרו את השור החי וחצו את פספו וגם את המת יחצו"; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי מאיר: לא בזה דברה תורה! אלא בזמן שאין הנבלה יפה כלום. הא מה תלמוד לומר "וגם את המת יחצו"? – יחצו דמי מיתה ביניהם.

גג יש חייב על נזקי עצמו ועל נזקי שורו וחתמורו, ופטור על נזקי עצמו ועל נזקי שורו. כיצד חייב על נזקי עצמו ועל נזקי שורו וחתמורו? הזיק ברשות היחיד – חייב. שורו וחתמורו – חייבים. הזיק במתכנן – חייב. שורו וחתמורו – חייבים. הדליק גדישו של חברו ביום הכפורים – חייב. שורו וחתמורו – חייבין. כיצד פטור מלשלם על נזקי עצמו ועל נזקי שורו וחתמורו? הזיק ברשות הרבים, בדרך הלוכו – פטור. שורו וחתמורו – פטורין. המית בלא מתכנן – פטור. שורו וחתמורו – פטורין. חבל בהקדש בגר ועבד

²² הינו "הואיל ואמרנו", בין שאמרנו בו, הרי הוא חייב בתשלומים.

מְשַׁחֵר - פְּטוּר. שוֹרוּ וְחִמּוּרוּ - פְּטוּרִין, וּפְטוּר עַל נִזְקֵי עֲבֹדָה וְאִמְתוּ.

ג, כִּיצַד מְשַׁלֵּם בְּמוֹתָר חֲצִי נֹזֵק? שוֹר שְׁוֵה מְנָה שְׁנֵגַח שוֹר שְׁוֵה מְאֵתִים, הַכְּחִישוּ חֲמֻשִּׁים זוּו, חִזַּר הָאֲחֵרוֹן הַכְּחִישוּ, שְׁלֹשָׁה שֶׁל זֶהָב - הָאֲחֵרוֹן מְשַׁלֵּם לְרֵאשׁוֹן חֲצִי דִינָר זֶהָב. שוֹר שְׁוֵה מְאֵתִים שְׁנֵגַח שוֹר שְׁוֵה מְאֵתִים, וְחָבַל בּוֹ חֲמֻשִּׁים זוּו, חִזַּר הָאֲחֵרוֹן וְהַכְּחִישוּ, הַשְּׁבִיחַ הַנִּזְקֵי, הִיָּה יָפֵה אֲרַבַּע מְאוֹת זוּו, שְׁאֵלְמָלָא לֹא הִזִּיקוּ הִיָּה יָפֵה שְׁמֵנָה מְאוֹת זוּו, עַד שְׁלֹא עָמַד בְּבֵית דִּין. הַשְּׁבִיחַ הַמְזִיק, אִם עַד שְׁלֹא עָמַד בְּדִין הַשְּׁבִיחַ - אִין לוֹ אֵלָא כְּשַׁעַת נִזְקוֹ. הַכְּחִישׁ - אִין לוֹ אֵלָא כְּשַׁעַת עֲמִידְתוֹ בְּבֵית דִּין. אִם מְשַׁעֲמַד בְּבֵית דִּין הַשְּׁבִיחַ - אִין לוֹ אֵלָא כְּשַׁעַת עֲמִידְתוֹ בְּבֵית דִּין. הֵרַג שוֹרוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ, הוֹקְרָה בְּהִמְתּוֹ אוֹ שְׁהוֹזְלָה, הַדְּלִיק גְּדִישׁ שֶׁל חֵבְרוֹ וְהוֹקְרָה תְּבוּאָה, אוֹ שְׁהוֹזְלָה, בֵּין מְשַׁעֲמַד בְּבֵית דִּין וּבֵין עַד שְׁלֹא עָמַד בְּבֵית דִּין - אִין לוֹ אֵלָא כְּשַׁעַת נִזְקוֹ.

ג, שוֹר שְׁוֵה רוּדְף אַחַר חֵבְרוֹ, וְהַפָּךְ הַנֶּרְדָּף וְחָבַל בּוֹ, אוֹ שְׁחָבְלוֹ בּוֹ אַחֲרֵים - הִרִי אֵלּוֹ פְּטוּרִין. הִזִּק הַרוּדְף בְּנֶרְדָּף - פְּטוּר. נֶרְדָּף בְּרוּדְף - חֵיב. שוֹר שְׁעָלָה עַל גְּבִי חֵבְרוֹ, וְכֹא בַעַל הַתְּחַתּוֹן וְשָׁמְטוֹ, אוֹ שְׁשָׁמְט אֶת עַצְמוֹ, וְנָפַל וּמַת - פְּטוּר. דָּחָאוּ וְנָפַל וּמַת - חֵיב.

ג, שוֹר שְׁוֵה רוּעָה, וַיִּצֵּא שוֹר אַחַר אַחֲרָיו, נִמְצָא הַרוּעָה זֶה שְׁמַת, אֶפְלוּ זֶה מְנוּגָח וְזֶה מוּעַד לְנִיחָה, זֶה מְנוּשָׁף וְזֶה מוּעַד לְנִשְׁכִּיחָה - פְּטוּר. רַבִּי אֲחָא אוֹמֵר: גְּמַל שְׁוֵהֵה אוֹחֵר בֵּין הַגְּמָלִים, וְנִמְצָא שֵׁם גְּמַל מַת - חֵיב, בִּידוּעַ שְׁוֵה הַמִּיתוֹ. יִצְאוּ שְׁנֵי שׁוֹרִים אַחֲרֵים, סָפֵק שֶׁהֵן הַמִּיתוּהוּ, סָפֵק מִמְקוֹם אַחַר מַת - הִרִי אֵלּוֹ פְּטוּרִין. אִם בִּידוּעַ שֶׁהֵן הַמִּיתוּהוּ - הִרִי אֵלּוֹ מְשַׁלְמִין בְּקֶטֶן וְלֹא בְּגָדוֹל, בְּתָם לֹא בְּמוּעַד. שְׁנֵי שׁוֹרִים שְׁוֵהֵי רוּעִים, וַיִּצְאוּ שְׁנֵי שׁוֹרִים אַחֲרֵיהֶם, נִמְצָאוּ הַרוּעִים הִלְלוּ מֵתִים, סָפֵק שֶׁהֵם הַמִּיתוּם, סָפֵק מִמְקוֹם

אַחַר מַתוֹ - הִרִי אֵלּוֹ פְּטוּרִין. וְאִם בִּידוּעַ שֶׁהֵם הַמִּיתוּם - הִרִי אֵלּוֹ מְשַׁלְמִין, בְּקֶטֶן וְלֹא בְּגָדוֹל, בְּתָם וְלֹא בְּמוּעַד. וְאִם בִּידוּעַ שֶׁהִשְׁחֹרֵין הַמִּיתוֹ אֶת הַלְּבָנִים, וְהִיוּ שֵׁם אֶחָד גְּדוֹל וְאֶחָד קָטָן, אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעַד - הִרִי אֵלּוֹ מְשַׁלְמִין לְגָדוֹל מִן הַקָּטָן, וְלִקְטָן מִן הַגְּדוֹל, לְגָדוֹל מִן הַתָּם, וְלִקְטָן מִן הַמוּעַד. הִיוּ הַנִּזְקִין שֶׁל שְׁנַיִם, וְהַמְזִיקִין שֶׁל אֶחָד, סָפֵק שֶׁהֵן הַמִּיתוּם, סָפֵק מִמְקוֹם אַחַר מַתוֹ - הִרִי אֵלּוֹ פְּטוּרִין. וְאִם בִּידוּעַ שֶׁהֵן הַמִּיתוּם - הִרִי אֵלּוֹ מְשַׁלְמִין, בְּקֶטֶן וְלֹא בְּגָדוֹל, בְּתָם וְלֹא בְּמוּעַד. וְאִם בִּידוּעַ שֶׁהִשְׁחֹרֵים הַמִּיתוֹ אֶת הַלְּבָנִים, וְהִיוּ שֵׁם אֶחָד גְּדוֹל וְאֶחָד קָטָן, אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעַד - הִרִי אֵלּוֹ מְשַׁלְמִין לְגָדוֹל מִן הַקָּטָן, וְלִקְטָן מִן הַתָּם, וְלִקְטָן מִן הַמוּעַד. וְהַנִּזְקִין מְשַׁמְנִין בִּינֵיהֶם - זֶה נוֹטֵל לְפִי שְׁלוֹ, וְזֶה נוֹטֵל לְפִי שְׁלוֹ.

הִיוּ הַמְזִיקִין שֶׁל שְׁנַיִם, וְהַנִּזְקִין שֶׁל אֶחָד, אִף עַל פִּי שְׁבִידוּעַ שֶׁהִשְׁחֹרֵים הַמִּיתוֹ אֶת הַלְּבָנִים - הִרִי אֵלּוֹ פְּטוּרִין, שְׁוֵה אוֹמֵר לוֹ: "שְׁלָךְ הַמִּית". וְזֶה אוֹמֵר: "שְׁלָךְ הַמִּית". אִם בִּידוּעַ שֶׁשְׁנַיִם הַמִּיתוֹ אֶת הַשְּׁנַיִם, הִיוּ שֵׁם אֶחָד גְּדוֹל וְאֶחָד קָטָן, אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעַד - הִרִי אֵלּוֹ מְשַׁלְמִין לְגָדוֹל וְלִקְטָן, לְגָדוֹל מִן הַקָּטָן וְלִקְטָן מִן הַגְּדוֹל, לְגָדוֹל מִן הַתָּם, וְלִקְטָן מִן הַמוּעַד, וְהַמְזִיקִין מְשַׁמְנִין בִּינֵיהֶם, זֶה נוֹתֵן לְפִי שְׁלוֹ, וְזֶה נוֹתֵן לְפִי שְׁלוֹ.

הִיוּ הַמְזִיקִין שֶׁל שְׁנַיִם וְהַנִּזְקִים שֶׁל שְׁנַיִם, אִף עַל פִּי שִׁידוּעַ שֶׁהִשְׁחֹרֵים הַמִּיתוֹ אֶת הַלְּבָנִים - הִרִי אֵלּוֹ פְּטוּרִים, שְׁוֵה אוֹמֵר: "שְׁלָךְ הַמִּית". וְזֶה אוֹמֵר לוֹ: "שְׁלָךְ הַמִּית", וְאִם בִּידוּעַ שֶׁהִשְׁנַיִם הַמִּיתוֹ אֶת הַשְּׁנַיִם, בְּזִמְנָן שְׁבָלָן בְּאִין לְבֵית דִּין - פְּטוּרִין, אִין בְּלָן בְּאִין לְבֵית דִּין - חֵיבִין. שְׁנַיִם שְׁזָרְקוּ שְׁנֵי אֲבָנִים, וְשִׁבְרוּ שְׁתֵּי חֻבִּיּוֹת, אַחַת שֶׁל יֵין וְאַחַת שֶׁל שֶׁמֶן, זֶה אוֹמֵר: "אֶת שֶׁל יֵין". וְזֶה אוֹמֵר: "אֶת שֶׁל שֶׁמֶן" - מְשַׁלְמִין אֶת שֶׁל יֵין. אַחַת מְלֵאָה וְאַחַת רִיקָנִית, זֶה אוֹמֵר: "אֶת

הַרְקִינִיתָ. וְזֶה אוֹמֵר: "אַתְּ הַמְּלָאָה" – מְשַׁלְּמִין אֶת הַרְיָקִינִיתָ. שְׁבֵרוּ אֶת הַחֲבוּיֹת, זֶה אוֹמֵר: "אַתָּה שְׁבֵרְתָּהּ"! וְזֶה אוֹמֵר: "אַתָּה שְׁבֵרְתָּהּ" – ! שְׁנֵיהֶן פְּטוּרִין.

מִסְכַּת בְּבֵא קָמָא פֶּרֶק רְבִיעִי

ד, א שוֹר שֶׁחֲצִיּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְחֲצִיּוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁהִזִּיק שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מוּעֵד – מְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֵם. וְתָם – מְשַׁלֵּם חֲצִי נֹזֵק. שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, בֵּין תָּם וּבֵין מוּעֵד – פְּטוּר. הַזֶּקֶק מֵאֶחָד שֶׁל יִשְׂרָאֵל – חֵיב, וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ – פְּטוּר. שוֹר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – הַבְּעָלִים חֵיבִין בְּאַחֲרֵיהֶן. הַבְּעָלִים נוֹטְלִין אֶת נֹזֶקוֹ, וְנוֹתְנִין אֶת נֹזֶקוֹ. שוֹר שֶׁחֲצִיּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְחֲצִיּוֹ שֶׁל כְּנַעֲנִי, שֶׁהִזִּיק אֶת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מוּעֵד – מְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֵם. וְתָם – מְשַׁלֵּם חֲצִי נֹזֵק. וְשֶׁל כְּנַעֲנִי, בֵּין תָּם וּבֵין מוּעֵד – מְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֵם. שוֹר שֶׁל כְּנַעֲנִי שֶׁהִזִּיק שוֹר שֶׁל אַחֵר, חֵבְרוֹ, אֵף עַל פִּי שֶׁקָּבְלוּ עֲלֵיהֶם לְדוֹן בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל – מְשַׁלְּמִין נֹזֵק שְׁלֵם, שְׂאִין תָּם וּמוּעֵד בְּנֹזְקֵי הַכְּנַעֲנִי.

ד, ב שוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּגְנַח שוֹר שֶׁל כּוֹתֵי, וְשֶׁל כּוֹתֵי שֶׁנִּגְנַח שוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מוּעֵד – מְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֵם מִן הָעֲלִיָּה, וְתָם – מְשַׁלֵּם חֲצִי נֹזֵק. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: שוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּגְנַח שוֹר שֶׁל כְּנַעֲנִי – פְּטוּר. וְשֶׁל כְּנַעֲנִי שֶׁנִּגְנַח שוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בֵּין תָּם וּבֵין מוּעֵד – מְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֵם מִן הָעֲלִיָּה.

ד, ג יָפָה כַּח הַדְּיוּט מִכַּח גְּבוּהָ, וְכַח גְּבוּהָ מִכַּח הַדְּיוּט. יָפָה כַּח הַדְּיוּט: נֹזֵקִין לַהַדְּיוּט, וְאִין נֹזֵקִין לְגְבוּהָ. רַבִּית וְאוֹנָאָה לַהַדְּיוּט, וְאִין רַבִּית וְאוֹנָאָה לְגְבוּהָ. תְּשֻׁלוּמֵי כָּפַל וְתְשֻׁלוּמֵי אַרְבַּעָה וְחֻמְשָׁה לַהַדְּיוּט, וְאִין תְּשֻׁלוּמֵי כָּפַל וְתְשֻׁלוּמֵי אַרְבַּעָה וְחֻמְשָׁה לְגְבוּהָ. נִשְׁבַּע לַהַדְּיוּט – מְשַׁלֵּם קָרְן וְחֻמְשָׁה לְגְבוּהָ – אִין מְשַׁלֵּם אֶלָּא קָרְן. יָפָה כַּח גְּבוּהָ: מְעִילָה לְגְבוּהָ, וְאִין מְעִילָה לַהַדְּיוּט. אֲמִירְתּוֹ לְגְבוּהָ – כַּמְסִירְתּוֹ לַהַדְּיוּט. קָרְן וְחֻמְשָׁה לְגְבוּהָ, וְאִין קָרְן וְחֻמְשָׁה לַהַדְּיוּט. הַקּוֹנֶה מִן הַגְּבוּהָ – בְּכֶסֶף. מִן הַהַדְּיוּט – בְּכֶסֶף בְּשֹׁטֵר וּבְחֻזְקָה.

ד, ד שוֹר חֲרָשׁ שׁוֹטָה וְקָטָן שֶׁנִּגְנַח שוֹר שֶׁל פֶּקֶח – פְּטוּר. רַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי יַעֲקֹב אוֹמְרִים: מְשַׁלֵּם חֲצִי נֹזֵק. שוֹר שֶׁנִּגְנַח שׁוֹר בְּעֵלְיוֹ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּטּוּ בְּעֵלְיוֹ, אוֹ שֶׁהִלְכוּ בְּעֵלְיוֹ לְמִדְּיַת הַיָּם. יְהוּדָה בֶּן נְקוּסִיָּא אוֹמֵר: סוּמְכוּס אוֹמֵר: לְעוֹלָם הוּא בְּתַמּוֹתוֹ, עַד שֶׁיַּעֲדוּהוּ בְּפָנָי בְּעָלִים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מְעַמְּדִין עָלָיו אֶפְטָרוּפִין, הַעֲדִידוּהוּ בְּפָנָי אֶפְטָרוּפִין, נִתְפַקַּח הַחֲרָשׁ וְנִשְׁתַּפֶּה הַשׁוֹטָה, וְהַגְּדִיל הַקָּטָן, אוֹ שְׂבָאוּ בְּעֵלְיוֹ מִמִּדְּיַת הַיָּם. יְהוּדָה בֶּן נְקוּסִיָּא אוֹמֵר: סוּמְכוּס אוֹמֵר: לְעוֹלָם הוּא בְּתַמּוֹתוֹ רֵאשׁוֹנָה, עַד שֶׁיַּעֲדוּהוּ בְּפָנָי בְּעָלִים שְׁנֵיהֶן. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הָרִי הוּא בְּחֻזְקָתוֹ.

ד, ה זֶה הַכֹּלל: כָּל שֶׁהוּעֵד בּוֹ, וְהוּעֵד בְּדָבָר שֶׁהוּעֵד בּוֹ, בְּשַׁעֲוָה שֶׁהוּעֵד עָלָיו – מְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֵם מִן הָעֲלִיָּה. וְכָל שֶׁלֹּא הוּעֵד בּוֹ, וְלֹא הוּעֵד בְּכַעֲלִיו, בְּדָבָר שֶׁלֹּא הוּעֵד בּוֹ, בְּשַׁעֲוָה שֶׁלֹּא הוּעֵד עָלָיו – מְשַׁלֵּם חֲצִי נֹזֵק מִגּוּפוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מוּעֵד לְשִׁבְתוֹת וְאִינוּ מוּעֵד לְיַמּוֹת הַחֹל. אִימְתִי הוּא תָּם? עַד שֶׁיַּחֲזוֹר בּוֹ שֶׁלְשָׁה יָמֵי שִׁבְתוֹת, זֶה אַחֵר זֶה.

ד, ו יֵשׁ כָּאֵן חֵיב בְּכַפֵּר וְחֵיב בְּמִיתָה, חֵיב בְּמִיתָה פְּטוּר מִן הַכֶּפֶר, חֵיב בְּכַפֵּר וּפְטוּר מִן הַמִּיתָה, פְּטוּר מִן הַכֶּפֶר וּפְטוּר מִן הַמִּיתָה. שוֹר מוּעֵד שֶׁהִמִּית – חֵיב בְּכַפֵּר וְחֵיב בְּמִיתָה. שוֹר תָּם שֶׁהִמִּית, וְשׁוֹר חֲרָשׁ שׁוֹטָה וְקָטָן שֶׁהִמִּית, הִמִּית גַּר וְעַבְדֵי מִשְׁחָרָר – חֵיב בְּמִיתָה וּפְטוּר מִן הַכֶּפֶר; שוֹר שֶׁהִיָּה מִתְחַכֵּף בְּכֹתֵל, וְנִפְלַעַל הָאָדָם, נִתְכַּוֵּן לְהַרוֹג אֶת הַבְּהֵמָה. הַרְג אֶת הַבְּהֵמָה לְכַנְעֲנִי, וְהַרְג בֶּן יִשְׂרָאֵל, לְנַפְלִים וְהַרְג בֶּן קֵימָא – חֵיב בְּכַפֵּר וּפְטוּר מִן הַמִּיתָה. וְלַעֲנִין הַנּוֹזְקִין: רַבִּי יְהוּדָה מַחֲבִיב, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר, שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוֹת כֹּא, כח): "כִּי יִגַּח שׁוֹר" – עַד שֶׁיִּתְכַּוֵּן לַגַּח. וְאִם הִיָּה תָּם – פְּטוּר מִן הַכֶּפֶר וּפְטוּר מִן הַמִּיתָה. הִמִּית כּוֹתֵי בֶּן שְׁמָנָה – פְּטוּר מִן הַכֶּפֶר וּפְטוּר מִן הַמִּיתָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שוֹר הַמְדַבֵּר, וְשׁוֹר הַקֹּדֶשׁ, וְשׁוֹר גַּר שְׁמַת וְאִין לוֹ יוֹרְשִׁין – פְּטוּר,

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלָם

מִסְכַּת בְּבֵא קָמָא פְּרָק חֲמִישִׁי

שְׁנָאֵמַר (שְׁמוֹת כֹּא, כֵּט): "וְהוּעֵד בְּבַעְלֵיו
וְלֹא יִשְׁמְרֵנוּ" - אֵין בְּעָלִים לְאֵלוּ.

יְתֵר עַל כֵּן אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: הַמִּית כְּשֶׁהוּא
שֶׁל הַדְּיוּט, וְלֹא הִסְפִּיק לְעַמֵּד בְּדִין עַד
שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּעָלָיו. הַמִּית כְּשֶׁהוּא שֶׁל גֵּר, וְלֹא
הִסְפִּיק לְעַמֵּד בְּדִין עַד שְׁמַת הַגֵּר - פְּטוּר,
שְׁנָאֵמַר: "וְלֹא יִשְׁמְרֵנוּ בְּעָלָיו וְהַמִּית" - אֵת
שְׁשׁוֹת הַמִּיתתוֹ לְשַׁעַת עֲמִידתוֹ בְּבֵית דִּין -
חַיִּב, אֵת שְׁלֹשׁ שׁוֹת הַמִּיתתוֹ לְשַׁעַת עֲמִידתוֹ
בְּבֵית דִּין - פְּטוּר. כִּיצַד הוּא מְשָׁלֵם? שְׁמִין
אֵת הַנֶּזֶק כַּמָּה הוּא יִפְהֵ, לְפִי כֶּף הוּא מְשָׁלֵם;
דְּכָרִי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹחָנָן כֵּן בְּרוּקָה אוֹמֵר:
שְׁמִין אֵת הַבְּעָלִים, כַּמָּה הֵן יָפִים - לְפִי כֶּף
הֵן מְשָׁלְמִין.

ד, ז, כָּל שְׁחִיב בְּכֵן חוֹרִין - חַיִּב בְּעַבְדִּים, בֵּין
בְּכַפֵּר בֵּין בְּמִיתָה. וְכָל שְׁפִטוּר בְּכֵן חוֹרִין -
פְּטוּר בְּעַבְדִּים, בֵּין בְּכַפֵּר בֵּין בְּמִיתָה. כָּל
שְׁפִטוּר בְּכֵן חוֹרִין פְּטוּר בְּעַבְדִּים: הַמִּית
עַבְד עֲבָרִי - נוֹתֵן כָּל כֶּפֶר, וְעַבְד שֶׁל שְׁנִי
שֶׁתַּפִּין - נוֹתֵן לְשְׁנֵיהֶם. חֲצִי עַבְד וְחֲצִי כֵן
חוֹרִין - נוֹתֵן לְפִי חֶשְׁבוֹן, חֲצִי כַּפֵּר לְיֹרְשֵׁין,
וְחֲצִי שְׁלִשִׁים סֹלַע לְבַעְלִים.

ד, ח, הַמִּמִּית עַל פִּי עַד אַחַד, וְהַרְבֵּעַ וְהַנְּרַבֵּעַ
עַל פִּי עַד אַחַד - פְּסוּל לְגַבִּי מִזְבַּח וּפְטוּר מִן
הַמִּיתָה, וּמִתֵּר בְּהֵנָּא. הַמִּמִּית עַל פִּי שְׁנַיִם,
וְהַרְבֵּעַ וְהַנְּרַבֵּעַ עַל פִּי שְׁנַיִם - פְּסוּל לְגַבִּי
מִזְבַּח וְאִסוּר בְּהֵנָּא וְחַיִּב בְּמִיתָה. הַמִּית בֵּין
מְשָׁלוּ בֵּין מְשַׁל חֲבֵרוֹ, בֵּין לְפָנָי הִקְדִּישׁוּ וּבֵין
לְאַחַר הִקְדִּישׁוּ, בֵּין בְּשׁוּגָג בֵּין בְּמַזִּיד, בֵּין
בְּאַנְס בֵּין בְּרִצּוֹן - פְּסוּל לְגַבִּי מִזְבַּח. רוֹבַע
וְנֹרְבַע, בֵּין מְשָׁלוּ וּבֵין מְשַׁל חֲבֵרוֹ, בֵּין לְפָנָי
הִקְדִּישׁוּ בֵּין לְאַחַר הִקְדִּישׁוּ, בֵּין בְּשׁוּגָג בֵּין
בְּמַזִּיד - פְּסוּל לְגַבִּי מִזְבַּח. בְּאַנְס - כְּשֶׁר.
בְּרִצּוֹן - פְּסוּל.

יֵשׁ בְּנוֹגַח שְׂאִין בְּרוֹבַע, וּבְרוֹבַע שְׂאִין
בְּנוֹגַח: נוֹגַח מְשָׁלֵם אֵת הַכֶּפֶר לְאַחַר מִיתָה,
מֵה שְׂאִין כֵּן בְּרוֹבַע. וְיֵשׁ בְּרוֹבַע, שֶׁהַרְבֵּעַ -
עֲשֶׂה בּוֹ אִנְס כְּרִצּוֹן, שְׂאִין מִתְכּוֹן כְּמִתְכּוֹן,
מֵה שְׂאִין כֵּן בְּנוֹגַח.

ה, א, שׁוֹר תָּם שֶׁהִזִּיק עַד שְׁלֹא עֵמַד בְּדִין,
וְהִקְדִּישׁוּ בְּעָלָיו - מְקַדָּשׁ. שֶׁחִטּוֹ וּמְכָרוֹ
וּנְתַנּוּ בְּמִתְנָה - מֵה שֶׁעֲשֶׂה עֲשׂוּי. מִשְׁעַמֵּד
בְּדִין הִקְדִּישׁוּ בְּעָלָיו - אֵין מְקַדָּשׁ. שֶׁחִטּוֹ
וּמְכָרוֹ וּנְתַנּוּ בְּמִתְנָה - לֹא עֲשֶׂה כְּלוּם, מִפְּנֵי
שֶׁמְשָׁלֵם מְגוּפוֹ. שׁוֹר מוּעֵד שֶׁהִזִּיק, בֵּין
מִשְׁעַמֵּד בְּדִין וּבֵין עַד שְׁלֹא עֵמַד בְּדִין,
וְהִקְדִּישׁוּ בְּעָלָיו - מְקַדָּשׁ. שֶׁחִטּוֹ וּמְכָרוֹ
וּנְתַנּוּ בְּמִתְנָה - מֵה שֶׁעֲשֶׂה עֲשׂוּי, מִפְּנֵי
שֶׁמְשָׁלֵם מִן הָעֲלִיָּה.

ה, ב, שׁוֹר תָּם שֶׁהִזִּיק וְאַחַר כֶּף הַמִּית, הַמִּית
וְאַחַר כֶּף הַזִּיק - פְּטוּר. שׁוֹר מוּעֵד שֶׁהִזִּיק,
וְאַחַר כֶּף הַמִּית - חַיִּב. הַמִּית וְאַחַר כֶּף הַזִּיק,
עַד שְׁלֹא נִגְמַר דִּינוֹ - חַיִּב, מִשְׁנֹגְמַר דִּינוֹ -
פְּטוּר. שׁוֹמֵר חֲנֹם וְהַשְׂוֹאֵל, נוֹשֵׂא שְׂכָר
וְהַשְׂוֹכֵר, הַזִּיק שׁוֹר בְּרִשְׁתּוֹ, מוּעֵד - מְשָׁלֵם
נֶזֶק שְׁלֵם. תָּם - מְשָׁלֵם חֲצִי נֶזֶק. שְׂאֵלוֹ
בְּחֻזַּקתָּ תָּם וְנִמְצָא מוּעֵד, הַבְּעָלִים מְשָׁלְמִין
חֲצִי נֶזֶק, וְהַשְׂוֹאֵל פְּטוּר. הוּעֵד בּוֹ בְּפָנָי
שְׂוֹאֵל, וְאַחַר כֶּף מְכָרוֹ - הַבְּעָלִים מְשָׁלֵם חֲצִי
נֶזֶק וְהַשְׂוֹאֵל מְשָׁלֵם חֲצִי נֶזֶק. הַמִּית בְּרִשְׁתּוֹ
וְאַחַר כֶּף מְסָרוֹ לְבַעְלָיִם, עַד שְׁלֹא נִגְמַר דִּינוֹ
מְסָרוֹ לְבַעְלָיִם - פְּטוּר. מִשְׁנֹגְמַר דִּינוֹ מְסָרוֹ
לְבַעְלָיִם - חַיִּב. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִף
מִשְׁנֹגְמַר דִּינוֹ עַד שְׁלֹא נִסְקַל, מְסָרוֹ לְבַעְלָיִם
- פְּטוּר.

ה, ג, פְּרָה שֶׁהִמִּיתָה וְאַחַר כֶּף יְלָדָה, עַד שְׁלֹא
נִגְמַר דִּינָה יְלָדָה - וְלְדוֹתֶיהָ מִתְרִין. מִשְׁנֹגְמַר
דִּינָה יְלָדָה - וְלְדוֹתֶיהָ אִסוּרִין. נִתְעַרְבוּ
בְּאַחֵרִים וְאַחֵרִים בְּאַחֵרִים - כֵּלָן אִסוּרִין
בְּהֵנָּא. מֵה יַעֲשׂוּ לָהֶן? כּוֹנְסִין אוֹתָן לְכַפֵּה
עַד שֶׁעֲשֶׂה שִׁמּוֹתוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר כֵּן רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: כֵּלָן נִסְקָלִין. הַגּוֹזֵל שׁוֹר מִחֲבֵרוֹ
וְהַמִּית בְּרִשְׁתּוֹ, וְאַחַר כֶּף מְסָרוֹ בְּעֵדִים
לְבַעְלָיִם, בֵּין מִשְׁנֹגְמַר דִּינוֹ וּבֵין עַד שְׁלֹא
נִגְמַר דִּינוֹ - חַיִּב.

ה, ד, הַלּוֹקַח שׁוֹר מִחֲבֵרוֹ בְּחֻזַּקתָּ שֶׁהוּא תָּם,
וְנִמְצָא מוּעֵד, וְהוּעֵד בּוֹ בְּפָנָי שְׁנַיִם -

הַזֵּי שְׁנֵי נִתְּנֵי אֶת הַכֹּפֶר וְאֵין נִסְקַל, נִסְקַל וְאֵין נִתְּנֵי אֶת הַכֹּפֶר. הַחֹפֶר בּוֹר בְּרִשׁוֹתוֹ וְנִפְל עָלָיו שׁוֹר וְהִרְגוּ – נִתְּנֵי אֶת הַכֹּפֶר וְאֵין נִסְקַל. נִכְנַס לַחֲצַר בַּעַל הַבַּיִת שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת, נִגְחַו שׁוֹרוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, אוֹ שֶׁנִּשְׁכַּחוּ כָּלבוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְמַת – נִסְקַל וְאֵין מִשְׁלָם אֶת הַכֹּפֶר.

הַחֹ שׁוֹר שֶׁנִּגְחַ אֶת הַפֶּרֶה וְנִמְצָא עֲבָרָה בְּצִדָּהּ, וְאֵין יָדוּעַ אִם עַד שְׁלֵא נִגְחָה יְלִדָּהּ, וְאִם מִשְׁנִינָהּ יְלִדָּהּ. סוּמְכוֹס אוֹמֵר: מִשְׁלָם חֲצִי כֹפֶר לַפֶּרֶה וְרִבִּיעַ לְיֹלֶד. וְכֵן פֶּרֶה שֶׁנִּגְחָה אֶת הַשׁוֹר וְנִמְצָא וְלִדָּה בְּצִדָּהּ, וְאֵין יָדוּעַ אִם עַד שְׁלֵא נִגְחָה יְלִדָּהּ, וְאִם מִשְׁנִינָהּ יְלִדָּהּ; סוּמְכוֹס אוֹמֵר: מִשְׁלָם חֲצִי נֹזֵק מִן הַפֶּרֶה, וְרִבִּיעַ מִן הַיֹּלֶד.

בְּאֵמֶת²³ שֶׁהוּא חַיִּב לוֹ! מִפְּנֵי שֶׁמִּקַּח טְעוֹת. שׁוֹר שֶׁפָּסַק אֶת הַמוֹסְרָה, וְיִצְא וְהִזִּיק: תָּם – פְּטוּר. וּמוֹעֵד – חַיִּב; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: תָּם – חַיִּב. וּמוֹעֵד – פְּטוּר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: זֶה וְזֶה פְּטוּרִין, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"א, לו'): "וְלֹא יִשְׁמְרֵנוּ בְּעָלָיו" – שְׁמֹר הוּא זֶה! רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין לוֹ שְׁמִירָה לְשׁוֹר אֲלֵא סְכִין.

הַה, "כְּנוֹס שׁוֹרָה וְאֵין אֲשֶׁמְרֵנוּ": הִזִּיק – פְּטוּר. הִזִּיק – חַיִּב. "כְּנוֹס שׁוֹרָה וְשִׁמְרוּ": הִזִּיק – פְּטוּר. הִזִּיק – מִשְׁלָם נֹזֵק שְׁלָם; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: עַל הַשֵּׁן וְעַל הַרְגֵל – מִשְׁלָם נֹזֵק שְׁלָם. עַל נְגִיחָה, וְעַל נְגִיפָה, עַל נְשִׁיכָה, עַל רִבִּיצָה, וְעַל בְּעִיטָה: מוֹעֵד – מִשְׁלָם נֹזֵק שְׁלָם. וְתָם – מִשְׁלָם חֲצִי נֹזֵק.

הוּא הַכְּנִיס שׁוֹרוֹ לַחֲצַר בַּעַל הַבַּיִת שְׁלֵא בְּרִשׁוֹתוֹ, וְכֹא שׁוֹר מִמְּקוֹם אַחֵר שְׁלֵא בְּרִשׁוֹתוֹ, נִגְחַ, נִגְרַ, נִשְׁךְ, רִבֵּץ, בְּעֵט; רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מִשְׁלָם נֹזֵק שְׁלָם. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: עַל הַשֵּׁן וְעַל הַרְגֵל – מִשְׁלָם נֹזֵק שְׁלָם. עַל נְגִיחָה, וְעַל נְגִיפָה, עַל נְשִׁיכָה, וְעַל רִבִּיצָה, וְעַל בְּעִיטָה; מוֹעֵד – מִשְׁלָם נֹזֵק שְׁלָם. וְתָם – מִשְׁלָם חֲצִי נֹזֵק. הַכְּנִיס קְדֵרוֹתָיו לַחֲצַר בַּעַל הַבַּיִת שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת, וְכֹא שׁוֹר מִמְּקוֹם אַחֵר שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת, וְשִׁבְרֵן – פְּטוּר. וְאִם הִזִּיק בְּהֵן – בַּעַל קְדֵרוֹת פְּטוּר. הַכְּנִיס פְּרוֹתָיו לַחֲצַר בַּעַל הַבַּיִת שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת, וְכֹא שׁוֹר מִמְּקוֹם אַחֵר שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת, וְאֶכְלֵן – פְּטוּר. וְאִם הִזִּיק בְּהֵן – בַּעַל הַפְּרוֹת פְּטוּר. נִפְל לְבוֹר וְהִבְאִישׁ אֶת מִימָיו – חַיִּב. הִיָּה אָבִיו אוֹ בְּנוֹ לְתוֹכוֹ – מִשְׁלָם אֶת הַכֹּפֶר; דְּבָרֵי רַבִּי טְרַפּוֹן. רַבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר מִן הַכֹּפֶר. הִיָּה בּוֹ עֶבֶד אוֹ אָמָה – נִתְּנֵי שְׁלִשִׁים סֵלְעִים; דְּבָרֵי רַבִּי טְרַפּוֹן. וְרַבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר מִשְׁלִשִׁים סֵלְעִים.

מִסִּינֵי. וְהֵינּוּ 'הַלְכָה לְמִשְׁחָה מִסִּינֵי' שֶׁהוּא חַיִּב לוֹ אֶת הַדְּמִים שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ הַלּוֹקָה, מִפְּנֵי שֶׁמִּקַּח טְעוֹת הוּא.

²³ מוֹכָא בְּיְרוּשָׁלַיִם (בְּכֹא קַמּוֹא פֶּרַק בַּ הַלְכָה ח): אִמֵּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, כֹּל מְקוֹם שֶׁשִּׁנִּינוּ "בְּאֵמֶת" – הַלְכָה לְמִשְׁחָה

<p>5</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יך 14</p>	<p>עלות השחר _____ 7:02 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:35 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:27 שקיעה _____ 6:31 בבלי: נזיר יג • ירושלמי: פאה טז • תוספתא: סוטה יד נ"ך: צפניה ג - חגי א • רמב"ם: סנהדרין ה</p>
<p>6</p>	<p>שני Monday</p>	<p>טו 15</p>	<p>Tu B'Shevat ט"ו בשבט עלות השחר _____ 7:01 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:35 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:26 שקיעה _____ 6:32 בבלי: נזיר יד • ירושלמי: פאה יז • תוספתא: סוטה טו נ"ך: חגי ב - זכריה א • רמב"ם: סנהדרין ו</p>
<p>7</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>טז 16</p>	<p>עלות השחר _____ 7:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:26 שקיעה _____ 6:33 בבלי: נזיר טו • ירושלמי: פאה יח • תוספתא: בבא קמא א נ"ך: זכריה ב-ג • רמב"ם: סנהדרין ז</p>
<p>8</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>הילולת כ"ק מוהר"א ש"ש זי"ע יך 17</p>	<p>עלות השחר _____ 6:59 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:26 שקיעה _____ 6:34 בבלי: נזיר טז • ירושלמי: פאה יט • תוספתא: בבא קמא ב נ"ך: זכריה ד-ה • רמב"ם: סנהדרין ח</p>
<p>9</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יח 18</p>	<p>עלות השחר _____ 6:58 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:25 שקיעה _____ 6:36 בבלי: נזיר יז • ירושלמי: פאה כ • תוספתא: בבא קמא ג נ"ך: זכריה ו-ז • רמב"ם: סנהדרין ט</p>
<p>10</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יט 19</p>	<p>עלות השחר _____ 6:57 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:25 שקיעה _____ 6:37 בבלי: נזיר יח • ירושלמי: פאה כא • תוספתא: בבא קמא ד נ"ך: זכריה ח-ט • רמב"ם: סנהדרין י</p>
<p>11</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כ 20</p>	<p>יתרו עלות השחר _____ 6:55 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:32 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:25 שקיעה _____ 6:38 בבלי: נזיר יט • ירושלמי: פאה כב • תוספתא: בבא קמא ה נ"ך: זכריה י-יא • רמב"ם: סנהדרין יא</p>

Candle Lighting 5:06 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 6:38 זמן מוצש"ק

וְעַן עֵס קִימַט אֵן שׁוֹעֵר צוֹ וְזַעֲרֵן מְקַוְרֵב צוּם צַדִּיק, רֵאן הָעֶלְפֵט דָּאָם צוֹ צוֹ
קַעֲנֵנְוּ בַּעֲסַעֵר דִּינֵעֵו דַּעַם אֵיבְעַרְשׁוֹן.

(ספר המדות אות צדיק סימן י"ב)